

Terminata p̄ma p̄te in q̄ sapiēs oñdit excludendā esse negligentīā agendorū: sequit̄ pars sc̄da in q̄ hortatur ad p̄uidētīā futuroꝝ. cū dicit. Meōrare nouissīa tua Possūmus aut̄ aduertere q̄a sc̄dm̄ doctrinā scrip̄te sacre debem⁹ tenere locū nouissimū. p̄cauere t̄ps nouissimū. et p̄uidere sinē nouissimū. ¶ Parag. p̄mus. ¶ Primo qdē teneam⁹ locū nouissimū hūilitatis. hīc est enī mod⁹ et hec est uia p̄ueniēdi ad statū sublimitat̄. sicut docet saluator luce. xiiii. Cū inuitat⁹ fueris ad nuptias. ne recūbas in p̄mo loco r̄c. Seq̄. Sed cū inuitat⁹ fuer̄ uade et recūbe in nouissimo loco: ut dicat tibi q̄ te inuitauit. Amice ascēde sup̄. et erit tibi gloria corā fil̄ disc̄bentib⁹. Nos igit̄ ad celestes nuptias inuitati n̄ q̄ram⁹ p̄mū locū tenere. nec gerere p̄ncipatū: ne forte depellat nos in locū nouissimū dñs nuptiarū. sed p̄ hūilitatē locū nouissimū eligam⁹: ut ad sublimitatē gl̄ie ascēdam⁹. Et merito locū nouissimū decet eū eligere q̄ se d̄z int̄ alios nouissimū reputare: exēplo capit̄ nostri de quo d̄r Isa. liii. Vidimus eū et n̄ erat aspect⁹. et desiderauim⁹ eū despectū et nouissimū uiroꝝ. In t̄ra uoluit eē nouissim⁹ uiroꝝ q̄ in celis est gl̄a bt̄oꝝ: et dñs āgl̄oꝝ. ut exēplo suo mōstraret verē esse qd̄ d̄r math. xx. Erūt nouissimi p̄mi et p̄mi nouissimi. Hoc aut̄ multipl̄r pōt̄ itelligi. Vno⁹ sic. q̄ se nouissios. i. hūiles et abiectos fecerit p̄pt̄ deū: isti erūt p̄mi. i. sc̄itate p̄cipui et int̄ p̄mos amicos dei i regno celoꝝ merito cōputādi. Et p̄mi nouissimi. i. q̄ uolūt esse p̄mi reputatōe. uel p̄ncipatū h̄re sup̄ a hos. in aliq̄ dignitate. isti erūt nouissimi. i. uiles et abiecti di uino iudicio. et uilissimi in inferno. Et hoc ē qd̄ d̄r luce. xiiii. Ois q̄ se exaltat hūiliabit̄. et q̄ se hūiliat exaltabit̄. Alio mō erūt nouissimi p̄mi r̄c. i. q̄ tardi⁹ penitere et b̄nfacere cepūt feruēt⁹ agēdo: p̄mi fiūt et merit̄ p̄cellūt illos q̄ citi⁹ inchoātes negligent̄ egerūt. Vñ i uinea dñi tardi⁹ ueniētes. p̄pus diurnū denariū cepūt. qd̄ aptissime declarat̄ math. xx. ubi dicit̄. Cū sero factū esset dixit dñs uinee p̄curatori suo: uoca oparios et redde ill̄ mercedē. incipiēs a nouissimis usq̄ ad p̄mos. Exēplū habem⁹ in latrone q̄ iux̄ dñm p̄dēs. credēs. penitēs. r̄diuinā p̄fitens maiestātē: p̄m⁹ meruit obtinere paradisi p̄bendā.

Cui dictū ē. **Hodie** mecū eris in paradiso. luc. xxiii. ¶ **Parag**
 scds. ¶ Itē p̄cauere debem⁹ t̄ps nouissimū. ultimū ei t̄ps eta
 tis mūdi in q̄ abūdat iūctas: et caritas magis ac magis cōti
 nue refrigescit. sic p̄dixit dñs mat. xxiiii sūme piculosū ē. Et
 sic p̄dixit ap̄ls. ii. thy. iii. Scito q̄ i nouissis dieb⁹ istabūt t̄pa
 piclosa. Que autē et q̄ta sint picla describit dicēs. Erūt hoies
 seipōs amātes. S3 qd libivult ap̄ls. aut qd malū ē seipz ama
 re: cū pl⁹ teneat hō seipsū diligere q̄ totū mundū. q̄re ḡ dicit
 ap̄ls q̄ erūt piclosa t̄pa: p̄ eo q̄ erūt hoies seipsos amātes.
 Sciendū ē igit q̄ fm aug. duo sūt amores. alē mūd⁹. alē imū
 dus/ alē social. alē p̄uat⁹. alē cōi utilitati p̄sulēs: p̄t supnā so
 cietatē. alē etiā rē cōem i propā p̄tatē redigēs: p̄t arrogatē
 dnationem. alē trāqll⁹. alē turbulēt⁹. alē pacific⁹. alē sedicio
 sus. alē amicabile. alē iuidiosus ꝛc. ꝛ distinxerūt p̄ditas i genere
 hūano duas ciuitates. i. ciuitates duas fecerūt amores duo.
 Ciuitatē dei: amor dei vsq; p̄tēptū sui. citatē diaboli: amor
 sui vsq; ad p̄tēptū dei. Sic autē ex amore dei oēs virtutes alie
 et affectōes laudabiles generāt. put ait greg. Vt enī mlti ar
 boris rami ex vna radice p̄cedūt: sic mltē virtutes ex vna ca
 ritate generāt: ita oīa vitia/ et oēs deordinate affectiōes ex a
 more sui p̄po uel p̄uato radicalr oriūt. Et h̄ bñ isnuat ap̄ls: q
 postq̄ dixerat. Erūt hoies seipōs amātes amore. s. iordinato
 amore. p̄po uel p̄uato. subiūgit. Cupidi/ elati/ supbi/ blasphem
 i/ pentib⁹ nō obediētes/ iūcti/ scelesti/ sine affectōe/ sine pace
 vitiaiores. incōtinētes. imites sine benignitate. p̄ditores. p̄t
 ui. tumidi. uoluptatū amatores/ magis q̄ dei. h̄ntes qdē sp̄z
 pietatē/ virtutē autē ei⁹ abnegātes. et q̄a cū talib⁹ hitare piculo
 sū ē. Iō subdit. et hōs deuita. S3 difficile/ imo impossibile est
 istos penit⁹ euitare/ qn cū eis iterdū opteat p̄uersari/ imo sū
 mopere cauendū ē hōi ne seducaf a talib⁹/ aut p̄formef eis in
 morib⁹. uel ne saltē ab eis mēdaciē ifamef. Itē p̄uidere debe
 mus nouissimū finē. exēplū accipiam⁹ i singlis artificib⁹: q
 āteq; op⁹ sue artis icipiāt p̄stituūt sibi finē. et fm exigētiā fi
 nis p̄sequūt op⁹/ donec ad finē intentū pueniāt. S3 ab illa or
 dinatōne opū nrōz in finē vltimū abducūt aliq; vehementi
 passiōe/ seu delectatiōe illecti. sicut innuit sap. puer. v. Ne in
 b. iii.

Secunda pars.

tēderis fallacie mulieris. fau^o ei distillās labia meretricis et
nitidius oleo gutt^o eius. Mulier illa est carnalis ꝑcupiscētia
q̄ emolliēdo mentē efficit muliebṛē. dī autē meretrix: ga ani
mā ꝑstituit. Sequit̄. nouissima autē illius amara q̄si abinthiū
Itā puer. xxiii. Ne intuearis vinū qn̄ flauescit cū splēduerit i
vitro color eius. ingredis blāde: sed in nouissimo mordebit
ut colub: et sic regulus venenā diffūdet. ꝑ vinū intellige dele
ctatiōz carnalē q̄ mentē inebriat et a se quodāmo alienat ut
nō videat ne ꝑsideret q̄s sit finis hui^o delectatiōis. Alii a ꝑsi
deratiōe finis abducunt/ignorātia seducti. sicut innuit sap.
puer. xiiii. Est via q̄ videt hōi recta: nouissia autē ei^o deducit
ad mortē. Alii ꝑ maliciā obstinati sunt. sicut balaā ex sola
malicia ꝑseuerabat in malis/et tñ dicebat. Moria^o aia mea
morte iustoz/et fiāt nouissima mea horū sisia. mortē opta
bat simile iustis: et tñ habebat vitā dissimilē. Sicut multi vitā
eius pessimā imitātes: deū orāt q̄ det eis mortē puidā/et vi
tam eternam: qd̄ tñ nunq̄ vel ualde raro ꝑtingit. ut qui sanus
et sanis sensibus sibi non puidit: in mortis angustia ligatis
iā sensibus et deficiētibus sibi salubrit̄ puidere nō possit. Cū
dicat ꝑs. Nō est in morte q̄ meōr sit tui. Et btūs aug. ait. Per
cutis hac aiāduersiōe pctōr ut moriens obliuiscat sui /qui dū
viueret oblitus est dei/nec vitā eternā mere^o miser hō peccā
do uel in pctō manēdo: sed mortē eternā. sicut ait ap̄ls ro. vi
Stipēdia pcti: mors. Magna igit̄ est fatuitas/ imo demētia
detestāda: post malā vitā sp̄are bonā mortē. Ideo prudent^o
ordine debito monet sapi. puer. xix. Audi cōsiliū et suscipe
disciplinā/et esto sapiēs in nouissimis tuis. Attēde q̄ breuit̄
et ordinate ꝑcedit. Prius est enī ut ꝑsiliū sanū regras/et au
diās reuerentē. scdm̄ ut illud adipleas diligent. i. ut vitam ordi
natā habeas/ꝑ vndiq̄ reglatā. Et tūc seq̄ ordinate tñiū ut. s.
sis sapiēs in nouissis tuis. in hoc ꝑꝑe ꝑsistit sapie cōplemē
tū. Nō ei q̄ sapiēter incipit opus grāde: s3 q̄ sapient ꝑsumat:
laudādus est. sic ait ābro. Lauda nauigātis salutē s3 cū ꝑue
nerit ad portū . lauda ducis virtutē s3 cū ꝑductus est ad triū
phū. Quid enī ꝑdest bñ et diu nauigasse: et in portu ꝑire. Et
quid ualet cū hostibus fortit̄ dimicasse: et in ipsa hora victo

similitudo

dum Janus ce
operare bñm

re delect
al. martyri
neū ꝑuilla
dit iā para
te esse: cū
pulis in m
at bonitat
rā sapiēt
sine ꝑuile
Notae ue
aiā ꝑuile
sapia mel a
liū q̄unt/ u
patere ꝑōt
applicā. s.
mus acꝑe
ligere. i.
demerita.
Sequit̄ ac
opue ꝑsist
futos: euat
tñ ad salut
bis tā nece
mutat ꝑꝑ
puidā med
dues: vitā
am nos iuu
sūt quor v
dāno rep
tū. qua v
harmonia
tāto fuer
lebrē deb
declinē/ s
De ꝑrio die
re dñi esto

Secunda pars.

rie defecisse. Nō pigeat hic exemplū sub breuitate tāgere de
xl. martyribus quorū vn⁹ post mltā supplicia recurrēs ad bal
neū/puillanum⁹ effectus: deficiens emisit spm̄ et coronā pdi
dit iā patā. Quid ergo pdest in t̄paliū rerū dispositiōe sapiē
tē esse ⁊ circa finē desipe. cū finis p̄sideratō debeat esse p̄nci
palis in intētiōe cuiusq; opantē. et ex bonitate finis: depēde
at bonitas opis. Iō dñs insipiētū nostrā redarguēs/et adve
rā sapiētū nos exhortās: ait deut. xxxii. Gens absq; p̄silio/⁊
sine prudētia vtinā sapēt ⁊ itelligerēt/ac nouissima p̄uiderēt
Notate uerba. Alii p̄silio nō egētes pp̄ria prudētia dirigunt
alii prudētiā nō hntes: p̄silio sapiētiorē regunt/ ⁊ vtriq; sua
sapia/uel aliena saluant. Qui uero nec prudētiā hnt/nec p̄si
liū q̄runt/uel negligūt cū nō saluabunt: multo min⁹ p̄fecto
patere pōt via salutē illis hoib⁹ q̄ prudētiā hnt nec eā ad opus
applicāt: sed p̄ria pot⁹ opant. Et rursus hntes p̄siliū nullate
nus acq̄scūt: vtinā (inqt) sapent. i. soporarēt celestia et intel
ligerēt. i. intus legerēt interna p̄scie secreta /merita videlz et
demerita/cogitatiōes/affectiōes et intētiōes ac etiā p̄nitates
Sequit̄ ac nouissima p̄uiderēt. Sane in p̄uisiōe nouissimorū p̄
cipue p̄sistit/et toti⁹ vite p̄terite errorū correctio/et pic̄orū
furoꝝ euasio: ac p̄curatio sufficiēs necessariorū/seu expedie
tiū ad salutē. Que aut̄ sūt ista nouissia quorū p̄uidētia ē no
bis tā necessaria/et ad quā saluator nē tā attēte q̄ efficaciter
inuitat patebit. ¶ Para. iiii. ¶ Nouissia quorū p̄uisionē seu
p̄uidā meditationē dñs tā uiscerose q̄ misericordit̄ nob optat
dicēs: vtinā nouissia p̄uiderēt. Et sapiēs ad eorū iugē meōri
am nos inuitat: dicēs. In oib⁹ opibus meōrare nouissima.
sūt q̄ttuor videlicz p̄onale mortē. diuortiu. finale dei iudiciū.
dānatō reprobōꝝ. remuneratiō btōꝝ. Mortē uocaui diuor
tiu. quia uidelz iminēte mortis articulo/ p̄stigitib⁹ elementis
harmonia dissipat̄ et illud corpus et aie sepat̄ m̄rimoniū q̄
tāto fuerat nexu p̄cordie federatū. anteq̄ illud diuortiu ce
lebreſ debem⁹ nos sollicitē p̄pare p̄ t̄iorē dñi/ q̄ cūcta noxia
decliem⁹ ⁊ p̄ sapiāz q̄ opamur: salubria ⁊ celestia degustem⁹
De prio dic̄ sap. p̄. xxii. Nō emuleſ cor tuū pctōres s̄z i t̄io
re dñi esto tota die. q̄a habeb̄ in nouissimo spem et p̄stolatō

b.iiii.

de nouissia

Secūda pars.

tua nō auferes. de scdo dicit idē. xxiiii. Comede fili mi mel: ga bonū ē/et fauū dulcissimū gutturi tuo. Sic ē doctrina sapie tue aie: quā cū iueneri habeb i nouissio spes: ⁊ spes tua n̄ pibit. Et de mliere scā dī puer. xxxi. Ridebit in die nouissio

De distinctione mortis.

IN scriptura sacra quadruplicē mortē inuenimus. Est enim mors nature ad quā nos ppare debemus. qā piculosa. de q̄ dicit ps. Quis ē hō q̄ uiuet et non uidebit mortē. eruet aiām suā de manu iferi. pntū ē ipossibile. scdm valde difficile. Attēde: multū ē trāsīt? piculosus vbi n̄ posset hō eua dere/ qn aliq̄ mēbrū amitteret q̄tūcunq; sibi sollicitē p̄caueret. Si uero negligent ageret: vitā pderet corpale. sic ē de trāsītū mortē quē ipossibile ē hoīem euadere/ q̄tācūq; diligētia ipsā effugere uel differre conef. Si uero prudent sibi puidērit aiāz suā de peis iferni libabit. s; si male sibi puidērit: corpis siml et aie vitā pdit. Scda mors ē culpe: quā dechiare dēmus qā dānosa. de q̄ dī eze. xviii. Aīa q̄ peccauerit ipa morief. Tertia mors ē grē quā debem? optare. qā fructuosa. de q̄ dicit ap̄ls ro. vi. Existimate uos qdā mortuos esse pctō. uiuentes autē deo. Quarta mors ē gehēne/ quā debem? formidare. qā dolorosa. de q̄ dī baruc. iii. Mortui sūt in dolorib? pessis

De morte naē: Sermo p̄mus de mortis sentētia continēs paragraphos. iiii.

Mors natura

Quoniam circa mortē nāse p̄siderare debem? moriēdi sētētia/ moriēdi agūstia/ mortis p̄ntia. et mortuorū drām. Moriēdi snia a sūmo legislatore p̄ferē. gen. ii. vbi dñs ad adā dicit: de ligno scie boni et mali ne cōmedas: in quocūq; ei die cōmederis ex eo: morte morief. Signant? autē dicit morte morieris/ uidelz qā mortu? in aīa: mortis etiā corpāl snie subia cebis. O snia gñālis/ rōnabilis/ medicinal/ irreuocabil. Vere gñālis ē mortis snia a q̄ null? excipif: ut null? supbiat. Vñ. ii. re. xiiii. dicit illa sap̄ mlier thecuitas. Oēs morimur. Et eccl ix. dī. cōionē mortis scito. Et ifra. xlii. hoc iudiciū a dño oi carni. s. Iudiciū mortē. ber. Mors null? inopie misef/ nec diuitias reuerēf/ nec generi cuiusq; / aut morib? / non ipsi deniq; parcit etati. Ex his p̄z q̄ mors ē ineuitabilis: p̄pt qd ait aug Nō iportune/ nec incōgrue arbitror accidisse/ et si nō hūana industria diuino fortasse iudicio ut hoc uerbū qd ē morif in

NOTS

latina lingua
declinat. A
tus est. si
ait qd est
mortu? est
dus: p̄p̄
sit sine t
p̄t: p̄p̄
est ut que
re possit
reū nec
Confiderā
fructuosa
mortale
Nā et si
sit hūil
nō intell
illis ē:
cui p̄ vni
mors in o
ro. v. Nat
diēta crea
iuste imp
vitiū dicit
Seis sic tot
mūb? ut
p̄b? tota
deportat. E
more dig
sona corre
cū tota va
pit q̄ tota
qā peccā
iustos et n
tis snia me
culpe calne
Nā q̄ morte

12
Secūda pars.

latina lingua, nec grāmatici decliare potest. ea regla q̄ cetera
declināf. Ab eo nāq; qd̄ ē orif sit uerbū p̄teriti t̄p̄is / qd̄ ē or-
tus est. ⁊ si q̄ sūt filia / q̄ p̄ p̄teriti t̄p̄is p̄ticipia declināf. A beo
aut̄ qd̄ est morif. Si gram^o p̄teriti t̄p̄is uerbum. Rñderi solet
mortu^o est. u. lra geiata. sic ei mortuus quō fatu^o ardu^o car-
duus p̄spicu^o et si q̄ sūt filia / q̄ nō sūt p̄teriti t̄p̄is: sed qm̄ noia
sūt / sine t̄p̄e declināf. illud aut̄. q. ut declines qd̄ declinari nō
pōt: p̄ p̄ticipio p̄teriti t̄p̄is ponif. Nomē itaq; p̄uenient factū
est: ut queadmod̄ illud qd̄ significat agēdo nō pōt. Ita uerbū
nō posset loq̄ndo declinari. Hec aug. Hec aut̄ ineuitabil̄ mo-
riēdi necessitas est hōi rō hūiliandi. Vñ ber. ad eugeniu^m ait
Considerāti hec duo rōnale mortale. is tibi exinde occurrit
fructus: ut mortale qd̄ est in te: rōnale hūiliet. et rursū rōale
mortale p̄fortet / quorū neutrū neglectui est hōi circūspecto.
Nā et si sup̄biret ex rōnali / qd̄ ei cōe est cū āgelis. ex mort̄li
fit hūilis / quo p̄ticipat cū iumētis. qm̄ hō cū in honore esset
nō intellexit: cōparat^o est iumētis insipiētib^o / et filis fact^o est
illis rē. ¶ Parāg. sc̄ds. ¶ Itē mortis snia est rōnabilis. Nā si
cut p̄ vnū hōiem pctm̄ in mūdū int̄uit / et p̄ pctm̄ mors: ita
mors in oēs hoies p̄trāsiuit / in quo oēs peccauit. ait ap̄ls.
ro. v. Nāsa. n. hūana q̄ in p̄mis pentib^o tota fuit: ip̄soꝝ ī obe-
diētia creatori suo p̄tūmelia fecit. q̄ toti hūano generi debuit
iuste imputari. Cū ei in seie sit virtualit̄ tota arbor: vitū seie
vitiū dicef et arbor. Sicut aut̄ flum^o vitiaf in sōte: fructus in
seie: sic tota posteritas vitiaf in origine. Nōne p̄ q̄busdā cri-
minib^o: utpote homicidio / sacrilegio / et hmōi q̄ cōmittunt a-
p̄rib^o: tota p̄genies mortis supplicio p̄denāf / uel in exilium
deportaf. Posteritasē suā p̄r occidit / dū cōmittendo flagiciū
morte dignū filis nō p̄cauit. Sic ī ade pctō itelligenō ē: q̄ p̄
sona corruptit naturā / et nāsa corrupta: corruptit p̄sonā. Vñ
cū tota nāsa hūana fuit ī adā qm̄ peccauit: totā naturā corru-
pit / q̄ tota corrupta non pōt nisi corruptos filios generare. et
q̄ peccādo originalē iustitiā / et immortalitē pdidit / nō nisi
iustos et mortales filios generauit. ¶ Parāg. iiii. ¶ Itē mor-
tis snia medicinal̄ ē. Mors qd̄ x̄pi est medicinalis. deletina
culpe cāliter. Mors aut̄ n̄ra nob̄ ē medicinal̄ occasionaliter
Nā p̄ mortē x̄pi defef originale pctm̄ in puulis: qd̄ suo pōdē

ip̄os trahebat ad tartarū: ut qui p̄ alterius volūtātē et factū id est ade am̄isit originalē iustitiā. et reus erat obligatus ad penā dāni. i. carentiā diuine visionis. p̄ alterius voluntatē et remediū rediret ad inocentiā: et reduceret ad eternā gloriā ut sicut primo vn̄ius delicto regnauit mors p̄ vnū. sicut dicit ap̄lus roma. v. multo magis vita rediret p̄ vnū iesū christū qui mortuus est et resurrexit. imo qui et interpellat p̄ nobis Nec delet solū originale peccatū in puulis verū etiā actuale diluit in adultis: coopante fide et libera volūtate. In delectiōne enim actualis peccati requirit̄ mor̄ liberi arbitrii. sicut ip̄m actuale peccatū cōmittit̄ p̄ consensū p̄priū ipsius peccātis. Vnde ait ap̄lus roma. v. Si vn̄ius delicto multi mortui sūt: multo magis gratia dei et donum in gr̄a vn̄ius hominis iesu christi in plures abūdauit. Si enī in vn̄ius delicto mors regnauit p̄ vnū: multo magis abūdantiā gratie et donationis et iustitie accipiētes in vita regnabūt p̄ vnū iesū christū q̄ in cruce manus expādit. mēbra distēdit. dilatat viscera. peccus porrigit. latus ap̄it vt sāguine suo viuificet sobolē: ut recurrat nō tā filius puul̄ ad vbera pie matris q̄ adult̄. velut filius p̄digus ad viscera pii pris: ut lucide videam̄ et viuacit̄ sc̄tiamus: q̄ clauī eius q̄ mortē nr̄am moriēdo destruxit nō tā illius p̄fixerūt mēbra q̄ nr̄a viscera trāsfixerūt. nec tā illi i fluxere dolorē q̄ in nobis p̄fixerūt amorē. Extēsiō siqdē corp̄is in argumentū fuit et iudiciū dilatatiōnis amor̄. Rursus mors nr̄a occasional̄ nobis ē medicinalis. iustis qdē medicinal̄ ē. q̄ placēs deo factus dilect̄ et viuēs int̄ pctōres trāslatus ē. Sicut dē sapi. 3. Et q̄re raptus ē: ne malicia imutaret intellectū eius/aut ne fictio deciperet aīam illī. q̄ ei placita erat deo aīa illius. pp̄t̄ h̄ p̄perauit illū educere de medio iniqtatū. Iustus aut̄ si morte p̄occupat̄ fuerit: i refrigerio erit vn̄ ait qdā. Iusti mors subita quā p̄cessit bonavita n̄ aufert merita si moriā ita In iustis aut̄ medicinal̄ ē mors. nā mors est eis finis pcti. reatus diminutio. Nā et si esset vita pluxior eēt forsitan et culpa numerosior. expedit iḡr ip̄io mori magis q̄ viuere: ne si diutius viueret peccaret ap̄lius: et acerbius puniret̄. Itē mortis sc̄ia est irreuocabilis. vn̄ sapi. ii. d̄ Non

13
Secunda pars.

est agnit⁹ q sit reuersus ab iferis. Et iob. xiiii. lignū hz spes si
p̄cisū fuerit: rursū virefcit/et ramī ei⁹ pullulāt. si senuerit i t̄ra
radix ei⁹/et in puluere mortu⁹ fuerit: trūcus illi⁹ ad odorē aq̄
germiabit ⁊c. hōvero cū mortu⁹ fuerit nudat⁹ atq̄ p̄sūptus:
vbi q̄so ē. Quō si recedāt aq̄ de mari/ et fluiui⁹ vacue fcūs are
scat: sic hō cū dormierit nō resurget. Ideo dē. ii. re. xiiii. Oēs
morimur et q̄si aq̄ dilabimur i t̄ra q̄ nō reuertēf. Sz cū resur-
rectionē oim ḡnālē credam⁹. et dicat apls. i. cor. xv. Oēs q̄
dē resurgem⁹/quōverū ē q̄ hic d̄r: hō cū dormierit n̄ resurgz
R̄nsio. qa qdā heretici posuerūt q̄ hō plies moreret/et phies
resurgeret ad vitā corruptibilē/et mortālē: q̄lē nūcvtiq̄ habe
mus. Alivero posuerūt q̄ hō semel mortu⁹ nūq̄ resurgeret in
etnū. Ideo p̄tra p̄mos dic̄ Iob. Hō cū dormierit nō resurget.
Cōtra sc̄bos vero dicit apls. Oēs qdē resurgem⁹. et hoc p̄bat
multipl̄r sic p̄z ibidē. ¶ **¶** mo. ii. de mortē āgustia p̄tinet §. iii.
Post mortē suā: videam⁹ mortē āgustia. Mors q̄ppe a
morsu uel ab amaritudine nomē hz. qa p̄mus hō p̄ ino-
bediētā lignū vetitū tetigit/ et p̄ morsū mortē amarā icur-
rit. Mortis autē āgustia oñdunt: amor vniōis. dolor passiōis
tr̄or dānatiōis. ¶ **¶** §. i. ¶ **A**mor vniōis oñdit mortis āgustia
qm̄ amor vite p̄ntis cūctos deuicit: q̄ ois hō destitutionē sui
corpis plāgit. et vnitā p̄portione mirabili corpis et anie har-
moniā dissolui ingemiscit. p̄ mortē autē dissoluit̄ matrimo-
niū qd̄ tāto fuerat nexu p̄cordie coplatū. Siccine sepat ama-
ra mors. i. re. xv. Quātūcūq̄ autē qs desideret volūtate p̄ gra-
tiā ordinata ad etnā vite gl̄az puenire: tñ appetitu nafali re-
fugit/et horret separtionē aie a corpe. Vñ idē apls q̄ dic̄ phi-
. i. Cupio dissolui/et esse cū christo. dicit. ii. cor. v. Nos q̄ su-
mus in tabernaculo isto: ingemiscimus grauati: eo q̄ nolu-
mus expoliari: sed super uestiri ut absorbeat̄ qd̄ mortale est
avita. Petro quōq̄ dixit dñs Io. xxi. Cū esses iunior cigebas
te/et ābulabas quovolebas: cū autē senueri ali⁹ te cinget/ ⁊ du-
cet quo tu non vis. Ecce petrus etiā senex non prorsus abie-
cerat hunc affectum quin mortem horreret. ducendus vide-
licet quo non vellet. Hic est affectus quem ostendit christus
proximus passioni: dicens. Tristis est anima mea usq̄ ad

Mors
angustia

mortē. math. xxvi. Et iterū pater mi si possibile est transeat a me calix iste: verūtamen non sicut egovolo sed sicut tuvis Cum igit̃ hic affectus taz inseparabiliter nobis inhereat: manifestū est q̃ non sine angustia possunt corpus et ania tāto federe copulata seiūgi. ¶ Paragra. ii. ¶ Item dolor passio nis oñdit mortis angustia. qm̃ in morte solēt pcurrere varia morboꝝ genera: et mēbra sic ocupare singula: ut plures qñq̃ sint morbi q̃ mēbra. dolores etiā irruūt tā vehementer in tensi vtvires corporis eneruent. somnū auferāt. qetē impediāt anim̃ inqetent. sensus oēs pturbāt. appetitū destituāt. obtū dant memoriā. obnubilāt intellectū: ac sic totā aniam occupent et distrahant ut nihil aliud ei cogitare liceatq̃ dolores. Vñ mirū esse nō d3 si sit mortis pntia dolorosa: cū sola eiꝝ recogitatio sit amara. sicut d̃r eccle. xv. O mors q̃ amara est memoria tua hoī iniusto. Cū aut̃ mors corporis ad penā purgatoriā ptinere credat̃. Nā p dolores hmōi nōnunq̃ in toto purgant̃ anime/ uel saltē in parte. Ideo plerūq̃ electi durius moriūt. qm̃ in eoꝝ morte intendūt qñq̃ dolores p quos venialia resecāt. Sic purgatus ē in via lazarus: ulceribꝝ plenus ut mortuus ab angelis in sinū abrahe cū iubilo portaret̃. et diues moriēs ap̃d iferos sit sepultꝝ. lu. xvi. Diues variis c̃pū latꝝ fercul. auribꝝ obturatꝝ. p̃cordiis obduratꝝ: clamorē paupis p̃tēpsit. S3 ecce post modicū vrif: ardet et estuat in inferno q̃ medicāti miaꝝ denegauit. Vbi sunt diues cellaria tua vinoꝝ/ tā curiositate q̃varietate repleta. vbi sūt horrea tāt̃ g̃noꝝ copiis cumulata. Nō te purpura defēdit a frigore. nō bissus tibi subueit ab ardore. Nūq̃ q̃ pater̃ icurrisses si de tātis horreis micā. si de tāt̃ cellariis guttā paup̃i misericordit̃ i pēdisses. Sic g̃ p3 q̃ lazarus paup̃ē vitā ducēdo/ r mortē durā et misēbile sustinēdo: purgatꝝ ē. Sicut virū dei missū ad iero boā i bethel: ppt̃ culpā iobediētie purgādū occidit quē purgatū i morte vlē tāgere ñ p̃sūpsit: qñ potit̃ tā ipiꝝ mortui q̃ eꝝ asini custos fuit. Nō igit̃ mirari debemꝝ si iustos dure mori et ipios trāfire leuius audiamus. qm̃ iusto dei iudicio iusti qñq̃ dure moriēdo purgantur in hoc mundo: ne puniantur acrius in futuro. Impii vero si quid boni fecerunt: quasi pro

*An hic
regolantis
hominis*

remuneratiōe leuiter moriunt. p malis aut q fecerūt puniē di perpetuo reseruant. Nota inuitis p̄m de viro iusto pio et simplici qui durā mortē sustinuit. et ppter pluuias tēpestatē et grādines: vix potuit corpus eius ad locū sepulture de ferri. uxor uero eius mulier impudica cū serenitate aeris et ppli multa freqntia: fuit ad eccliam honorifice deportata.

¶ Parag. tertius. **I**te terror despatiōis mortis ondit āgu stiā. Iminēte nēpe mortis articulo: vident demōes q̄a modi cū tps hnt et si hoiem illa hora perdirint: nō eū vltra recu perare valebūt: experiunt plus solito vires suas: tentantes a crius: et pteruius infestātes: miserū hoiem in desperationis foueā p̄cipitare conātes: ut eū ad penalia loca pertrahāt et illi sint tortores in penis cuius fuerūt suafors in vitiis. p̄pt qd bñ dicit ecclā. viii. Nō est in hois ditione p̄hibere spiritū. scz exeuntē a corpe. Non enī pōt hō mortē suā impedire uel differre. Sed tūc. q. reus de carcere rapit ad tribunal iudicis p̄pria corporis receptur. fm illud. ii. cor. v. Om̄s nos manifestari oportet an̄ tribunal iudicis: ut recipiat vnusquisq̄ p̄pria corporis: put gessit siue bonū siue malū. Sequit. nec hz ptatem sui scz vel disponēdi sua in die mortis āxietate morbi et debilitate corporis impedit: nec finit̄ quiescere ingruēte bello. i. incurso demionū. Ait enī btūs bernar. Hostiū n̄m maligni spūs obsidēt et aduentū nostrū ille horrende effigies p̄stolant. Idē. Quō nō mors pctōr̄ pessima: ubi nō subuenit vita formido exire. et in ipso p̄tremisco portus ingressu. dū nō p̄fido p̄pe assistere q̄ excipiat exeuntē. Quid ei secure nō exeo si nō dñs ipse custodit exitū meū. heu ero ludibrio demionū intercipientiū me nō assistente qui redimat neq̄ q̄ saluū faciat. De mortis angustia tā ex dolore passiōis: q̄ ex terrore dānationis psal. pulchre loquit̄ ita dicēs. Circūdederunt me dolores mortis et torrētes iniquitatis p̄turbauerūt me. dolores inferni circūdederunt me. preocupauerūt me laquei mortis. Diligenter attende quattuor q̄ mortis tempe infelicē aiām coangustiāt. Primū est multiplex corporalis i firmitas q̄ notat cū dicit: circūdederūt me dolores mortis Ecce quot irruūt infirmitates/ varie vndiq̄ circūdantes: ut

quid
in vltima
hora mortis
contingit

mors differri
a nemine potest

quatuor homine
p̄turbante
coangustiant

q̄nq̄ plura sunt dolorū genera q̄ mēbra. Itē cū hoc q̄ multe
sūt: etiā graues sūt. dolorose et grauius affligentes. et adeo
sūt dolores uehemētes et intensi q̄ armoniā corpis oīno de
2 struūt et aīam a corpe separi cōpellūt. Scdm ē multiplex oc
currens iniquitas. quod notat cū dicit. torrētes iniquitatis p̄tur
bauerūt me. i. iniquitates oēs quas feci rapide et fortiter ir
ruētes. Iusto enī dei iudicio fit ut qui invita penitere noluit
nec desuis cogitare peccatis: de omnibus tūc simul irruēti
3 bus desperabiliter p̄turbent. Vñ dñs p̄ ps̄. ait misero pctōri
Arguā te et statuā p̄tra faciē tuā. Tertiū est p̄sideratio sup
plicii infernalis. quod notat cū dicit. dolores inferni circū
dederūt me: et hoc recte sequit̄ ad p̄cedens. Ex quo nāq̄ p̄si
derat oīa peccata sua de q̄bus non egit penitentiā: nec dein
ceps se sperat agere posse: non restat aliud q̄ q̄ p̄ oibus eter
nalit̄ cruciet̄. Pluraliter aut̄ dicit dolores. quia non solū fm
mensurā culpe erit mensura pene: verū etiā singulis peccatis
pene respondebūt. ut alie p̄ aliis. diuerse p̄ diuersis.
4 et grauiore p̄ grauioribus infligant. Quartū est aspectus de
monū nimis terribilis. qd̄ notat cū dicit p̄occupauerunt me
laquei mortis. demones nominant̄ laquei mortis. quia infe
licē aīam illaq̄ant ne penitere possit et ueniā postulare. et sic
illaq̄atā ad mortē p̄trahant infernalē. quā enī illaq̄auerunt
demones p̄ p̄sensū p̄priū et consuetudinē in pctis: tūc fortis
sime detinet̄ alligatā vt ad penitentiā se mouere non possit
Dicit aut̄ p̄occupauerūt / vicz ante plationē dāpnatōis a iur
dice. et ante sepationē aīe a corpe. Demones nempe tante
sūt p̄sūptōis et p̄teruie: ut non expectant miserū pctōrē sibi
tradi a iudice p̄ sententiā diffinitiuā: sed in eo dominiū et
ptatē q̄si de iure acquisitā vsurpant. Vñ saluator loquēs hic
rusalē in p̄sona pctōrū. lu. ii. ait. Veniēt dies in te et circū
dabūt te inimici tui vallo. Inimici tui sūt maligni spūs qui
animam a corpe exeuntē obsidēt / quā vallo circūdant. quia
ante mētis ei⁹ oculos reductis iniquitatibus q̄s p̄petrauit: hāc
ad societate sue dānationis trahentes coartant ut in ip̄a ex
tremitate vite posita et a quibus hostibus circūclusa sit vide
at / et tamē euadendi aditū inuenire non possit. q̄a opari tā

bona nō licet / q̄ cū licuit: agere p̄tēpsit. de q̄bus aperte sequit̄
 Et circundabūt te / et coāgustabūt te vndiq̄. qm̄ ei nō solum
 operis: uerū etiā locutiōis / atq; insup cogitatiois inigtates re
 plicāt. et q̄ prius se dilatauit in scelere: ad extremū de oibus
 coangustet̄ in retributiōe. Sciendū est q̄ sicut docet greg. iiii
 li. dyalo . hmōi terribiles visiones qn̄q; ad utilitatē et correcti
 onē ipsoꝝ videntū: qn̄q; uero ad utilitatē audientiū oñdun
 tur. sicut declarat bt̄s grego. per exēpla. ait enī: inquiet⁹ val
 de (theodorus noīe) puer fuit / qui in meū monasteriū fratē
 suum necessitate magis q̄ voluntate sequutus est. Cui graue
 erat si quis ei de salute sua aliquid loqueret̄. bona aut̄ nō so
 lum facere: sed etiā audire nō poterat. nunq̄ se ad sc̄tē puer
 sationis habitū venire iurando / irascēdo / deridendo testaba
 tur. Cū aut̄ perductus ad mortē extremū sp̄m̄ ageret p̄uene
 runt fratres ut eius exitū orando p̄tegerent. Iam corp⁹ eius
 ab extrema fuerat parte preinortuū in solo tr̄mmodo pector
 re vitalis adhuc calor anhelabat. fr̄s aut̄ tanto ceperūt enī
 xius orare: q̄to eū videbant sub celeritate discedere. tā repē
 te cepit clamare / magnisq; vocibus orationes eorum interrū
 pere: dicens. Recedite recedite. Ecce drachoni ad deuoran
 dum datus sum / qui propter vestram presentīā me deuora
 re nō potest / iam in ore suo caput meum absorbuit. date lo
 cum: ut non amplius me cruciet: sed faciat quod facturus ē.
 dicentibus aut̄ ei fratribus: frater qd loqueris. signū tibi sc̄e
 crucis imp̄me. ille cū clamoribus magnis r̄ndebat. Signare
 me volo: sed nō possū. quia squamis huius drachonis p̄mor.
 Tunc fratres in terrā p̄strati ceperūt p̄ ereptione illius vehe
 menter orare. et ecce subito cepit eger magnis vocibus cla
 mare dicens. Gratias ago deo quia dracho qui me ad deuor
 andum acceperat: orationibus uestris expulsus: stare non
 potuit. Modo pro peccatis meis intercedite. quia paratus
 sum cōuerti et funditus habitum relinquere secularē. Post
 q̄ vero toto ad deū corde p̄uersus est. diuq; flagellis attrit⁹ /
 tunc eius anima carne soluta est. Constat proculdubio: q̄
 isti pro vtilitate suā hec visio a pio domino misericorditer

*Exemplum
 mali morientium
 Conversionis.*

aliud
 Exemplum
 male morientium

est ostensa. Itē crisanius nomine tantū plenus vitiiis: q̄tum
 rebus supbia tumidus: carnis voluptatibus subditus: in acq̄
 rendis rebus auaricie facibus accensus. cū dñs tot vitiiis fi
 nē imponere decreuisset: corporali molestia p̄cussus ē. qui ad
 extremū veniens: eadē hora qua iam de corpe erat exiturus
 apertis oculis vidit nigerrimos spūs coram se assistere: et vt
 eū ad inferni claustra p̄ducerent: vehementer urgere. Cepit
 ille tremere/ pallefcere/ sudare: magnisq̄ vocibus iducias pe
 tere. filiūq̄ suū/nomine maximū/quē ip̄e iā fecerat mona
 chū: turbatis clamorib⁹ vocare: dicens. Maxime: curre: nū
 q̄ tibi aliqd mali feci: in fide tua me suscipe. Turbat⁹ mox
 maximus: affuit. lugens et p̄strepens: familia puenit. ip̄i au
 tē malignos spūs quos ille grauit̄ insistentes tolerabat: vi
 dere non poterant. sed eorū p̄sentiā in cōfusione / pallore/ ac
 tremore illius qui trahebat videbant. pauore autem tetraꝝ
 eorū imaginū: huc: illucq̄ vertebat̄ in lectulo .iacebat in fini
 stro latere: aspectū eorū ferre non poterat. uertebat̄ ad pari
 etem: ibi aderant. Cūq̄ p̄strictus nimis: relaxari se ita pos
 se desperaret. cepit magnis vocibus acclamare inducias usq̄
 mane. Sed cum hec clamaret: in ip̄is vocibus de habitaculo
 sue carnis euulsus est. de quo nō mir⁹ p̄stat. quia ista p̄ no
 bis/ non p̄ se: viderat: ut eius visio nobis proficiat/ quos ad
 huc diuina patientia longanimiter expectat. ¶ Item mona
 chus quidā magne estimationis/ bonis moribus videbat̄. et
 in omni actione compositus. Sed sicut ex fine patet: longe
 aliter q̄ apparebat: fuit. Nā cum se ieiunare cū fratribus de
 monstraret: occulte manducare consueuerat/ q̄b⁹ eius vitium
 fratres omnino nesciebant. sed corporis supueniente molestia
 ad extremū: fratres omnes qui in monasterio erant: ad se
 congregari fecit. at illi a tali: ut putabant viro cōuocati: ma
 gnū quid ac delectabile crediderūt audire. quibus ip̄e afflic
 tus ac tremens compulsus est dicere(cū hosti traditus mū
 dum cogebat̄ exire) qñ: me vobiscū ieiunare credebatis oc
 culte comedebā. Et nūc ecce ad deuorandū draconi tradit⁹
 sū. qui cauda sua pedes meos/ et genua colligauit. caput ve
 ro suum intra meū os mittens: spiritū meū ebibens abstra

aliud

hit/ quibus dictis statim defunctus est/ et ut penitēdo libera
 ri posset a drachone quē viderat: expectatus nō est. cōstat q̄
 ad solā vtilitatē audientiū/ nō suā: hoc viderat: qui hostē cui
 traditus fuerat/ et innotuit/ et non euasit. Itē narrat beda de
 gestis angloꝝ: q̄ rex euredus quendā iuuenē grauiter egro-
 tantē ut p̄fiteret̄ amonuit. Qui respondit q̄ hoc in infirmi-
 tate nō faceret. quia sodales insultarēt ei q̄ hoc nō ex deuo-
 tione: sed timore mortis/ et defectu cordis egisset. sed postq̄
 p̄ualuisset libenter hoc faceret. cum autē infirmitate āplius
 aggrauatus: rex eum iterum visitaſset: dixit ille. q̄ tunc nec
 deinceps esset aliqua v̄sitationis eius vtilitas: eo q̄ duo iu-
 uenes pulchri et albi ad eū intrauerant/ quorū vn⁹ portabat
 librū pulchrū paruulū/ in quo scripta erant bona q̄ fecerat:
 sed per pauca. postea uero innumerabilis exercitus maligno-
 rum spiritūū/ quorū maior ptulit librum enormis magnitu-
 dinis. ponderis iportabilis. et deformitatis horrendē. in quo
 scripta erant teterrimis litteris omnia scelera quecunq̄ fece-
 rat et cogitauerat eger ille. Dixerunt autem maligni spūs il-
 lis albis. quid statis hic? Recedite. quia noster est iste. quibus
 illi dixerunt. verū est: ducite eū in damnatiōis abissū. Duo-
 q̄ malignorū spiritūū percusserunt me (ait infirmus) vnus
 in caput/ alius in pedes. cum autē ad cor peruenerint: mori-
 ar. et portatus a demonibus pertrahar ad infernū / quod et
 factū est. Non pro se vidit ista que sibi non profuerunt: sed p̄
 aliis/ ne similiter penitere differant: ait beda. Ibidē etiā nar-
rat de quodam fabro/ qui propter necessitatē operū in quo-
dam monasterio sustentatus a fratribus: irreligiose viuebat
ebrietati ac aliis vitiis suiebat. magisq̄ nocte in officina sua
consueuerat residere: q̄ ad orandum ire. Qui infirmatus: et
ad extrema perductus: vocatis ad se fratribus: narrauit se
videre inferos apertos/ et sathanam dimersum in profundū
et caypham cum ceteris/ qui christum dominū occiderunt: si-
biq̄ locum preparatum cum eis. Cūq̄ fratres hortarentur
eum ad penitentiā: desperans respondit: q̄ iam non erat ei
tempus mutandi vitam/ ex quo iudicium suum viderat iam

Beda de Fabro

*alio sero
penitentium
vel potius
desperantium*

Secunda pars.

completū. qui sine viatico obiens. extra monasteriū est proiectus. Hec vidit ut desperata salute: miserabilius periret. sicut beatus stephanus vidit celos apertos: ut sustineret constanter; et illuc letius perueniret.

Sermo tertius de mortis pñtia p̄tinens parağ. iiii.

Dost mortis sententiā/et mortis angustiam: videamus mortis presentiam que bene notatur. ii. regum: xiiii. Omnes morimur ex virtute enim uerbi presentis temporis: mortis presentia designatur. Et apostolus dicit. i. ad cor. xv. Quotidie morior. nam media vita in morte sumus. Mors enim quotidie tollit portionem aliquotā vite nostre. nam si crescimus: vitā decrescit. quia secundū augustinū. Quicquid uiuitur: de spacio uiuendi demitur/et quotidie fit minus: minusq̄ quod restat: ut omio nihil aliud sit tempus vite huius: q̄ cursus ad mortem. Consideremus igitur mortis presentiam: horis omnibus meditandā: locis omnibus expectandā: eunctis mentibus metuendam: modis omnibus tolerandā

Paragraphus primus. **Q**uoniā enim horis omnibus a morte carpinur: ideo mortem horis omnibus meditemur. Debemus autē attendere q̄ meditatio mortis a peccato retrahit. Vnde in vitis patrum dicitur: q̄ quidam sanctus abbas dicebat. memor esto semper exitus tui/ et ne obliuiscari eterni iudicii/et non erit delectatio in anima tua. Et beatus gregorius ait. Cum culpa animū tentat: necesse est ut breuitatem sue delectationis aspiciat. ne ad viuacem mortē iniquitas rapiat. Exemplū de quodam diuite peccatore/ qui cū diu maleuixisset: et semel ad confessionem ueniens nullam a confessore penitentiā recipere uellet: dicens q̄ penitentiā agere nec consueuerat/ nec ualere. tandem confessor vix ab eo potuit extorquere: q̄ qualibet die faceret sibi dici quādo surgeret/et similiter quando lectū intraret. domine vos moriemini/ uel aliquid equipollēs. Quod cum multis diebus ei dictum fuisset/ nec nomen mortis auditum: eius animū penetraret: tandem diuino nutu compunctus expauit: aduer-

quid sit
vita hominis

continua
memoria
mortis retrahit
a peccato

Exempla

tes q̄ ind
modo ex h
tem suam
bellus: cor
am in me
tam et te
cit. Secun
tua: inñā
Scientia e
re retere
temu or
mutatem
tem suam
gloria mu
bore cor
melus q̄
primū
obus: el
a corpor
nihil vult
animi uer
nes emitt
letat / ue
corram p
tus aspect
Hoc autē
frendo a
luxuris fu
alitur: pa
doro sit el
dantia fre
ciborum
fetorem
nono. vō
q̄ de cor

tens q̄ indubitāter decederet: sed ignorabat quādo: uel quo modo ex hac vita migraret. hoc autē constabat ei: q̄ nisi vitam suam corrigeret: sine fine periret. Confestim igitur confessus: omīno se mandatis confessoris exposuit, vitamq̄ suam in melius cōmendauit. Item meditatio mortis negligentiam et torporem excludit: et ad uiriliter operandum inducit. secundū illud ecclesiastes. ix. Quodcumq̄ potest manus tua: instāter opare. quia nec opus, nec ratio, nec sapiētia, nec scientia erunt apud inferos, quo tu properas. Item ab amore terrenorum cor abstrahit. sicut ait hieronymus. Facile cōtemnit omnia, qui se semper cogitat moriturū. Item ad humilitatem inducit: cogitans enim de morte: uidet fragilitatem suam: sciens se cito in puluerem redigēdum: omī enim gloria mundiali: opulentia temporali: pulchritudine et robore corporali: post modicum spoliandum: ac sic non intumescit per superbiam: sed potius per veram humilitatem cōprimitur in seipsum. Quis enim tam superbus, presumptuosus, elatus: si p̄funde cogitet: q̄ quācito anima separatur a corpore: corpus marcescit, et corrūpitur: fitq̄ cadauer quo nihil uilius, nihil fetidius, nihilq̄ horribilius inuenit. Quid enim (uerbi gratia) sic aerem inficit. tam graues exalationes emittit. olfactum hominis sic contristat: aspectunq̄ molestat, uel eius complexionem tam uehementi alteratione corrumpit. Nullus unquā ita carus homini dum uiuebat cuius aspectum, consortiumq̄ cadaueris mortui: nō horrescat. Hoc autem non pretermittendum censeo: q̄ tanto uiliora, fetidioraq̄ sunt cadauera: quanto delicatius in crapulis et luxuriis fuerint enutrita. Nam caro que nunc delicatis cibus alitur: paulopost scaturire uermibus agnoscetur: ut in sepulchro sit esca uermium, que nūc delectabiliter saginatur abundantia ferculorum. Et quanto sibi nunc procurat suauorem ciborum molliciem: tanto grauiorem exalabit putrefacta fetorem. Sicut euidenter ostenditur secundi machabeorum nono. ubi de superbissimo et impiissimo Antiocho dicitur: q̄ de corpore impii uermes scaturiebāt. et uiuētes in dolore

*negligentia
cultura
abstrahit
a terrenis
a superbia*

Secūda pars.

Exemplū
malieris delicalē
Vientis

quare homine
lam vi hof
gemate
cipient

carnes effluebant: ita ut odore eius/et fetore: totus eius ex-
ercitus grauares/nec ipse etiā fetore suū ferre posset. Cuius
dam ducis venetiariū vxor: delicata nimis: cōibus aquis sese
dedignabat abluere: sed procurabat sibi fieri balneū de colle-
cto laboriosius celi rore. cibos concisos minucius a famulis
manibus propriis non tangebatur: sed ori suo fiscinulis aure-
is adhibebatur. redolebat uel fetebat potius corpus eius/et cu-
biculū multitudine vaporis aromatū diuersorū. sed vibrato
super eā macrone diuini iudicii: corpus eius omne cōputru-
it/nec fetorem eius quisq̄ ferre potuit/ nisi q̄ ex ancillis vna
non sine multarū specierū auxilio: raptim dñe ministrabat.
et prothinus fugiens abscedebatur. et sic miserabiliter crucia-
ta: diem clausū extremū: cunctis letantibus relinquebat poste-
ris meditationis exemplū: ut carnis delicias abhorretes: iu-
giter habeamus ante cordis oculos finē nostrū. Que enī est
ratio q̄ hoies invita supbiunt: honores et excellentias cōcu-
piscunt. dñari appetunt. subiectos opprimūt. alios per arro-
gantia vilipendūt. se ipsos ultra modū extollunt. terrena di-
ligunt. opes congregare nō desinūt. p̄gregata recondunt. ele-
mosinas non tribuūt. nec amicos sibi de mōmōna iniquita-
tis efficiūt: sed auaricie facibus accensi: ea in cellariis et prō-
ptuariis congerunt/ac in thesauris abscondūt. voluptatibus
carnis intendūt. ociū et somnū et quietē diligiūt. labore et
quicquid est molestū uel penale carni: refugiunt/ nisi quia de
morte cogitare negligunt. et futura pericula non attendunt
Hoc optime per exemplū docet balaam / de homine qui fu-
giens vnicornē: incidit in baratrū in quo arbusculā apprehē-
dens: vidit in eius radice duos mures/ vnū album/ alium ni-
grum: radicem arboris continue corrodētes. In fundo vidit
drachonem horribilē aperto ore. ipsum deuorare volentem.
Elevatis autē oculis: vidit ille modicū mellis in arboris sū-
mitate/ qui omnium predictorū oblitus: totum se contulit ad
mellis dulcedinē. sed dū nō aduertit: arbore corrosa a muri-
bus: in profundū subito corruente: dracho ipsū continuo de-
uorauit. Unicornis est mors. baratrū mūdus. arbuscula vi-
te p̄sentis miseria/ que albo et nigro mure/ id est die ac nocte

conformi-
dians et ex
ter quanta
tario quare
di. Vnde
riens dixit
ante ocul
nari dicit
tor cor
monum
bus: in qu
numera
tare de m
gere. sub
ter effere
ne paul
omnes
fuerunt
habent p
mōmōna
consideret
sui i spec
tus est q̄
maxio vi
p̄dicos ni
cū a re vi
cito cellat
nos dū m
lumpidius
vires: vi
mus. q̄
sentia
tus est
us hora
delius. Ill
vires: ea

consumitur incessanter. dracho expectans: est diabolus infidians et exitū nostrū desiderans ad perdendū. Sic ergo patet quanta bona proueniant ex meditāōne mortis. et e contrario quanta mala ex obliuione uel negligentia memorandi. Vnde in vitipsatrū dicitur: ꝓ theophilus episcopus moriens dixit. Beatus es abba arseni. quia semper hanc horam ante oculos habuisti. Vnde in uita beati iohannis elemosinarii dicitur: ꝓ consuetudo fuit antiquitus: ꝓ cum imperator coronatus erat: astantibus exercitibus suis: ueniebant monumentorū artifices; cum diuerforum marmorū coloribus: inquirētes ab eo de quali metallo iuberet suū fieri monumentū. per hoc insinuantes ꝓ tanq̄ mortalis homo cogitaret de morte: curam anime sue ageret: pie regnum suū regeret. subditos non contemneret. nec se super alios arroganter efferret. Sicut ait seneca. Quid clienti tuo irasceris: sustine paululū: uenit mors que nos pares efficiet. Mors enim omnes equat: et omnes pares morimur; excepto ꝓ maiores fuerunt in uita: et plura bona t̄palia receperunt: de pluribus habent post mortē reddere rationē. Semp̄ igitur hō habeat meōriā mortis ante oculos cordis sui. sicut speculū in quo se consideret et cognoscat. Sed multi sunt: sic uir ꝓsiderās uultū suū i speculo q̄ statim cū post hmōi ꝓsiderationē abierit: oblitus est q̄lis fuerit. Sicut d̄r Ia. i. De lince dicunt ꝓhi: ꝓ licet maxio uisus acumine prepolere noscat: ita ut etiā pietes lapideos uisū penetrare dicat. t̄m̄ t̄n̄ defectū meōrie patit: ꝓ cū a re uisa oculos auerterit: illā ad meōriā nō reducit: sed ꝓ cito cessat oculus intueri; statim cessat meōria recordari. sic nos dū mortē nostrā et nouissima meditamus: intima n̄ra limpidius intuemur. sed cū mentē ab hac meditatioē auertimus: uix huius meditationis exile uestigū in anio retinemus. ¶ Paragraphus scōs ¶ Consideremus etiā mortis presentia locis omnibus expectandū. quia aduentus eius incertus est; et inopinabilis. Nihil enī morte certius. nihil incertius hora mortis. nihil uelocius. nihil inuadit acrius: neq̄ crudelius. Illa nos locis omnibus expectat; et nos si sapiētes fuerimus: eā ubiq̄ expectare debemus. Seneca. Mors senibus

hora mortis incerta

Secunda pars.

est in ianuis. iuuenibus in infidiis. Vñ eccl̃a. xiiii. Memen-
to qm̃ mors nō tardabit. Et dñs dicit apoc. iiii. Si nōvigilaue-
ris: ueniā ad te tanq̃ fur, et nescies qua hora ueniā ad te. Et
math. xxiiii. Si sciret paterfamilias qua hora fur ueniret: vi-
gilaret utiq̃; et nō fineret p̃ fodi domū suā. Ideo et vos esto-
te parati. quia qua hora nō putatis: filius homis ueniet. De-
bet ergo quilibet esse paratus omni hora: quasi nūc̃ esset ab-
q̃ dubio moriturus. p̃pterea nempe uoluit deus nos latere si
nem nostrū: ut dū incerti sumus qm̃ moriamur: sp̃ ad mortē
parati inueniri studeamus. Nobilis cuiusdā vnigenitus/religi-
onē ingrediens: patri de cuius ingressu dolenti: et ut eum
inde uolenter extraheret. uisitanti dixit: q̃ si vnā consuetudi-
nem de terra sua amoueret: rediret ad seculū. Inquirenti pa-
tri: que esset illa consuetudo? Respondit. in terra uestra mo-
riuntur iuuenes sicut senes. si hanc amoueritis egrediar/ non
aliter. Quia mortē (licet esset iuuenis) metuebat. Quo audi-
to: pater intrauit ordinē: et deo cum filio suo deuote serui-
uit. Debent igitur peccatores sine dilatione cōuerti/ et a pec-
cato celeriter resiliere: secundū consiliū sapientis ecclesiastici.
v. Ne tardas conuerti ad dominū/ et ne differas de die in di-
em. subito enim ueniet ira illius: et in tempore uindictę disp̃-
det te. Iusti uero debent esse solliciti de meritis acquirendis:
sicut hoies in messe mane surgunt: instanter colligunt/ nec
ante noctē dimittunt. sic debet quisq̃ fidelis cōgregare ma-
nipulos meritorū. sicut ait sapiēs p̃uer. x. Qui congregat in
mese: filius sapiens est. qui autē stertit in estate: filius p̃fusio-
nis. Idē p̃uer. vi. Vade ad formicā o piger/ et considerauis
eius: et disce sapientiā. q̃ cū nō habeat ducē/ nec p̃ceptorem/
nec p̃ncipē: p̃parat in estate cibū sibi: et p̃gregat in messe qd̃
comedat. Vides q̃ hoies sapiētes p̃uidēt sibi necessaria p̃ an-
no: eo t̃pe quo p̃nt sibi p̃uenientius et utilius p̃uidere. aliq̃m p̃
vno solo mēse. Paupes uero qui nō p̃nt ad longū t̃ps sibi p̃-
uidere/ saltē p̃ septimana p̃uidēt sibi. Diuites etiā qm̃ uolūt fa-
cere magnū festū: p̃ multos dies ante p̃uidēt/ q̃ sunt neces-
saria ad festū. Quāto magis ergo deberēt sibi merita cōgre-
gare/ nō p̃ die/ mēse/ uel anno: sed p̃ uita eterna. Et si mūdā

*iam inuenies
iam inuenies
quam senes
mordentibus
exemplum*

solliciti sūt de thesaur̄ pecuie sibi p̄gregādis: q̄to magis quis
 q̄ fidelis deberet esse sollicitus de thesaur̄ sp̄ualib⁹ acgr̄edis.
 Sicut docet saluator math. vi. Nolite thesaurizare vobis the
 sauros in terra ꝛc. Thesaurizate aut̄ vobis thesauros in celo,
 ubi nec erugo, nec tinea demolif. et vbi fures nō effodiunt,
 nec furantur. Ad hoc exhortans barlaā tale ponit exēplum
 In ciuitate quadā mos fuit quolibet anno vnū sibi principē
 instituere, quē in fine anni nudare et in exiliū mittere cōsue
 uit. Sapiens aut̄ quidā, et puidus electus in principē, et legē
 audiens: bona sua transmisit ad exiliū, ad qd̄ veniens finito
 tpe principatus: inuenit sufficientiā sibi: ita q̄ bonis oibus a
 bundauit. Itē debemus parati esse ad mortē, sicut serui red
 dituri dño suo rationē de rezeptis pecuniis, et aliis bonis do
 mini sui. de seruitiis om̄ssis. et de transgressionibus cōmis
 sis, et de tps̄ aliarunq̄ rerū abusu. et de lucris t̄p̄alibus aug
 mentandis. Tales pre sollicitudine recogitant: vigilant: scri
 bunt singula de quibus reddituri sunt rationē. ne si deficiāt
 minus fideles reputāf: p̄fusionē habeant, ac etiam puniant.
 Vñ saluator math. xxv. Hō quidā pegre p̄ficiscens: vocauit
 seruos suos, et tradidit illis bona sua ꝛc. Post multū vero tē
 poris venit dñs seruorū illorū, et posuit roēm cū eis. Ibi no
 tat quomō boni remunerati sunt: seruus vero malus et piger
 reprobatus. Et luce. xvi. Paterfamilias vocauit villicū dicens
 ei. Redde rationem villicationis tue. Ibi nota quomodo pro
 uidit sibi et laudauit dominus villicum iniquitatis. quia pru
 denter feciss, non quia iniquitatem approbet dominus: sed
 illius providentiā, quam pro se habuerat cōmendauit. Vñ
 de subdit. Et ego vobis dico: facite vobis amicos de māmō
 na iniquitatis. Item debemus om̄es esse parati: sicut boni et
 strenui bellatores, qui in iugi pugna sumus, cū multis ho
 stibus fortibus et malignis. Aduerte quomodo obsessi in ca
 stro abstinent: vigilant circumspectantes: cauent pericula: ca
 strū circueunt: ruinas refarciunt, infirmiora defendūt: et sp̄
 timentes: sēper solliciti: vix audent comedere, vix dormire
 Et sic sēper habeamus pugnare cū multis, sicut dicit aposto
 lus ephesios. vi. Non est nobis colluctatio aduersus carnem

*Exemplū
 et prudentia*

Secunda pars.

et sanguinē. sed aduersus p̄ncipes et pt̄ates ꝛc. Imminēte t̄n morte: longe grauior et piculohor instat pugna. Tunc nāq; hostes maligni totas exercēt vires suas / q̄tū p̄mittunt a deo scientes quia modicū t̄ps habēt: et si illa hora pdiderint hominē alias recuperare nō poterūt. Si vero lucrati fuerint: in p̄petuū nō amittent. Itē debemus esse parati sicut ministri suum d̄m expectantes. sicut ait d̄s luce. xii. Sint lūbi vestri p̄cincti: et lucerne ardētes in manibus vestris: et vos filies hōibus expectantibus d̄m suū q̄ reuertat̄ a nuptiis. In renib; accētis: castitas. in lucernis ardētib; ardor caritatis et splendor bonorū operū designat̄. In expectatione d̄ni uenientis a nuptiis: intelligit̄ expectatio mortis: in qua d̄s de celo quasi de palacio *formidabili* et thalamo nuptiali veniēs uisitat amicos suos in morte. Cui curialiter uenienti / et p̄ egritudines pulsanti ad hostiū nostrū: mortēq; iā p̄ximā nūciant: debemus esse parati p̄ p̄sensū. cordis ostiū apire: ut de carcere / scz corporis uel mortis huius: nos educēs: et cū gaudio nos deducens: ad gaudia sempiterna p̄ducatur. Itē debemus esse parati ad mortem sicut sponse ad nuptias p̄fecture q̄ se parant ut placeant sponis. Vñ apoca. xix. dic̄. Venerūt nuptie agni: et uxor eius preparauit se. Et math. xv. Venit sp̄sus et q̄ parate erant intrauerūt cū eo ad nuptias. ⁊ clausa ē ianua fatuis / scz nouissime uenientibus et p̄gruo et mortis t̄p̄e nō paratis. Ideo ait d̄s luc. xii. Et uos estote parati. q̄a qua hora nō putatis: filius hoīs ueniet. ¶ *Parag. iii.* ¶ *Cōsiderem;* etiā mortis p̄sentia cunctis mentibus formidandā / t̄ā bonis q̄ malis. Qd̄ ei malis timenda sit mors: docet p̄s. Mors peccatorū pessima. uere mala. quia in morte eis oīa delectabilia auferunt̄. peior q̄a oīa tristabilia infligunt̄. pessima: q̄a nulla remedia uel solacia concedunt̄. Sicut patet de diuite epulone. luce. xvi. Ad maiore defolationē aliquorū morientū impiorū: ostendit eis deus penas infernales ante exitum ex hac uita. sicut patet per exēpla aliqua supra scripta. Cū autē quadruplex sit mors sc̄m aug. uidelicet mors corporis: que est separatio aīe a corpore. et mors aīe / sepatio. s. dei ab aīa p̄ p̄ctm̄. et mors aīe post hanc uitā. s. pena ipsius solius ante

*malis mors
formidabilis*

iudiciū . qualis fuit pena diuitis epulonis . et mors quarta q̄ est pena corporis et aīe sicut in inferno post iudiciū . Si mors corporis est adeo metuēda . ut dictū est / que tñ nō est nisi vbra mortis . sicut dicit grego . sup illo verbo iob . xiii . Producit in lucē vbrā mortis . Dicit etiā somnus sicut dicit greg . sup illo uerbo iob . xiiii . Nec p̄surget de somno suo . q̄to magis alie mortes timēde sunt / in quibus oibus deus ab aīa se parat . Quāto melior ergo deus est aīa : tanto deterior est se paratio aīe a deo q̄ a corpore . Preterea mors aīe solius ī inferno ante iudiciū . uel aīe cū corpore post iudiciū / quā vtra q̄ dicit mors sc̄da : sunt incōparabiliter plus timēde . sicut docet augu . sic dicens . Prima mors . s . corporis / aīam nolentem pellit a corpore . Sc̄da mors aīam nolentē tenet ī corpore . et ideo sempiterna mors qñ nec aīa viuere poterit : deū non habendo . nec doloribus carere corpis : moriēdo . nec aīa ibi viuere dicenda est : q̄ a vita dei alienata erit . nec corpus qđ eternis doloribus subiacebit . ac p hoc durior . q̄a finire morte nō poterit . ob hoc aut̄ p̄cipue prima mors est timēda . q̄a ex ea fit trāsitus ad sc̄dam . nō solū aut̄ malis et impiis est timēda sed etiā iustis . sicut oñdit grego . in morali . sup illo verbo iob xxxiii . Hec opa s̄ tribus vicibus . Vbi loquens de timore electorū ait . Cū de oibus sp̄ diuina iudicia p̄timefcāt : tūc tñue hementer metuūt : cū ad soluendū hūane p̄dicionis debitū veniēte districto iudicio p̄pinq̄re se cernūt . et fit tāto timor acrior : q̄to retributio eterna vicinior . Considerandū ei : quia nec hoc quidē sine aliquo reatu est / qđ laudabiliter gessimus si remota pietate iudicemur . Ideo dauid dicit . Non intresi iudiciū cū seruo tuo dñe . Et iacobi . i . In multis offendimus om̄s r̄c . Et . i . Io . i . Si dixerimus quia peccatū non habemus : nosipos seducimus . et merito debet quisq̄ timere . tū propter defectū et peccatorū multitudinē . tū quia multa latere possunt in conscientia quorū noticiā uel meōriā non habemus . Vnde paulus . i . ad cor . iiii . Nihil mihi conscius sū : sed non in hoc iustificatus sū . tū quia quedā forte grauiora sūt q̄ putamus . tū quia eorū remissionē per gratiā ignoramus . tū propter bonorū nostrorū ipuritatē . Nā sicut dicitur Isa . lxiiii .

Quasi pannus mensurate omnes iustitie nostre. Et iob. ix
 Si lotus fuero cum aquis niuis et fulserint velut mundissi-
 me manus mee et tamen sordibus intinges me. mala enim
 nostra: pura sunt mala. sed bona nostra non sunt pura bo-
 na: sed multis impuritatibus sunt admixta. Propter quod
 ait gregori. Ve laudabili vite hominū, si remota pietate iu-
 diceſ. quia vñ ante oculos iudicis se placere suspicatur obru-
 itur. Preterea timere debet homo ppter inflexibile eterni iu-
 dicis equitatē. quia nescit homo q̄ districte iudicat: et q̄ seue-
 re punit. puerbi. vi. Zelus et furor viri non parcat in die vin-
 dicte, nec acquiescet cuiusq̄ precibus. nec accipiet pro redem-
 ptione dona plurima. Tū etiā ppt hostiū malignorū tunc
 insidiantium fraudulentiam et infestationem proteruam.
 Vnde bernhar. ait. Hostiū nostrum maligni spiritus obſi-
 dent: et aduentū nostrum ille horrende effigies prestolanſ.
 Ideo formido exire: et in ip̄o contremisco portus ingressū,
 non confido ppe assistere qui excipiat exeuntē. secure non
 exeo si non dominus ipse custodiat exitum meū. heu ero lu-
 dibrio demonū intercipientium me: non assistente qui redi-
 mat neq̄ qui saluum faciat. Inuita eiusdē dicitur q̄ cū infr-
 mareſ et extremum trahere spiritum videreſ: fatan astitit ⁊
 improbis accusationibus eum insultās. sed vir dei imperter-
 ritus respondit: fateor non sum dignus, nec possum regnū
 celorum propriis meritis obtinere: sed tamē duplici iure il-
 lud obtinens dominus meus iesus christus, scilicet heredita-
 rio iure patris, et merito passionis: alterum horum mihi do-
 nat: ex cuius dono illud iure mihi vendicans non confun-
 dor, hoc dicto malignus hostis abcessit. **I**tem beato marti-
 no legitur astitisse: ut eum in extremis positum temptaret.
 cui vir dei dixisse refertur. Quid hic astas cruenta bestia? ni-
 hil in me funeste reperies. De beato quoq̄ hylarione legim⁹
 q̄ moriens et anime sue loquēs dicebat: ania christiana qd
 dubitas. lxx. ānis seruisti xp̄o et mori times. Inuita patrū
 etiā inuenimus sanctos patres hora mortis multū timuisse
 Vnde dicebat abbas helyas tres res timeo. vna est quando
 anima egressura est a corpore. alia est quando sū occurſur⁹
 deo. tertia qñ aduersū me erit sententia pferēda. Et de abba

13

negatione
 in mobilis
 in es qui
 Et tu tim
 is mandata
 corā deo q
 nisi vengo
 te p̄ximū d
 it et quicq̄
 sit ante p̄lat
 respiciens et
 no impedit
 pore postula
 bus intrabat
 tis tpe timu
 peccatores
 in moral. l
 nūti eius q
 sta immobili
 mē. Deniq̄
 et glōla. dno
 querens si qd
 poterit aut d
 aliter bonus
 xit aduenire
 bus metreda
 di. locū dicit
 ſez et etiā etn
 ait nihil nos
 mercedē qua
 meritorū co
 culū reuert
 ſeris. Et iob
 et rami eius
 atq̄ sūptus
 et flumūs

Secunda pars.

te agathone dicitur q̄ cū moriturus esset: per tres dies mā-
 fit immobilis, apertos tenens oculos. Ad quē fratres. Abbas
 vbi es? qui respondit. In conspectu diuini iudicii assisto. et il-
 li. Et tu times. Et ille. laboraui virtute qua potui in custodiē
 dis mandatis dei: sed et hō sū: nescio si placuerint opa mea
 corā deo. quia aliter sunt iudicia hoīm. aliter dei, nec p̄sumo
 nisi venero ante deū. De beato etiā augustino legimus q̄ an-
 te pximū diē obitus sui, libros a se dictatos et editos recēsur-
 it. et quicquid in eis minus benedictū inuenit, correxit. Ius-
 sit autē psalmos penitentiales effigi in pariete, quos attente
 respiciens et legens, vbertim flebat et iugiter. Et ne eius intē-
 tio impediret ab aliquo: āte decē dies ferme q̄ exiret de cor-
 pore postulauit ne quis ingrederet ad eū: nisi tm̄ horis qui-
 bus intrabāt medici, uel cū ei refectio inferret. Si ergo mor-
 tis tpe timuerūt sancti, sicut ostensū est. quō ergo nos miseri
 peccatores nō multo plus timere debemus. Vñ bñ ait greg
 in moral. sup illo verbo iob. xxvi. Colūne celi p̄tremiscūt ad
 nutū eius. quid faciēt tabule si tremūt colūne, aut quō arbu-
 sta immobilia stabūt, si huius pauoris turbine celi etiā quati-
 unt. Deniq; sup illud thobie. vi. Exiuit ad deuorandū eū. di-
 cit glosa. dño in cruce passo diabolus quo moriēte aduenit,
 querens si qd peccati in eo forsitā inueniret. Quis ergo tūc
 poterit aut debet esse securus, si ad mortē eius qui essenti
 aliter bonus est, et sua morte bñdicta mortē nostram destru-
 xit aduenire presūpsit. Predictis rōnibus adde q̄ mors ē oī-
 bus metuēda. q̄a post mortē nō est facultas meritū acquirē-
 di. sicut dicit ecclā. ix. Viuētes sciūt esse morituros corpore
 scz et etiā etnāl̄ nisi sibi caueāt et abstineāt a pctis. Mortui
 aut nihil noscūt āplius. s. p̄ficuū ad salutē. nec habent ultra
 mercedē quā. s. possint post mortē adqrere. q̄a tunc nihil p̄t
 meritoriuū opari. Itē post mortē nō est ptās ad corpus uel se-
 culū reuertēdi. Dicis ei sapie. z. Nō ē agnit̄ q̄ sit reuersus ab
 inferis. Et iob. xiiii. lignū hz spez si p̄cisū fuerit rursū virescit
 et rami eius pullulāt. hōvere cū mortuus fuerit et nudatus,
 atq; p̄sūptus. vbi queso est. quomodo si recedant aque de ma-
 ri et fluuius vacue factus arefcat. sic homo cū dormierit nō

*si facti deo
 morte timuerunt
 quidni peccati*

cur mors metuenda

2

Pars scda.

resurget supple ad vitam istā mortalē. quia scio q̄ resurget
in nouissimo die. Nō resurget etiā q̄tū ē de lege cōi. s̄ dico q̄a
multos sciuis miraculose corporalit̄ suscitatos. Itē post mor
tem non est potestas de rebus suis aliter disponēdi. Et ideo
si testamentum suū hō non condidit. si debita non reddidit
si forefacta non emendauit. si male acquisita non restituit.
nec de māmōna iniquitatis amicos sibi fecit: nec bona sua
pauperibus erogauit: nō reuertitur amplius ad predicta fa
ciendum. Ideo dictum est ezechie: dispone domui tue: quia
mories tu et non uiues. isaie. xxxviii. et ecclesiasti. xi. Est
qui locupletatur parce agendo. et hec pars mercedis eius in
eo q̄ dicit: inueni requiem mihi: et nunc manducabo de bo
nis meis solus. et nescit q̄ tempus pretereat: et mors appro
pipinet: et relinquat omīa aliis et moriatur. Ideo bene di
citur prowerbioꝝ vndecimo. Mortuo homine impio: nulla
erit vltra spes: scilicet penitendi. penitentiam agendi. merē
di. reuertendi. uel de rebus suis aliter disponendi. Declara
tum est igitur q̄ mors est cunctis homibus metuenda. Naꝝ
circa hoc autem aduertendum est: q̄ sicut dicit beatus greg
orius quarto dyalogorum. Plerūq̄ de culpis minimis ip̄e
solus pauor: egredientes animas iustorum purgat. Sicut et
ipse narrat ibi de quodam viro sancto qui veniens ad mor
tem uehementer expauit. sed post mortem eius: discipulis
suis in candida stola apparuit: et q̄ preclare a sūmo patre su
sceptus fuerit indicauit. Nonnunquā uero omnipotens de
us trepidantium mentes quibusdam prius reuelatiōibus ro
borat: ut in mortis articulo minime pertimescant. sicut ibi
dem declarat gregorius p̄ exempla. ¶ **Paraglyphus quart⁹**
¶ **C**onsideremus deniq̄ mortis p̄sentīā modis omnibus tol
lerandā. Cū enī nobis insit necessitas moriendi: faciamus
de necessitate virtutē. et dū nase tributū p̄soluim⁹: ap̄ō deū
meritū acq̄ram⁹. Velis nolis necessario moriē. sed si volū
tatē tuā diuine p̄formare uolueris et penales āgustias leui
us sustinebis. et pacem conscientie obtinens. purgatorium
tuū facies hic in mundo: soluendo uidelicet penas debitas
p̄ peccat⁹: ac insup̄ eterne uite brauiū p̄sequeris. Nōne latro

pendis iust.
liberibus su
penas imlic
perauit: se
mi mar yre
moriemur.
tur iusticia
quia nō uin
posita pot
ex quibus
cha. xi. Tu
quia ci a me
lores: im an
Corinthi et m
ras: leuis e
terra p̄p̄ra
fi q̄ in pat
lis: sed in a
ue iuuenis
nec beatum.
scopulus in q
turgas. ad q
querimonia
us nauigau
¶ **Sermo. in**
¶ **V**ia sup
¶ **Q**uis conte
tur: et inuen
sua iusti com
tur. Ideo pri
tobecant. ter
mortē non
supra de m
Et mento d
Ve uolus v
nati fueris

pendēs iuxta dominū. filius mortis erat. et penas iuste pro
sceleribus suis luebat / et tamen quia voluntarie sustinens.
penas inflictas peccatis suis imposuit / non tantū veniā im-
petrauit: sed et triūphalē gloriā martyrii importauit. Ipsum
enī martyre esse asserit doctor egregius august . Certū est q̄
moriemur. cur ergo murmuramus. prorū eadē mihi vide-
tur stultitiā / scz dolere. quia non vixeris anteq̄ ipse vixisti. et
quia nō viues postq̄ vixisse desieris / paria sunt hec / nec in tua
posita potestate. Tolerat christus mortē. tolerant martyres
ex quibus vnus qui christū nō audierat incarnatū ait. ii. ma-
cha. vi. Tu dñe qui sanctā habes scientiā: manifeste tu scis.
quia cū a morte posse liberari / duos corporis sustineo do-
lores: fm anīaz uero ppter timorē tuum libenter hoc patior.
Christū et martyres reuoluas animo quicquid in carne tole-
ras: leuius esse credas eorum tormēto . Quid si moriaris in
terra ppria uel etiā aliena? cū omne solum forti sit patria ni-
si q̄ in patria morieris plus consolationis habeas tempora-
lis: sed in aliena ceteris paribus amplius spiritualis. Quid si
ue iuuenis / siue senex: cū numerus annorū / nec miserū faciat
nec beatum. Nonne mors est humani generis terminus? nō
scopulus in quem impinguas: sed portus quem libenter at-
tingas. ad quem si quis infra primos annos applicuerit . nō
querimoniā agat quasi minus vixerit : sed gaudeat quia citi-
us nauigauit.

Sermo. iiii. de morientū differētia p̄tinēs parag. iiii.

Quia superius dictum est mortē oībus esse timendā / cu-
ius contrariū verū esse videtur. cum aliqui mortē legan-
tur: et inueniantur optasse. Sciendum est q̄ impii cum āgur-
stia / iusti cum spei fiducia. perfecti vero cum letitia: moriun-
tur. Ideo primi mortē uehementer abhorrent. s̄ cōi patienter
tolerant. tertii feruent desiderant. **¶ Parag. i. ¶ Impii debēt**
mortē non solum metuere : sed horrere. sicut patet ex dictis
supra de mortis angustia : propter terrorem damnationis.
Et merito debent horrere. cum eis dicat sapiens ecclesia. xli.
Ve vobis viri impii qui deliquistis legem altissimi . quia si
nati fueritis: in maledictione nascemini. et si mortui fueritis

Pars sc̄da.

in maledictione erit pars vestra. Maledicti ergo sūt in vita parit̄ ⁊ in morte. sed longe peius est in morte q̄ in vita. quia sicut dicitur ecclesiasti. x. Cum morietur homo: hereditabit serpentes/bestias/ et vermes. Serpentes sunt filii et nepotes imitatores scelerum paternorū. quia devenenatis parentib⁹ venenati filii generantur. Vnde beatus iohan. baptista ait luce. iiii. Genimina viperarum quis docebit vos fugere avertura ira. Et psal. ait de impiis. Introibunt in inferiora terre .i. ad infernum: partes vulpiū erunt. i. temporalia bona cedent in partes vulpiū. i. heredum maliciozorū et fetentium. Et aduerte q̄ vulpecule cum parentes p̄dam eis attulerant: pugnāt adinuicem: dentibus et vnguib⁹ mordent et lacerant se mutuō/ que prius anteq̄ predā haberent diuidere coludebant et stabant in pace. Per bestias intellige demones/ q̄ animā rapiūt. vermes ad litterā cadauer deuorāt et corro dunt. Et sic bona impiorū in tres partes diuiduntur. in morte anima demonibus. cadauer vermibus. ⁊ temporalia bona heredibus assignant. Non est ergo mirū si cū angustia moriūt qui de tpali ad ppetuū p̄trahunt. ¶ **Paragra. ii.** **M**oriūt iusti cū fiducia. quoniā et si morientes p̄siderant multitudinē peccatorū et paucitatē meritōrū: oīno tamē expedit q̄ illa hora sumant fiduciā qua malignus hostis ad desperationis abyssū non conat̄ eos p̄trahere. considerando suffragia sanctorū p̄ eis intercedentiū. p̄sidiū angelorū morituris assistentiū. thesaurum christi p̄ suis tpe necessitatis expositū .et imensā diuine pietatis abyssum. Exemplo beati ber. qui in extremis agēs diabolo assistētī et ip̄robe accusātī respondisse fert. Fateor nō sū dignus: nec possū regnū celorū p̄priis meritis obtinere: uerū dñs meus illō duplici iure possidens / vicz hereditario iure patris ⁊ merito sue passiōis alterū horū mihi tribuet. ex cuius dono illud mihi vendicans nō p̄fūdor. Vñ dicit sapi. puer. xiiii. Sperat iustus in morte sua. licet enī fidelis q̄libet ante mortē plus debeat timere q̄ p̄fidere. et in ip̄a mortis hora p̄cipue formidare: p̄p̄t̄ rōnes sup̄ius assignatas. et sic inter spem ābulet et timorē. necē tñ ē ut illa horavltia sp̄s assūpta fiducia ne deficiat: roberet̄.

Multa enī
hinc desolat
solentare co
is. Quis es
ut q̄ imē
de et vicari
torē genti
aplm et
cneum hōp
sp̄alima d
budue p̄sim
bonicū ex
stagna red
viorant. sp
rus neg t
am miam
sua p̄clama
tum eius no
apparet in la
tūit paradisi
Ave enī ap̄s
Sane p̄lectis
tem. de vilita
ad securitatē
bene dicitur e
hominū m̄dgr
bit in die nou
suis agonizant
revelationes
am in remoti
erat. sicut be
¶ **Q**uidē
tripliciter
vencatū et pe

Secunda pars.

Multa enī sunt q̄ tūc ad interitū et despatōnis baratrū p̄tra
 hunt desolatū. Ideo talē sic dep̄ssū mēstia: p̄ spei p̄solatiōez
 subleuare conāf. sapiēs ecclā. xli. Noli metuere iudiciū mor
 tis. Quis enī fiduciā spei nō assumat, si deuota mēte recogi
 tet: q̄ imēsa dei pietas petrū post trinā negatōnē pastorē ec
 cle et vicariū christi fecit. paulū p̄secutorē miām p̄secutū: do
 ctorē gentiū et lumen orbis effecit. matheū thelonearium
 aplm et euāgelistā p̄stituit, publicanū orantē iustificauit. za
 cheum hospitē christi facere nō p̄tēpsit. euāgelicā peccatricē
 spālissimā christo reddidit. filiū pdigū p̄sūpta substātia, et li
 bidine p̄sumata reuertentē recepit. dauid post adulteriū et
 homicidiū eximiū p̄phāz cōstituit. Manassē post tā cruēta
 flagitia reduxit in regnū suū. et niniue ciuitatē a subuersiōe
 liberauit. Ipse enī qui diues est in miā, cuius miē nō ē nume
 rus neq; finis. cui ppriū est miseri sp̄ et parcere: nulli vnq; su
 am miām denegat: fideli mēte petenti. Sicut ipse p̄ p̄phām
 suā p̄clamat. Quacūq; hora ingemuerit pctōr: oīum iniquita
 tum eius non recordabor. hoc exēplū clarissimū luculenter
 apparet in latrone. cui p̄fitēti christū ipsa hora pmisit: et cō
 tulit paradisū. ¶ Paragra. iiii. ¶ Moriunt̄ p̄fecti cū letitia
 Ait enī ap̄ls phi. i. Mihi viuere christus est et mori lucrum
 Sane p̄fectis est mori lucrū. quia de labore transeūt ad quie
 tem. de uilitate ad ḡham. de paupertate ad regnū. de timore
 ad securitatē. de dolore ad gaudiū. de morte ad uitam. Ideo
 bene dicitur ecclesiastici. xli. O mors bonū est iudiciū tuum
 homini indigenti. De muliere sancta dicit̄ p̄uer. xxxi. Ride
 bit in die nouissimo. Deus enī totius consolationis sanctis
 suis agonizantibus multas p̄solatōnes imittit: et salutis sue
 reuelationes ostendit. aliis iustis assistentibus. et plerūq; eti
 am in remotis agentibus: glorificationis eorū signa demon
 strat. sicut beatus greg. ostendit per multa exēpla. iiii. dyalo

Sermō. v. quoz mors desiderāda p̄tinet §. iiii.

Considerandū est q̄ et si mors iustis formidāda sit mul
 tiplici rōne. sicut est sup̄ius declaratū, tñ timorē istum
 vincunt et pene euacuāt quattuor. p̄pter q̄ mors eis redditur

Pars.ii.

magis desiderabilis q̄ timenda. videlicet timor transgressio-
nis. dolor afflictionis. feruor emulationis. dulcor p̄gustatio-
nis. ¶ **Paragraph. p̄mus.** ¶ **Primū** ergo p̄pter quod mors
desiderat̄ a iustis est timor transgressionis / qui timor conti-
nue sollicitat̄ aiā viri iusti. Sicut pulchre docet ap̄ls ro. vii
Scio q̄ non habitat in me. hoc est in carne mea bonū. Na
velle adiacet mihi. p̄ficere aut̄ non inuenimus. Non enī q̄
volo bonū: hoc facio. sed quod nolo malū hoc ago. Inuenio
enī aliā legē in mēbris meis repugnātem legi mentis mee.
et captiuantē me in lege peccati et mortis: ut non quecum-
q̄ vultis illa faciatis. Et ideo exclamat idem ap̄ls: p̄sonā cu-
iuslibet nostrū in se exp̄mens cū dicit. infelix ego homo q̄
me liberabit de corpe mortis huius. Et sapiens ecclesia. vii.
Melior est inquit dies mortis die natiuitatis. melior id est
certior ait hierony. quia in morte patet qualis fuit qui mor-
rit̄. sed in natiuitate nescit̄ qualis erit qui nascit̄ / bonus sc̄z
vel malus. damnandus finaliter vel saluandus. Infinita sūt
picula in que iugiter ambulamus. Quid nos inter demonū
laqueos. hominū gladios. carnis motus illicitos: remanere
delectat̄? Vbi quotidie mūdus labit̄. virtus minuit̄. reatus
auget̄. corpus multis penis et doloribus laboribusq̄ subiur-
gat̄. Si ruinōsū est domiciliū corporis in quouiuimus: p̄cel-
losū est mūdi pelagus inter quod currimus. periculosū ē q̄
quid terrenū diligimus: que omnia nobis suadent ut de tot
periculis non inuiti: sed alacres exeamus. quia semp in peri-
culis victitamus. et semp est status noster dubius et incertus
Ideo dicit̄ eccl̄. xi Ante mortē ne laudes hominē queq̄. glo-
sa. stultū est laudare pugnāntē quasi iā victorem. Et beatus
ambro. Illo potissimū tempore merita sanctitatis extollat̄
quando nec laudanti adulatio nocet / nec laudatū tentat̄ elat̄io.
lauda ergo post periculū. p̄dica securū. lauda nauigātis
felicitatē: sed cum puenerit ad portum. lauda ducis salutē
sed cum p̄ductus est ad triūphū. Quis enī viuens: tute pos-
sit et sine trepidatione laudari. qui et de p̄terito meminit se
habere quod doleat. et de futuro videt sibi sup̄esse quod tim-
meat? Quis etiā in hoc corpusculo positus: debeat sibi quic

quã vendicare de meritis: quorũ iter vite occulta demonũ in
 festatio velut latronũ obsidet multitudo. quibus p omnes vi
 as supplantatores inuisi: animarũ laqueos tendũt: innume
 rabiliũ mortibus expauescẽdos. Nauigantibus enĩ nobis p
 hoc mare magnũ et spaciosum / in quo reptilia quorũ nõ est
 uumerus: anialia pusilla et magna / id est diuersa inimicorũ
 genera nobis valde ptimefcendũ est. ne nauẽ nostrã aut p
 cella tempestatis arripiat. aut fluctus absorbeat. aut ineter
 nã predã pyrata crudelis abducat. ¶ Paragraphus scdus.

¶ Secundũ ppter quod mors desiderãt a iustis est dolor af
 fictionis. Innumeris enĩ modis eueniunt infirmitates / sol
 licitudines / anxietates / psecutiones / tedia / et huiusmodi. q̃
 adeo cruciant et molestant et viri iusti animũ inquietant ut
 magis desiderẽt mori q̃ viuere. Sicut patet in beato iob qui
 postq̃ facultates / liberos et corpis sanitatẽ amiserat: abvxore
 et amicis multipliciter molestatus: obiurgatus: et lingua
 rũ gladiis transsoffus . mentaliter plus vellet mori q̃ viuere.
 Similiter thobias qui a dño cecitate pcussus : et postmodũ
 uxoris obiurgationibus molestatus dixit. Et nũc dñe seruo
 luntatẽ tuã fac mecũ misericordiã. ⁊ p̃cipe in pace recipi spi
 ritũ meũ. Expedit enĩ mihi magis mori q̃ viuere. Et pfectis
 simus viros aplũs dixit. ii. ad corinth. Supramodũ grauati
 sumus sup virtutẽ: ita ut tedet nos etiam viuere. sed et ipi in
 nobis responsũ mortis habuimus ut non simus fidentes in
 nobis: sed in deo qui suscitatur mortuos. Si igit viri pfecti pre
 tediis et grauaminibus mortẽ desiderant: et vitã odiant tẽ
 poralẽ. quid facient viri peccatores muliebres ⁊ tepidi / debi
 les et imperfecti: qui a pctõribus huius mũdi molestant. opp
 munẽ. spoliãt bonis suis. grauãt angariis: et iniustis calũ
 nis infestãt. ex alia pte dãna rez inferũt latrones. incẽdia
 erugines. et vermes. niues. glacies. et inundationes aq̃ũ. ar
 dores solis. fulgura. tẽpestates. Ex alia pte languores. infir
 mitates innumere: corpus ppriũ affligentes. mortes etiã li
 berorũ. parentũ. aliorũq̃ carorũ aios eorũ trãfuerberãt. et pe
 ne tã hec q̃ oĩa supdicta: in foueã despatõis inducũt. Propt̃
 qđ dicit sapi. eccl. Melior ẽ mors q̃ vita amara. nõ aut deus
 d. i.

Secunda pars.

oīpotēs sine cā pntē vitā tātis malis ipleuit: sed fm altitudi
nē sapie sue misericordiē ordinauit: ut p tpaaha q̄ patimur: et
purgemur a pctis pteritis: et caueam⁹ diligētius a futuris. re
tūdas nra supbia: et negligētia siue vecordia ppellat. hūilien
tur corda. et augeant merita: imo cōpellant mūdū p̄tenere
vitā caducā nō diligere. discamus ad deū aīos/ mētes/ et de
sideria subleuare. vitā gloriosam totis precordiis preopta
re. ¶ Paragraphus. iiii. ¶ Tertiū ppter qđ iusti mortē desi
derāt/ est feruor emulatois. p̄siderātes nāq; viri iusti oia ma
la q̄ sub sole gerunt q̄ videlz multiplicant. regnat iniustitia
ueritas p̄culcat. dehonorať deus. aīe dānant. paupes oppmū
tur. iusti despiciunt. ipi dnānt/ dolent/ gemunt: et dolore ta
bescūt: mori q̄ viuere p̄optātes. Vñ vnus eorū mathathias. i.
macha. ii. dixit. Ve mihi ut qđ natus sū videre p̄tritionē po
puli mei. et p̄tritionē ciuitatis scē. et sedere illic cū das i ma
nus inimicorū. Et hier. xx. Maledicta dies in q̄ natus sū rē
Et psal. zelus dom⁹ tue comedit me: et obprobria exprobrā
tiū tibi ceciderūt sup me. Idē. Defectio tenuit me. p pctōib⁹
derelinq̄ntibus legē tuā. Idē. Tabescere me fecit zelus meus
quā oblitī sūt verba tua inimici mei: Itē. iiii. reg. xix. helyas
petiuit aīe siue moreret. et ait. sufficit mihi dñe: tolle aīam
meā. Sequit. zelo zelatus sū p dño deo exercitūū rē. Deniq;
sap. ait ecclestes. iiii. Vidi calūnias et falsas accusatiōes. et
iniquas litigatiōes q̄ sub sole gerunt. et lachrymas innocen
tiū p calūniis et opp̄siōibus iniquorū. et neminē p̄solatorē
opp̄ssorū: nec posse resistere cūctorū auxilio destitutos. Sequit
Et laudauī magis mortuos q̄ viuentes. ¶ Paragra. iiii.
Quartū ppter quod iusti mortē desiderant: est dulcor pregu
stationis. Sancti nanq; qui illius celestis glorie/ uel dulcedi
nis modicū gustauerunt. omnia terrena fastidiunt. mūdi de
litias abhorrent: etiā ipsā vitā despiciunt ac ad abyssū dul
cedinis totis precordiis aspirant. Sicut vnus ipsorum de se
ipso testatur dicens. quēadmodū desiderat ceruus ad fontes
aquarem: ita desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit ani
ma mea ad deum fontē viuū: quando veniam et apparebo
ante faciem dei. Idem. Heu mihi quia incolatus meus pro

largatus est
multiplicat
Mabruerunt
bens distol
mors boni
moris. qu
lin. laboris
minus. g
la liberati
nature sol
pos p̄uacat
¶ Sec
¶ Noni
¶ costat
¶ Standi: p
¶ Paragra
p̄ccati m
indob et ab
diferentes c
rati imo pro
mortui sunt
poralis capi
cordis miter
recipiunt. ac
in terra et vo
¶ Scōo ppter
est neme. xi.
labore. Sequ
castrori par
vobis s̄itoria
stis pplm d
tes quos se
fuerunt aut
¶ S. iiii. ¶
bat enim dñs
vel etiā qđ m

longatus est. Idem. q̄ dilecta tabernacula tua dñe virtutum
concupiscit et deficit aia mea in atria dñi rē. Et ap̄lus phi. i
Mihiviuere christus est: et mori lucrū. Sequit̄. desideriu ha-
bens dissolui et esse cū christo. Et sapiēs ait eccl̄astici. xli. O
mors bonū est iudiciū tuū. Sanctis p̄fecto bonū est iudiciū
mortis. quia mors nō est aliud q̄ exitus de carcere. finis exi-
lii. laboris p̄sumatio. ad portū applicatio. pegrinatiōis ter-
minus. grauissimi oneris. i. corpis depositio. de domo ruino-
sa liberatio. oim piculorū euasio. oim malorū p̄sumptio. debiti
nature solutio. reeditus ad patriā. ingressus ad gl̄iam: ad quā
nos pducatur iesus christus. Amen.

Sermo. vi. de morte subita p̄tinens. §. xii.

Quonia mors subita: periculosa nimis est et horrenda.
constat illud peccatū esse grauissimū et sūmopere dete-
standū: p̄pter quod deus hōi mortē subitā legitur inflixisse.

¶ Paragra. p̄mus. **¶** Inuenimus aut̄ hāc inflicta esse p̄pter
peccatū inobedientie. sicut exēplū habemus leui. x. A reptis
nadab et abin thuribus posuerunt ignē et incēsum desuper
offerentes corā dño ignē alienū quod eis preceptū non fue-
rat: imo prohibitū: egressusq̄ ignis a dño deuorauit eos et
mortui sunt corā dño. Hierony. Ignē alienū accendit: qui tē-
poralis cupiditatis uel corporee voluptatis ignē in sacrario
cordis nutriens audet altaribus dñi appropinquare que nō
recipiunt accēssionem nisi illius ignis quē dñs uenit mittere
in terrā: et uoluit uehemēter accendi. luce. xii. **¶** Paragra. ii.

¶ Sc̄bo p̄pter peccatū murmuris et impatiētie. sicut scriptū
est nume. xi. Ortū est murmur ppli p̄tra dñm q̄si dolentiū p̄
labore. Sequit̄. accēsus in eos ignis dñi deuorauit extremaz
castrorū partē. Itē nume. xvi. Murmurauit uniuersa multi-
tudo filiorū israhel contra moyse et aaron. d. vos interfeci-
stis pplm dñi. Sequitur. stans aaron inter mortuos et uiuen-
tes quos scilicet uastabat incendiū: pro populo deprecatus ē
fuerunt autē qui percussi sunt. xiiii. milia hoīm et septingētū

¶ §. iii. **¶** Tertio p̄pter pctm̄ irreuerētie circa diuina. Punie-
bat enī dñs illos tali morte q̄ uasa sc̄uarii p̄tractabāt idigne.
uel etiā qd̄ maius est q̄ ex curiositate spectabāt. De indigno
d. ii.

Secūda pars

contactu habemus inhibitionē expressā. nume. iiii. ubi ait dñs
Nō tangāt uasa scīarii. ne moriant scīl3 filii math. vñ. quia
oza esset sacerdos: temere in plaustrū tetigit in quo erat ar-
chā dñi: percussit eū deus. ii. re. vii. Extendit oza manū ad ar-
chā dñi et tenuit eā qm̄ calcitrabāt boues et declinauerāt eā
Iratuſq; dñs p̄tra oza percussit eū temeritate: q; mortu⁹ ē ibi.
grego. Sacerdos qui temere archā tetigit reatū sui ausus in
matura morte purgaf. Vbi intuentū est q̄tū delinquat qui
ad corpus dñi reus accedit. si ille morte mulceat qui archam
dñici corporis figurā: minori q̄ debuit uenerationē corrupuit
De curioso aspectu dedit dñs p̄hibitionē expressā. nume. iiii
.d. Aaron et filii eius intrabūt sanctuariū: ipsiq; disponent
opa singulorū. • Alii nulla curiositate uideāt q̄ sunt in sanctua-
rio: alioquin morient. Propter qđ percussit dñs bethzamitas:
sicut dicit. ii. re. vi. Percussit dñs de uiris bethzamitis: eo qđ
uidissent archā dñi. et percussit de p̄p̄o. lxx. viros et. l. milia
plebis. Si ergo tantā reuerētiā requirebat dñs ī ministris ve-
teris testamēti. et tā seuerē puniebat indignos: p̄pter illa q̄
nō erant nisi umbra/et figura sacroscti corpis dñi nostri iesu
christi: q̄tā mūdiciā nūc requirit ī ministris noue legis: qui
ipsū sanctū sanctorū uerbis p̄secrant /manibusq; contrectant
Quāta etiā pena digni sunt qui indigne et irreuerēter acce-
dunt. Tales enī siles sunt iude pessimo pditori qui exterius
oñdunt signa dilectionis et pacis: interius aut̄ sunt pleni do-
lo et fallacia. cōtumeliā faciunt creatori. Vñ scriptū est ad
he. x. Irritā quis faciens legē moyſi sine ulla miseratiōe duo-
bus uel tribus testibus morif. Quāto magis putatis deteri-
ora mereri supplicia qui filiū dei p̄culcauerit: et sanguinē te-
stamēti pollutū dixerit in quo scificatus est: et spūi grē p̄tur-
meliā fecerit. ber. In multis multipl̄ regnat luxuria: qui pu-
ritatis auctori impuro corde et corpe ministrātes nō uerent̄
stare āte angelū dñi qui seccet eos medios et dispdat: sed oi-
no audent agni imaculati sacras p̄tingere carnes et intinge-
re in sanguine saluatoris manus nepharias: quib⁹ paulo an-
te carnes p̄hdolor meretriceas attrectarūt. sic altaria circui-
re: sic frequētare psalmos: cū huius laus sit execrabilis et oīo

in pctm ¶ **Parag. iiii.** ¶ Quarto ppter pctm sediciois. exēplū manifestissimū habem⁹ nume. xvi. de chore/dathā/rabyron et cōplicibus eorū quorū aliquos terra deglutiuit: alios incendiu deorauit. Dē enī ibi. Ecce aut chore dathā et abyro surrexerūt ptra moyse: aliq̄ filiorū israhel. cc. l. viri pceres synagoge q̄ tpe p̄ciliū p̄ noīa uocabant. Sequit̄. si p̄sueta hominū morte interierūt nō me misit dñs. Cōfesti ergo ut cessauit loqui dirupta est terra sub pedib⁹ eorū et apiens os suū deorauit eos. Sequit̄. sed et ignis egressus a dño interfecit cc. viros q̄ offerebāt incensū

¶ **Para. v.** ¶ Quito ppter pctm ipie opp̄sionis. Exēplū de egyptiis quorū primogenita vna nocte et vna hora parit̄ sūt occisa. sicut dē exo. xii. pcussit de us om̄e p̄mogenitū in terra egypti. a p̄mogenito pharaonis usq̄ ad p̄mogenitū captiue rē. Sequit̄. Ortus est clamor magnus in egypto. neq̄ enī erat dom⁹ in q̄ nō iaceret mortuus. postea prēs mortui sūt in mari rubro. exo. xiiii. Viderūt filii isrl̄ egyptios mortuos sup litt⁹ maris

¶ **Parag. vi.** ¶ Sexto ppter pctm effrenate luxurie. exēplū de holoferne iu. dith xiiii. et. xv. quē iudith dormientē occidit. Itē exēplū de effrenata luxuria. tho. iii. sara tradita fuerat septē viris: et demonū noīe hasmode⁹ occiderat illos. Ideo timebat thobias iunior illā ducere in vxorē: sicut dē thob. vi. Vñ dixit āgelo raphaeli. audiui q̄ tradita ē. vii. viris et mortui sūt: sed et hoc audiui q̄ demonū occiderat illos. Exēplū etiā de duob⁹ filiis iude her et onā quos pcussit dñs et occidit. gen. xxxviii.

¶ **Parag. vii.** ¶ Septio ppter uoti trāsgressiōnē. exēplū act. v. de anania et saphira q̄ ptē de p̄cio agri sui uenditi retinentes qd̄ tñ deo deuouerāt: subito mortui sūt. Dicis ei ibi. Audiēs hec uerba petri ananias: cecidit et expirauit. Intrātes aut iu uenes q̄ ueniebāt de sepeliēdo virū ei⁹: inuenerūt illā mortuam

¶ **Parag. viii.** ¶ Octauo ppter pctm blasphemie. Exēplū .iiii. re. xix. de exercitu senacherib cui inquit dñs exprobra sti et blasphemasti: et ptra quē leuasti manū tuā: et eleuasti oculos tuos ptra semē israhel p̄ manū seruoꝝ tuoꝝ: exprobra sti dño. Sequit̄ in illa nocte venit āgelus dñi et pcussit in castris assyrioꝝ. c. octogita. v. milia. Cūq̄ dilucto surrexissz d. iiii.

Pars sc̄da.

vidit oia cadauera mortuorū. De illa blasphemia habet ple-
nius. ii. palip. xxxii. ¶ **§. ix.** ¶ Nono ppt despationē. Exē-
plū eze. xi. Dū ppharē ait ezechiel phathias filius bananie
mortuus est. Hiero. Sunt multi q pctōrū p̄scia salutē despāt
et dicūt. Ciuitas hec in q̄ versamur lebes est: nos autē carnes
et babilonia. p̄sumemur ardore eius cuius iacula ignita sūt
nolētes agere penitentiā ⁊ desperātes salutē. de talibus erat
iste phathias/ imo p̄nceps eorū sicut d̄r ibidē. ¶ **§. x.** ¶ Deci-
mo ppt̄er pctm̄ pusillanimitatis et somnolētie. Exēplū iudi.
iii. de sifara qui hostes fugiens in tanto piculo obdormiuit
sopori mortē socians expirauiit. Exēplū de hysboseth de quo
dicif. ii. reg. iii. Dormiebat sup stratū suū meridie: et ostia-
ria domus obdormiuit rē. Sequif. Et pcutiētes eū baana et
rechab: interfecerūt eū. ¶ **§. xi.** ¶ Sciendū ē q̄ ppt̄er aliqua
alia pctā deus q̄nq̄ subitā mortē aliquibus et frequēter infligit/
necnō etiā iustis hoibus. licz sp̄ iusto iudicio: sed nō sp̄ cog-
nito ignorata videlz rōne. hoc autē indubitanter tenendū est q̄
si iustus morte subita rapiat: talis mors tm̄ ei nō obest: verū
etiā nōnunq̄ pdest. sicut scriptū est sapie. iii. Iustus si morte
p̄occupatus fuerit: in refrigerio erit. Et sequif. raptus est ne
malicia imutaret intellectū eius. aut malicia decipet animā
ipsius. Alia rō est. q̄a si quid in eo purgandū est tali morte
purgat. sicut p̄z deviro dei q̄ missus fuit ad ieroboā regē. 3. re
xii. Et p̄tra inhibitionē diuinā comedit ibi falsi p̄phē mēda-
cio circūuentus. cuius inobediētiā purgasse credendus ē de-
us: cū iussu diuino occidit eū leo. ipsū enī viuū ab inobediē-
tie reatu purgandū occidere potuit: quem mortuū et morte
purgatū tāgere nō p̄sumpsit. Et de oza ait greg. Sacerdos q̄
archā dñi temere tetigit: reatū sui ausus imāsa morte pur-
gavit: ut dictū est s̄. Aliaq̄ rō est ut om̄s hoies improuisi ti-
meāt inueniri: sciētes etiā iustos a morte sic subito p̄ueniri.
¶ **§. xii.** ¶ Si autē pctōribus mors subita infligat: nō est de
eorū salute penitus despandū: nec de ipsoꝝ dānatione teme-
re iudicandū: cū in ipsa mortis hora possit hō quasi in instā-
ti. t̄pe impceptibili penitere. deus autē sp̄ est paratus gratiā
suā infundere penitēti. hoc tm̄ rarissimū est et valde difficile

p peccator
p̄p̄tione
et dement
p̄p̄tibus
det deus
gita q̄ nō
p̄ndet eos
natiōis
us paup̄
veret op̄
sapep̄o
mora licet
iob. xxxiiii
l̄m̄. iniqu
videre nō
Subito d̄
inferni lo

¶ **¶** Olig d̄
mus nō
grate quā
bona mor
corpus nō
ratur vitis
mur ergo m
Quā mor
multitudine
morte sp̄
firmatur et
gocum et
motus de
soluf. sp̄
solutum. f
mur. Quo
p̄gressum

¶ peccator nullā hñs dispositionē pambulā: imo nō solū dī-
spositionē sed et habitū p̄trariū et cōsuetudinē repugnantē
et demerita impediētia subito se disponat: ideo talis mors
p̄ctoribus est horrēda. Impios autē quos nō penituros p̄ueni
det deus: mortē istā infligit. uel quia tot et tanta sūt eorū fla-
gitia q̄ nō merent̄ habere nec t̄ps nec grām penitēdi. uel q̄a
p̄uidet eos si diutius uiuerent sp̄ deteriora facturos: et sic dā
nationis sue cumulū iugiter adaucturos. uel quia cōpat̄ de
us paupibus et miserabilibus p̄sonis quos opprimūt: et si ui-
uerēt opp̄mere nō cessarēt. Nec quēq̄ pmoueat q̄ in exēplis
suprapositis aliqui nō subito et in instātī mortui sūt: sed aliq̄
mora licet breuis t̄pis interuenit. q̄a sicut ait greg. sup̄ illud
iob. xxxiiii. Subito morient̄ q̄tulūcunq̄ sero de hac uita tol-
lant̄. Iniqui subito et repēte tollunt̄. q̄a finē suū cogitādo p̄-
uidere nesciūt. Subitū est autē hōi q̄d añ cogitare non potuit
Subito diues sublatus est q̄ horrea q̄ p̄parauerat deseruit: et
infernī locū quē nō p̄uidebat inuenit.

¶ Sermo de morte gr̄e p̄tinēs §. ix.

Postq̄ dicta sunt aliqua de morte nature ad quam debe-
mus nos p̄parare quia periculosa: dicendū est de mortē
gratie quā debemus optare quia fructuosa. de qua bern. ait.
Bona mors que uita nō aufert sed mutat in melius. per quā
corpus nō cadit sed aīa subleuat̄. necesse est enī ut in uia mo-
riatur uitis ut melior sit dies mortis die natiuitatis. Moria-
mur ergo interim peccato si uiuere desideramus in christo.
Quasi morientes (ait ap̄ls. i. cor. vi) et ecce uiuimus. Ad si-
militudinē autē morientiū morte naturali consideremus in
morte spirituali p̄gressum. Moriturus igitur in p̄cipio in-
firmatur et dolet dolor augmentatur et languet: languor ui-
goratur et pallet. Cum autē amplius inualefcit infirmitas:
motus destruit̄. sensus obtundit̄. In morte uero nexus dis-
soluit̄. spiritus egredit̄. corpus mortuū sepelit̄. sepultum res-
soluitur. His nouē gradibus sp̄ualiter intellectis p̄ctō mori-
mur. Quorū tres primi ad uirtutis ingressū: duo medii ad
p̄gressum. Alii uero ultimi ad statum anime perfectum

d. iiii.

*de morte
gratie*

Secunda pars.

referunt. ¶ **Parağ. i.** Moritur ergo spūalr infirmas per attritionē: et dolet p̄ p̄tritionē. Attritionē intelligo q̄n aīa p̄ grām gratis datā infirmas. i. ab illicitis refrenas. Cōtritio nē q̄n p̄ grām gratū faciētem dolet de pctis et corde p̄fecto cōpungit et penitet: q̄ cōtritio silitudinē mortis tenet. pctm̄ enī q̄b̄ peccāti dulce fuerat ad momentū: amabz̄ postea penitentū p̄uertit in lamentū. Et dū eū fetor culpe sollicitat. dū p̄scie dolor instigat. dum pudor offense diuine cor penetrat horror extremi iudicii inquetat. suspirat et gemit. in iudicio vehemētū clamās et dicēs. tristis est aīa mea usq̄ ad mortē. math. xxvi. Et illud ps. Circūdederūt me dolores mortis et picula inferni inuenerūt me. Vel illud. Circūdederunt me dolores mortis et torrētes iniquitatis p̄turbauerūt me. ¶ **Parağ. ii.** In sc̄do gradu dolor corpis p̄ singula mēbra diffusus egrū in lectū deiicit: et lāguorē inducit. Sic p̄tritiōis dolor in desideriū surgit et in dilectionē ignescit. Et sic lāguor inducit ex dolore: sic amor gignit ex p̄tritiōe. Vñ canti. iiii. Si inuenerit dilectū meū ānūciatē ei q̄a amore lāgueo. Vi deas languidū nūc in lecto iacentē: nūc aliq̄tulū ad surgēb̄ p̄ viribus nitentē. Nōne sic se habet p̄uersio penitētis: dū in eo vices alternat affectio doloris et amoris. Dolor ei deorsū dep̄mit: quē erigere nitit̄ amor sursū. Nā q̄to p̄ amoris ipētū collectis viribus conat̄ erigi: tanto rep̄ssus meōria pctōz̄ cogit̄ reclinari. sed b̄n̄ cū eo agit̄ si nec penit̄ p̄strat̄ nec erectus in lecto sedeat: et cū lachrymis / gemitib̄ / et suspiriis ḡtiā visitantē expectet. Nemo ei ex graui infirmitate resurgēs subito in vigorē pristinū p̄ualescit. ¶ **Parağ. iii.** In tertio gradu pallor nascit̄ ex dolore: sic maceratio carnis ex inuale scente dilectione. Palleat oīs amans: color hic est apt̄ amati. Vñ sponsa decoloratā se clamat ex amore dilecti. canti. i. Nolite me cōsiderare q̄ fusca sim: quia decolorauit me sol. hoc palore in ianuis mortis afficimur: dū ex amore christi caro nostra iugiter maceras. Vnde psal. Propter te mortificamur tota die: estimati sumus sicut oues occisionis. ut nos p̄fos d̄no in sacrificiū offerentes. Sicut in holocausto arietū: et sicut in mīibus agnorū pinguiū: sic fiat sacrificiū nostrū

Secūda pars.

ut placeat ante deū. Vnde clamat apłs. colo. iiii. Mortifica te mēbra uestra que sunt sup terrā. Nam scdm eundē roma. viii. Si scdm carnē vixeritis moriemini. si autē spiritu facta carnis mortificauerit: viuetis. Mortificet igit carō ut spūs uiuat. Quia sicut ait petr⁹ apłs. i. petri. iiii. Christus semel p peccatis nostris mortuus est ut nos offerret deo: mortificatos quidē carne: viuificatos autē spū. Semel mori dño satis fuit: qui peccatū non fecit: qui vna oblatione sua sufficiētissima et abundantissima p oibus satisfecit. Nos autem peccātes quotidie: peccato mori quotidie debem⁹. Et quia fomes vel libido carnis radicaliter semp manet: nec semel ita mortificari potest: ut semel totaliter destruat. ideo carnem nō semel: sed quotidie mortificare debemus. ¶ Parag. iiii.

In quarto gradu motus destituit. motus inq: tam exterioris operationis: q̄ interioris affectionis. A deo nāq̄ fit hō imobilis ad peccatū: ut nec ipsū opef: nec ei⁹ imaginatiōe ul memoria delectet: uel illius recipiat etiā primū motū. Nā quē admodū statutū est hoibus semel mori. hebre. xi. Sic nos debemus esse semel mortui pctō: ut vltra non reuiuiscamus in eo: scientes q̄ christus semel resurgens ex mortuis iam non morif: et mors illi vltra nō dnābit. Sequif. Ita et vos existimate nos quidā mortuos peccato: viuentes autē deo. glosa. Sicut christus mortuus est semel: ita peccatū in nobis moriatur semel: ut non oporteat iterari. Et sicut christus semp viuit: ita et nos semp viuamus virtutibus. Si enī mortui sum⁹ peccato: scz per grām dei: quō. i. qua ratione adhuc post tantum bñficiū viuemus in illo: et vires reddemus hosti. Cū ei hoc p̄stitit gratia ut moreremur peccato: quid aliud facim⁹ si viuimus in eo: nisi ut gratie sumus ingrati. Vis videre spiritum innouatū et hōiem in virū alterū imutatū: hic est qui non suam: sed dñi querit facere voluntatē. carnis mundiciā cordis amplectitur puritatem: seruat silentium: nisi verbum proferat ordinatū. nihil tortum videbis in oculis. nihil inordinatum in gressu. nihil offensiuū in gestu. nihil lasciuiū in risu. nihil in auribus quod ad pruriginē pertineat leuitatis. nihil in toto corpore quod pretendat motū aliquē vanitatis

¶ Paragra. v. **¶** In quinto gradu sensus obtundit: et p patientiã velut insensibile reputat. Vñ in filio sunamit q mortuus iacebat in lectulo non erat vox neq sensus. iiii. re. iiii. Sic martyres velut insensibiles effecti omnia genera tormetorũ cõtennebant quasi penitus non sentirent. quia in christũ mentaliter excedebant. Sic apłus clamat se cõfiguraturũ morti christi: si quo modo ptingat ad resurrectionẽ que est ex mortuis. Quoniã ptes debent pgruere suo toti: et mēbra suo capiti pformari. Necesse est formam patiẽtie ad nos a christo capite diriuari. Vide christũ in patibulo morientẽ. dorsũ suũ scissũ verberibus. vellitatas genas. faciẽ speciosi p filiis hoim spitis linitã hoim imundorũ. caput corona spinea fauciatũ. latus sanguine rubricatũ. manũ pedes clavis cõfossos: et tanq agnus mäsuetissimus iugulatori suo nõ respondens. in crucis cathedra patientiam efficaciter docet verbo parit et exemplo. pater (inqt) dimitte illis qa nesciũt quid faciũt. Nouũ docẽdi genus nouus magister assumpsit reos excusat. factũ attenuat: et ad patientiã miro mō fideles suos informat. Moyses iurias suas psequit et lege talionis vlciscit: et absq vlla miseratõe legis sue pteptor occidit. christus aut gladiũ in vaginã reponi pcepit: nec fratri pmiti irasci/ nec racha nec fatue dici: in qbus tribus/ ira/punitiũ et pteptũ penitus iterdixit. Dictũ est atiqs: oculũ p oculo: dentẽ p dẽte. Iudeos vocat atiquos quos furor vdicte sic freneticos fecerat: sic reddiderat effrenatos: ut p oculo caput: p dente vitã expeterent. Vñ lex eos ad vindicte vicissitudinem refrenabat: ut tantũ exigerent vltiõis quantũ vis furentis intulerat lesionis. Ego aut dico vobis ait christus math. vi. Si quis te pcusserit iu dexterã maxillã prebe et alteram Vult dñs non vitiis vitia vindicari: sed virtutibus superari et ire scintillã in ipõ principio: ne in furoris incendium prũ pere pmittat extingui. Si ergo vitia supare volueris arma lu me patientie/ non furoris. Nonne dominante colera: febre acrius estuante plerũq videmus freneticum fieri egrotantẽ frenet detibibus. percutit pugno. morsibus impetit obsequẽtes. sed medicus armatus patientia despicit iniurias: mortẽ

sustinet ut a pena liberet laborantē. Cū igit̃ inferētes nobis iniurias: laborare frenesi cognoscamus: furientū morbos ⁊ morsus virtute patientie superemus. et velut insensibiles facti: quasi mortui taceamus. Exēplo dauid qui sauli psequenti dicebat: quē psequeris rex israhel? quē psequeris? canē mortuū persequeris et culicē viuū. Attende q̃ signanter loquitur canis viuus latrat/ clamat/ et mordet si potest. sed canis mortuus nihil horum facit. Videas aliqua animalia/ pedibus/ vnguibus/ dentibus/ et cornibus sese defendere: sed verus patientis est velut canis mortuus aut culex viuus. Idem quoq̃ dicit in psal. Propter te mortificamur tota die: estimati sum⁹. sicut oues occisionis. ¶ Paragra. vi. ¶ In sexto gradu corporis et aie nexus dissoluitur. quia subtractis sensibus velut insensibilis mens effecta: nullis temporalium rerum nexibus nullius corruptibilis creature vinculis per affectionē amoris illiciti detinet. Vnde canti. viii. dicit̃. Fortis est ut mors dilectio. dura sicut infernus emulatio. lampades eius lampades ignis atq̃ flāmarum: aque multe nō potuerunt extinguere caritatem. Mors naturalis separat animā a corpore: mors spiritualis a rei corruptibilis affectione. In hoc gradu separatur anima ab omnibus quibus ante fuerat per affectionem vnita: ut soli spōso inhereat per amorem: ppter quod amor morti merito comparatur: ut prius dura sicut infern⁹ emulatio. Infernus quos recipit non dimittit. Sicut ergo amor dicitur similis morti propter perfectam separationem ita infernus ppter perpetuā cum christo vnionē. Lampades eius et̃. In lampade lux et ardor. Ardet enim mens interius deuotione. lucet exterius coram hominibus opinione. sic ardet deo per desiderium: ut luceat foris hominibus ad virtutis exemplū. Dictā separationē mortis pponit apls in seipso dicens phi. i. Desiderium hñs dissolui ⁊ esse cū christo. ¶ §. vii. ¶ In septimo gradu spiritus liber egredit̃. quia nullius rei create retiaculis impeditur. In hoc gradu mens ad celestia meditanda libere subleuatur. faciliter enim per meditationem in deum erigitur: que temporalium affectione nō iuisca- tur. nec sollicitudine distrahitur. nec pondere pregrauatur.

¶ Pars sc̄da.

aves surarū leuitate p̄narū subleuant̄ in altū. aut ad cibū q̄rē dū. aut ad laqueos euadendū. aut ad delectabiliter spaciandū. Sic aīa ad celestia sustollit̄. q̄nq̄ p̄ sp̄iali refectione q̄renda. sicut hortat̄ ap̄ls colo. iiii. Que sursum sūt q̄rite. que sursum sūt sapite: non q̄ sup̄ terrā. mortui enī estis: et vtra vestra abscondita est cū christo in deo. q̄nq̄ p̄ delectatione gustanda. et q̄nq̄ p̄ q̄tis tranquillitate inuenienda. et plerūq̄ p̄ tentatione fugienda. Et de vtroq̄ istorū ait ps̄. Quis dabit mihi p̄nas sicut colūbe: et volabo et requiescā. ecce elongaui fugiēs z̄. Solent terrena aīalia q̄busdā lusibus saltū dare et corpora sua q̄tulūcūq̄ in aere saliendo transcendere. Sic et pisces sup̄ aquas salūt̄: et terminos sue habitatiōis excedūt. Sic anīa semetipsam debet excedere et per meditatiōem ad celestia se leuare ut mundo mortua: viuat deo. Vnde aaron moriturus iubet̄ in montē ascendere. quia per meditationem debemus ad excelsa transire. paucorū est in hunc montē ascendere. pauciorum vero stare in vertice. sed paucissimorū ibi mori et quiescere. Propter quod ait ps̄al. Quis ascendet in montē domini: aut quis stabit in loco sācto eius? Quīmo domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requiescet in monte sancto tuo. Ascensus habet difficultatē. statū sublimitatē. requies voluptatem. De diuinis siqdē meditari mentib⁹ ad talia icōsuet̄ oculis calligantib⁹ ad celi luminaria eleuari magne est difficultatis. exerceri tamen in eis: et meditationibus sacris scopare et purgare spiritum: magne est dignitatis. quiescere autē ⁊ non reuocari ad inferius: magne est uoluptatis. Notabile autē est quod dicit̄ q̄ aaron id est montanus in supercilio montis hor morif. Hor interpretat̄ lumen. quia in vertice montis: luminis ⁊ visionis: mūdo carni/et etiā sibiipi morif vir p̄templatiuus. Et aduertebū domini: aaron (inquit) colliget̄ et moriet̄ ibi. Mens enī que p̄ vana desideria spargit̄ que variis cogitationibus huc illucq̄ distrabitur. qui in se non colligitur: in hoc mōte non moritur. Discat igit̄ mens humana prius ad seipsam intrare et in se consistere: quatinus in hunc montem possit ascendere. Colligat anima fidelis cogitationes suas ut exurgant

in meditatione
ad dicitur exalta
motio trahat
fidelis. Est autē
qua cogitatio
inquisitione velle
no gradu mortua
lum erigit̄: pacis
nisi cū ad locū p̄
amor nollet ad
ueri p̄ae perduc
die: tunc requie
es ibi mortuus sep
tant in quo dicit̄
monte ascendit̄
falcega morit̄
est ignota. A No
p̄millia in fidelit̄
formis p̄ gratiā
dicit̄ vultus nullus
lectū. ¶ Parag. m
itur. quia cum m
tatur: recognosco
fic quantum est de
pulvere esse et cin
ceri et obierunt
Inimicitia est cor
sua quantum ad
lectatio et ego ad
id est verissima m
de q̄ quāto quis
diuino lumine c
cat nihil esse. V
nouissimos ap̄ls
ostendit tanq̄ me
morti referuatos

in meditationē: meditatio pficiat in p̄templationē, p̄templa-
 tio iducat exultationē. exultatio dilatef in admirationē, ad-
 miratio trāseat in alienationē. alienatio terminet in mortē
 sp̄ualez. Est autē differētia inter meditationē et cogitationē
 quia cogitatio est improuidus mētis intuitus: circa veritatis
 inquisitionē vehemētius occupatus. ¶ **Parag. viii.** ¶ In octa-
 uo gradu mortuus sepeliť. quia cū p̄ meditationē mens sur-
 sum erigif: pacis serenitas obtinet. vnaqueq; res nō quiescit
 nisi cū ad locū ppriū puenerit. quare cū locus sit deus q̄diu
 amor noster ad diuersa sp̄erigif: uel ad ima diriuaf: nunq̄ ad
 uerā pacē perducif. Ideo dicit aug. Inquietū est cor nostrum
 dñe: donec requiescat in te. Ibi ergo sit mens: et hic erit reg-
 es. ibi mortuus sepeliť. hoc est sepulchrū q̄ ioseph dño p̄pa-
 rauit in quo christus mortuus requieuit. Moriturus moyses
 montē ascendit: terrā p̄missionis aspexit: in vertice montis
 fashga morif: sepeliť a dño. cuius sepulchrū oībus hoībus
 est ignotū. Ascendit in montē p̄ mentis eminentiā. p̄tēplaf
 p̄missā in fidelibus patriā. morif cū efficit quodāmodo dei
 formis p̄ gratiā. sepeliť a dño p̄ infusā sibi letitiā. sed sepul-
 chrū ipsius nullus agnoscit hoīm: quā illa pax exupat omnē
 sensū. ¶ **Parag. ix.** ¶ In nono gradu corpus sepultū resol-
 uitur. quia cum mens in diuino lumine semetipsā clari⁹ in-
 tuetur: recognoscens se quantū ad aiā creatā ex nihilo. et
 sic quantū est de se simplr nihil esse. quantū autē ad corpus se
 puluere esse et cinerē, imouilissimū sterquiliniū. saccus ster-
 corū. et cibū vermiū: necessario humiliari cōpellif. Sic ait ps
 Inflāmatū est cor meū ad dilectionē. et renes mei cōmutati
 sunt quantum ad delectationez. quia in renibus consistit de-
 lectatio. et ego ad nihilū redactus sū / scz in mei reputatione
 id est verissima mei cognitione me nihil esse cognoui. Attē
 de q̄ quāto quis plus pficit in dei cognitione: tanto plus in
 diuino lumine cognoscit seuerius: et tanto amplius se cōspi-
 cit nihil esse. Vñ ap̄s. i. ad cor. iiii. dicit. Puto q̄ deus nos
 nouissimos ap̄s / id est vilissimos: quasi de quibus non curet
 ostendit tanq̄ morti destinatos: quasi ad nullā utilitatē. sed
 morti reseruatos. Sequif tanq̄ purgamēta huius mūdi facti

sumus oim p̄p̄sima usq; adhuc. et dauid ex humilitate cani mortuo se cōpauit. Attēde q̄ sicut ignis in suo cinere q̄ eūl tim⁹ sue resolutōis t̄min⁹ p̄suaf: sic aīa in hūilitate q̄ resoluīt usq; ad mīma et usq; ad vltia custodit. Et sic fenix p̄gregat̄ a romatib⁹ incēdit ignē: quo p̄cremata et in cinerē redacta renouat: ⁊ p̄ talē renouatōz p̄petuo p̄suaf. Sic aīa caritatē igne succēsa ac i hūilitatē cinere resoluta: p̄seruaf in gr̄a ac de die in diē p̄ gr̄am renouaf.

Incipit de morte culpe. Ser

Mo p̄mus de sp̄ualis mortis p̄gressibus: p̄tinens §. iii.

Dost mortē nāse et gr̄evidēdū ē de morte culpe quā vitare debemus. q̄a ē detestabil̄ et dānosa. Cū ei ois creatura dei bona sit. sicut d̄r ad thi. iiii. deus t̄n mortē nō fecit sap. i. nec obstat huic illd̄ qd̄ d̄r eccl̄i. xi. bonū ⁊ malū: vita et mors a deo sūt. q̄a illd̄ ē intelligendū de corpali morte quā de⁹ inflixit hoi p̄p̄t̄ p̄ctm̄. vñ ro. v. p̄ hoiez p̄ctm̄ int̄uit i mū dū. ⁊ p̄ p̄ctm̄ mors. Mors iḡr corpāl. i. ncc̄itas moriēdi p̄ tā to d̄r esse a deo. q̄a īpedimēto mortalitatē ablato: et hoie relicto p̄priis nāsalib⁹: remansit hō de ncc̄itate mortal̄. Mors nāse. i. ncc̄itas moriēdi ē ineuītabil̄ vt dictū ē. s̄ mors culpe ē euitabil̄: et ē in hois libertate. sicut d̄r eccl̄. xv. ante hoiez vita et mors. vita inq; gr̄e: et mors culpe: et p̄p̄t̄ h̄ ē culpabil̄. Si enī mutari n̄ possz: culpabil̄ n̄ eēt. q̄a sicut ait aug. Nemo p̄ctāt in eo q̄ vitare n̄ pōt. **§. i.** **S**ciēdo aut̄ q̄ h̄ mors quā p̄sistit in corde t̄m̄. s. in cogitatōe: delectatōe: ul̄ p̄sēu. Vñ in p̄lōa hoim īpior̄ d̄ic̄ isa. z8. p̄cussim⁹ fedus cū morte. h̄ fed⁹ p̄mittit̄ in p̄sēu. **§. ii.** **Q**uā p̄sistit in ore: q̄n. s. p̄r̄p̄it in deordiātā locutōz. D̄r enī p̄t̄. xviii. Mors et vita in maib⁹ lingue. sed q̄a lingua n̄a in lubrico posita ē et p̄ illā frequēt labimur i p̄ctm̄. Iō d̄r ia. iii. lingua n̄a ignis ē. vniūfitas iiq; taq; ligua p̄stituit̄ in mēbris nr̄is q̄ maclat totū corp⁹ et īflā mat rotā natiuitatē n̄e īflāmata a iehēna. Ois enī nāsa be stiar̄: volucru/serpētū et ceteror̄: aialiū domaf: linguā aut̄ nullus hoim domare pōt. Est ei ingētū malū. plena veneno mortifero. et eccl̄i. lxxiii. Post multa mala q̄ ex lingua veni re testaf̄ ait. mors illi⁹ mors neq;ssima et vtil̄ inferus potius q̄ illa. Iō salubrit̄ exhortādo dicit. aur̄ tuū et argētū tuū cōfla et verbis tuis facito staterā: ⁊ frenos ori tuo rectos. Et at

De morti mipe

33

... forte labo
... tibi: sic
... ad opator
... aut manū
... morte i erro
... vray. In sign
... solutalle. ly
... eūzē. lste facim
... ad deignidū
... p̄cti eūctis m̄
... vii. ad deignidū
... ore. Laz. soluta
... morte p̄cti exilit
... fr̄p̄t̄. sp̄elo p̄ct
... gen. 3. Dixit sp̄s
... q̄ quocūq; die co
... tes bonē et mal
... torē: quocūq; die
... nis. s. forte. sp̄s
... d̄ubio/ p̄cti i q̄
... n̄alora et aucto
... i m̄bet h̄ctalē
... Nūc etiā m̄lter d̄ic
... tetigis. lēp. Nūc
... hoc cognouit ex od
... q̄ d̄r h̄ctat ecce tac
... p̄cti iobediēte: ad
... Postmodū dedit n
... ecce ade p̄uancat
... q̄ tui i p̄cti p̄mos
... sp̄ual̄. Nā aspect
... p̄sēu. gull̄ i p̄p̄
... h̄ ex gull̄ i t̄r
... odoratu/ tactu/ p̄
... **S**ermo. ii. de m
... **I**cut aut̄ lapie
... in orbē terrar

¶ Secunda pars.

tēde ne forte labar[is] in lingua tua et cadas i[nter] p[ro]spectu i[m]mico[rum] i[n] fidiatū tibi: et sit casus tu[us] i[n]sanabil[is] i[n] morte. ¶ **¶.iii. ¶.¶.¶.** n[on] p[ro]gredis ad opationē. sic d[icit] s[ap]. i. In iustitia ē mort[is] adq[ui]sitio. i[n] pii aut[em] manib[us] et verbis accerserūt illā. Et ibid[em] añ. Nolite zelare mortē i[n] errore vie v[est]re: neq[ue] adq[ui]rat[is] p[er]ditionē in opib[us] manū v[est]rā[rum]. In signū hui[us] triplicis mort[is] legi[us] x[ristus] tres mortuos suscitasse: I[er]z ei innumerables suscitasse credat[ur]. De trib[us] t[ame]n euāg[el]iste faciūt m[en]tionē. Puellā suscitauit i[n] domo. mat. ix. ad designādū sp[iritu]alē suscitationē quā facit quotidie a morte pcti existētis int[er]ius i[n] affectōe. Iuuenē suscitauit i[n] porta. luc. vii. ad designādū suscitationē a morte pcti p[ro]p[ri]et[is] i[n] locutionē. Lazary suscitauit i[n] sep[ul]chro: ad figurādū suscitationē a morte pcti existētis i[n] opatiōe Io. xi. Quō aut[em] p[ro]gressus pcti sp[iritu]s: et sp[iritu]s p[ro]cedit: optie declaraf i[n] p[ri]mo pctō p[ro]mox[is] pentū gen[er]is. 3. Dixit sp[iritu]s ad m[ul]ierē: neq[ue] morte moriemini. scit ei de[us] q[uo]d quocūq[ue] die comederitis apient[er] ocl[os] v[est]ri: et erit sic dii sciētes bonū et malū. A t[em]p[or]e q[uo]d de[us] dixerat assertiue et p[ro]minatorie: quocūq[ue] die cōederitis et c. m[ul]ier addidit verbū hesitatōnis. s. forte. sp[iritu]s p[ro]stant[er] negauit dicēs: neq[ue] moriemini. Ecce diabol[us] posuit i[n] q[uest]iōe: m[ul]ier r[ati]ōdit cū hesitatōe. et ex h[is] dedit diabol[us] viā et audaciā negādi q[uo]d de[us] dixerat cū assertiōe. Nisi ei m[ul]ier hesitasset neq[ue] diabol[us] uerbū d[omi]ni negare p[ro]sūp[er]isset. Nisi etiā m[ul]ier diabol[us] pl[ur]iq[ue] deo credidiss[et]: nūq[ue] pomū vetitū tetigiss[et]. seq[ue]nt[er]. Vidit ig[itur] m[ul]ier q[uo]d lignū eēt bonū ad v[er]scēdū: hoc cognouit ex odoratu. et pulchrū ocl[is] ecce aspectus. tulit q[uo]d de fructu ecce tact[us]. et cōedit ecce gust[us]. et sic p[ro]pletū ē i[n] euā p[er]t[ra]m iobediētie: ad q[uo]d t[ame]n m[ul]te deordiate circūstātie p[er]currūt Postmodū dedit m[ul]ieri viro suo: ecce int[er]q[ue] suggestio. q[uo]d cōedit ecce ade p[ro]uaricatio. et sic p[ro]sumatū ē p[er]t[ra]m i[n] v[er]t[us]. Iste p[ro]cess[us] q[uo]d fuit i[n] pctō p[ro]mox[is] pentū mat[er]ial[is]: solet eē i[n] pctō vni[us] hoīs sp[iritu]al[is]. Nā aspect[us] ē i[n] cogitatiōe. odorat[us] i[n] delectatōe. tact[us] i[n] p[ro]fesu. gust[us] i[n] p[ro]p[er]t[us]iōe. A d[omi]n[is] q[ue] mortifer[us] ē iste fruct[us] q[uo]d n[on] solum ex gustu i[n]fert mortē (sic aialia venenosa) ver[um] etiā ex visu/odoratu/tactu/et gustu.

¶ Sermo. ii. de moriēdi mōis q[ui] plurimis: p[ro]tinēs §. vii.

Sicut ait sapiēs sapiē. ii. Inuidia diaboli: mors intrauit in orbē terrar[um]. ideo nāq[ue] diabol[us] inuidit homi[ni]. quia eū

¶ Secunda pars.

illuc p hūilitatē posse ascendere: vnde p supbiāz se nouerat corruisse. Inuidens aut hōi: tentat. tentando deuicit: et deuictū subiecit ac subiecto: inique et tyrānice dnāri psumpsit. Si cut aut tyrannus impiūssimus: subiectos suos sine mīa affligit/oppimit/ac eis exquisita genera mortis infligit. sic diabolus oī tyrāno crudelior: variis mortis generibus miseros quos in seruitutē suā redigit: mori facit. ¶ Parag. i. ¶ Alios nāq̄ mori facit suspēdio. s. p supbiā. supbos enī suspendit in altū vanitatis: ut postmodū p̄cipitet in p̄fundū miserie gehennalis. sicut solent facere luctatores: quorū vnus aliū eleuat a terra: ut sub pedibus suis deiciat eleuatū. hunc modū p̄cipitii: prius exptus fuerat in seipso. Nā cū ipse leuari vellet per supbiā: deus ipsū p̄iecit in abissi p̄fundū. sicut dicit Isā. xiii. Dicebas in corde tuo: in celū p̄scendā sup astra celi exaltabo soliu meū. Ascendā sup altitudinē nubiu: et ero si milis altissimo. Veruntū ad infernū detraheris: in p̄fundū laci. et ante detracta est ad inferos supbia tua. Et luce. x. dī de eodē. Videbā sathanā sicut fulgur de celo cadentē. Sicut igit̄ diabolū (quia se p supbiā efferre voluerat) deus p̄cipitauerat in infernū. sic ipse tractu p̄simili conat̄ hoīes. primo q̄ dem in altū extollere: ut postmodū p̄cipitet in p̄fundū. Exē plū de achithophel: qui de sapiētia sua p̄sumens: vidēs q̄ nō esset factū p̄siliū suū qd̄ sc̄z dederat p̄tra dauid: suspēdio in terit. ii. re. xvii. Et de absalon qui nimia ambitione dnādi succēsus: prēm suū dauid de regno suo fugauit. sicut dicit. ii. regū. xviii. q̄ ipso suspēso inter celū et terrā. mulus cui infederat p̄transiit. De amā vero. hester. vii. De p̄cipicio vero: dicitur. iiii. re. ix. quō Iezabel fuit p̄cipitata de fenestra palacii Et de ochozia. iiii. re. i. Cecidit ochozias p cancellos cenaculi/ cui mādauit helyas. De lcūlo sup quē ascendisti nō descēdes: sed morte morieris De antiocho etiā dicit. ii. macha. ix Supbia repletus ignē spirās aio in iudeos: p̄tigit illū impetu euntē de curru cadere/et graui corporis collisione mēbra vexari. Isq̄ qui sibi videbat̄ etiā fluctibus maris impare. et montiu altitudines in statera appēdere. nūc hūiliatus/ i gestatorio portabat̄. Nota ibi deuilūssima morte eius. Vñ bñ

descriptio Supbiae

in verbo dicitur
inimicitias
vultus et gloria
vultus autē et pecc
ego mors et hō
circumdam ergo
morat. quia imp
Potuit enī dicit
familie. a operibus
let. Supbia. A uel
mors eius fiducia
horum parauerat:
calce hōie enī quā
tur. q̄ ad uentū
tū demoniae. lū
millians. uel hōm
xiii. Timor don
dicit. qd̄ declinat
¶ Alios peremit
cipiti est lapen. n
terras. imitant. illū
ut diabolus uisus
te terat. ut non si
intoxicat per eū et
ulendo. Primo ex
¶ Penultima occidit
quia nūc inferior
us est qui terrena
inimicitia occidit: q̄
ua appetit que tot
dehincamus: illū
tem habendo q̄
eti inimicitia et p
inimicitie diffundē
riatores. Contra
rius proximum

de superbo dicit. iob. xviii. Deuoret pulchritudinē cutis ei⁹
 et consummat brachia illius primogenita mors. Pulchritu
 do cutis est gloria temporalis. p brachia opera designantur
 mors autē est peccatum quod animā occidit. Primogenita
 ergo mors est superbia/que est initium omnis peccati. Pul
 chritudinem ergo cutis eius et brachia: p̄mogeita mors de
 uorat. quia iniqui gloriā et operationem superbia deuastat
 Potuit enī etiam in hac vita gloriosus existere/ si supbus nō
 fuisset. et operibus poterat deo cōmendari / nisi elatō p̄cessis
 set. Sequitur. Auellat de tabernaculo ei⁹ fiducia. De taber
 naculo eius fiducia auellit quando peruersus quisq; multa ī
 hac vita parauerat: repentina morte dissipatur. Sequitur. Et
 calcet super eū quasi rex interitus. Quia vel hic vitiis premi
 tur que ad interitum trahunt eum vel morē tempe potesta
 ti demoniace subiugat. Huius mortis remediū est timor hu
 milians. uel humilitas deum timens. sicut ait sapi. puerbi.
 xiiii. Timor domini fons vite. i. vite spiritualis *mitiū* / ut de
 clinet / id declinare faciat a ruina mortis. ¶ Paragraph⁹. ii.
 ¶ Alios peremit diabolus veneno / scilicet per inuidiā. sicut
 scriptū est sapien. ii. Inuidia diaboli mors intrauit in orbē
 terrarū / imitantē illū qui sunt ex parte illius. quia videlicet si
 cut diabolus virus inuidie sue diffūdens in hoīe / in toto or
 be terrarū ut non sit qui se abscondat a calore eius. sic impij
 intoxicati per eū et eius imitatores effecti alios inficiunt ī
 uidendo. Primo ergo moriunt hac peste. sicut dicit Iob. v.
 Paruulum occidit inuidia. glosa. Paruulus inuidia occidit:
 quia nisi inferior esset: de bono alterius nō doleret. vel par
 uus est qui terrena diligit. magnus qui eterna. Paruus ergo
 inuidia occidit: quia nullus hac peste moritur / nisi qui terre
 na appetit que tota non perueniunt pluribus. Vnde si qua
 desideramus: illi inuidemus qui penitus ea accepit. vel par
 tem habendo quantitatem nobis restringit. Isti autē sic infe
 cti inuidia / et spiritualiter interfecti inficiūt alios: venenū
 inuidie diffundēdo. sicut detractores et verborum infamie
 relatores. Contra quos ait sapi. ecclī. xix. Audisti verbū ad
 uersus proximum tuum: cōmoriatur inte fidens: quoniam

descriptio Inuidie

Pars secūda.

nō te dirūpet. Et quia nō minus peccat auditor detractiōis: q̄ ipse detractor. sicut ait ber. Detrahere aut detrahentem au dire: q̄ istoz sit grauius nō facile dixerim. Ideo dicit̄ puer. xvi. Indignatio regis: nūcius mortis. Nūcii mortis sunt detractores: q̄ sp̄ mortē nunciāt pxioz: et mortē nūciando: etiam audientes occidunt. Contra istos nuncios mortis: debet rex et quilibet iustus se et om̄s sensus suos bene regens indignari: et eos cū indignatione expellere: uel indignationis et displicentie signa monstrare. Sciendū autē q̄ inuidus dolet de bono alterius: et gaudet de malo. sicut alibi declaratū est Quantū ad primū: sp̄m̄ inuidoz̄ pretendit Ionas: qui de iniurie ciuitatis conuersione dolebat. De quo dicit̄ Ione. iiii. Petiuit ionas aie sue ut moreret̄ dicēs: melius est mihi mori q̄ uiuere. De sc̄do scriptū est puer. xxvi. Sicut noxius est q̄ mittit lanceas et sagittas in mortē: ita vir qui fraudulenter nocet pxio suo. Iste quia gaudet de malo alterius: ideo fraudulenter in malū alterius machinat̄: et per vias occultas nocere conat̄. De mala morte talū multa exempla legimus in scriptura. Cain ex inuidia perimens fr̄m suuz abel: occisus est a lamech. gene. iiii. Egyptii dolentes quia hebrei in terra sua crescebant et multiplicabantur nimis: timentes ne p̄cesu temporis ipsos opprimerent: affluerūt eos multipliciter et sibi seruitute durissima subiecerūt: sed cum illos fugiētes persequerent̄: aque maris rubri operuerunt currus ⁊ equites cuncti exercitus pharaonis: ita q̄ nec vnus quidē sap̄fuit ex eis. exodi. xiiii. A bymelech qui. lxx. fratres suos occiderat: vna mulier iacens fragmen mole: eius confregit cerebrum: qui ab armigero suo fecit se interfici. iudi. ix. Saul qui cum iniqua inuidia p̄secutus est dauid: tandē irruens super gladium suū mortuus est. i. regū. xxxi. Syba filius bochri concitauit populū contra dauid et fugiens in abelam ciuitatē vbi putabat se habere refugiū: decapitatus fuit ibidē. ii. reg. xx. Accusatores danielis iubente dario rege missi in lacū leonum: continuo sunt a leonibus deuorati. dan. xi. .et. xiiii.

¶ Paragra. iiii. **¶** Alios occidit diabolus gladio/ scilicet p̄ iracundiā. Vnde dicit̄ exo. xv. Dixit inimicus persequar et

bre descrip:

comprehendā: diuidā spolia et implebit anima mea euagi-
nabo gladiū meū et interficiet eos manus mea. Et iob. v. di-
citur. Virum stultū interficiet iracundia. glosa. Māfuetudo
imagine dei in nobis cōseruat: qui semp tranquillus est: sed
ira dissipat: que multis virtutibus priuat: que dū quietē mē-
tis tollit: spūss sanctus ibi nō quiescit. Irati et impatientis fir-
guram tenet ionas cui irato (ppt hederā deficcātā) dixit do-
minus. Putas ne bene irasceris tu super hederā? Et dixit. Be-
ne irascor ego vsq; ad mortē. Ceterū factū sanfonis seipsum
ut hostis interficientis et occidentis spēm iracundi pretēdit
De quo dicit iudi. xvi. Moriat anima mea cum philistinis
ut vlsicar me de hostibus meis: et pro amissione duorū lu-
minū: vnā recipiam vltionē. Iratus enī sibi nocere deside-
rat: ut vindicando se nocentibus sibi possit inferre maius
uel simile nocementū. Item factū razie: pretendit modū ho-
minis ex impatientia desperati. de quo dicit. ii. macha. xiiii
q; nichanor misit milites quingentos qui eum comprehēde-
rent. cum autē comprehenderetur: gladio se petiit (eligens)
nobilitate mori: potius q̄ subditus fieri peccatoribus: et con-
tra natales suos indignis iniuriis agi: sed cum nō certo ictu
propter festinationē plagam dedisset: recurrens ad murū se-
ipsum precipitauit in turba: et cadendo venit per mediā cer-
uicem: cursuq; turbā pertransiens: et stans supra petram pre-
ruptam complexus in testina sua vtriusq; manibus: proiecit
super turbas: et ita defunctus est. Quāuis autem scriptura
sacra ionam/sanfonez/et raziam computet inter sanctos: eo-
rumq; facta predicta excusentur a sanctis: quantū tamen ad
exteriorem apparentiā modum impatientis ire pretendunt
Sed qualiter impii in sanctos tyrannides exercentes crudeli-
tatis sue penas modis variis exsoluerunt: in locis innume-
ris scriptura sacra testatur. Verbi gratia de fisara dicitur iu-
di. iiii. Tulit iabel vxor abner cynei clauū tabernaculi: et de-
fixit in cerebrum fisare: qui soporem vixore morti focians fecit:
et mortuus est. De zebee et salmachia dicitur iudi. i. Com-
prehenderunt filii israhel azombezech cefis sūmitatibus ma-
nuum eius ac pedum: sicut ipse fecerat septuaginta regibus

Secunda pars.

adduxerūtq; eum in hierlm: et ibi mortuus est. De cain qui frēm suū occidit: et a lameth occisus est. gen. iiii. De pharao ne exo. xiiii. De abymelech qui. lxx. fratres suos occidit. In dicū. ix. De ioab qui licet strennuus miles fuerat. quia tamē duos viros pdiciose pemit: iussit dauid moriens occidi. iiii. re. ii. De zāri qui ptra regē israhel pessimū sc3 hela rebellans occidit. dicif. iii. regū. xvi. q post septē dies seipsū cū domo regia succendit. De achab pessimo dicif. iiii. re. xxii. q vulne ratur in bello mortuus est vespere: linxerūt canes sanguinē eius in eodē loco in quo linxerāt sanguinē naboth: qui ipso achab dissimulāte fuerat lapidatus. De benadab rege syrie. qui multa mala filius israhel intulerat: quodāmodo a seruo suo ofael iugulatus fuit: dicif. iiii. re. viii. De ioab rege iuda qui zachariā filiū ioiade sacerdotis lapidari fecit: dicif. iiii. re. xii. q a seruis suis fuit interfectus. De antiocho qui multorū viscera torserat: quō dirū dolorē viscerū passus: misera bili morte defūctus est. ii. macha. ix. De herode impiissimo quō pcussus ab angelo: psumptus avermibus expirauit. act. xii. His oibus exēplis ostendit: quō impū impiā vitā agētes diabolo pcurante: et deo iuste pmittente: diuersa dire mortū genera patiunt. Huius mortis remediū est patientie leuitas sicut ait psal. Non moriar sed viuam: castigās castigauit me dñs: et morti nō tradidit me. ii. macha. vi. Cū a morte posse liberari duos corporis sustineo dolores: ppter timorē autē tuū hec patior. De patientia require supra de morte grē qnto gdu. ¶. iiii. ¶. Alii submergunt per auaritiā. tpalia nā q fluunt et refluunt sicut aque. Vñ sicut in flumine habet hō qñq; aquā vsq; ad talū. qñq; vsq; ad gēua. qñq; vsq; ad renes. qñq; vsq; ad collū. plerunq; totus imergit. sic aliqñ amor tjalium non plus tangit hominē q aqua tangēs talū eius. Vñ de de re de qua nihil aut parum curatur solet dici. hoc nō tāgit talum meū: quasi quis diceret. parū afficior uel nō curo. Aliqñ amor temporalium ptingit vsq; ad gēua: quasi plus a liquantulū appropinquans ad cor hoīs: sed adeo lōge distās quod nō est piculū submersionis, uel deordinate affectionis Aliquando peruenit vsq; ad renes, id est vsq; ad delectationē

quia in t̄p̄alibus affectio delectat̄: t̄n̄ citra deū. aliq̄n̄ puenit
 aqua vsq; ad guttur: et t̄nc̄ est hō in magno piculo: q̄n̄ in t̄p̄a
 libus delectat̄ et nimis occupat̄ et inordinate afficit̄. Sed sic
 natans euadere p̄t̄ nec total̄r̄ despatur: quousq; caput eius
 emergat̄. sic in p̄posito: q̄n̄ totus hō imergit̄ in terrenis: iam
 nō est spes euasionis. p̄pter q̄ psal. exclamat. Saluū me fac
 deus: q̄m̄ intrauerūt aque vsq; ad aiām meā. Infixus sū in li
 mo p̄fundi: et nō est subst̄tia. Sic etiā bt̄s̄ petrus cū adiur
 torio gratie diuine ambulās sup̄ aquas: vidēs uentū validū
 uenientē timuit: et cum cepisset mergi clamauit dicens. dñe
 saluū me fac. math. xiiii. In hoc facto beatus petrus tenet si
 gurā eor̄: qui diuine gratie manutenētia siccis pedibus am
 bulauit super aquas/ id est intactis cordis affectionibus qua
 si pedibus nō tangentes/ imo potius conculcātes illesi p̄tran
 sierunt: q̄ diu nō sibi sed deo gl̄iam tribuentes: ad christū uer
 nire contendūt. Sed videns petrus uentū. i. tentationis im
 pulsū timuit. quia nō est de p̄p̄riis uiribus inter fluctus pelagi
 presumendū: sed diuinū auxiliū est obnixius implorandū.
 Et cum cepisset mergi clamauit. quia non vltimū submersio
 nis periculū expectandū est: sed in ipso principio q̄cito ad
 uertit homo periculū: diuinū presidū est petendū. Ait enī
 ap̄ls. i. ad thi. vi. Qui volunt diuites fieri: incidunt in tenta
 tionē: et in laqueū diaboli et in desideria multa. Multa sūt
 inutilia et nociua que mergunt hominē in interitū et perdi
 tionē. In signū huius dicitur exo. vii. q̄ moyses ex precepto
 dñi percussit aquā fluminis: que uersa est in sanguinē: et pi
 sces qui erant in flumine mortui sunt: per quod uoluit domi
 nus designari q̄ aqua fluminis egypti/ id est trāsitoria huius
 mundi: conuertunt̄ in sanguinē. i. mortē eorum qui inordi
 nate ea diligunt: et pisces qui in ea erant mortui sunt/ id est
 qui in eis conuersant̄ et nutriuntur ex eis. Item aqua cōuer
 titur in sanguinē: q̄n̄ cupiditas temporalium conuertit̄ in cru
 delitatē: quod sepiissime contingit. Cupidi nāq; sunt impij/
 imisericordes/ fraudulentij/ calumniiosi/ fures/ raptores/ cru
 deles/ et pauperū oppressores. Elector̄: et reproborum diffe
 rentiā quantū ad vsum tēporaliū: mirabiliter ostendit deus

Secunda pars.

in diuisione maris rubri. exo. xiiii. vbi dicitur quod aque operuerunt currus et equites cuncti exercitus pharaonis: nec vnus quidem superfuit ex eis. filii autem israel transferunt per medium sicci maris. et aque eis erant per muro a dextris et a sinistris et viderunt egyptios mortuos super littus maris. Ecce aque sunt electis per muro defensionis: que reprobis sunt causa perditionis. Quod autem sint electis per muro defensionis docet tho. iiii. dicens. Quo potueris ita esto misericors. Sequitur. Elemosina a peccato et a morte liberat. nec paties animas ire in tenebras: ecce murus a sinistris. Sequitur. Fiducia magna coram deo summo est elemosina. Et parum ante dicitur. Premiun bonum thesauriza tibi in die necessitatis. Ecce murus a dextris. Quod vero reprobis sint causa perditionis: patet per multa exempla. Achor qui tulit de anathemate hiericho: lapidauit eum omnis populus et omnia que eius erant igne consumpta sunt. Iosue. vii. Adulescens qui putauit se dauid prospera nunciare: ac per hoc munera reportare dicendo se saul occidisse: iubente dauid occisus est. ii. reg. i. Sile accidit duobus latronibus qui caput hysbosesepi filii saul quem occiderant tulerunt ad dauid. ii. re. iiii. Ananias et saphira vxor eius quia de precio agri venditi fraudauerunt: ad increpationem petri subito mortui ceciderunt. actu. v. Diues ille cuius agri fructus vberes attulerunt: cum cogitaret destruerre horrea sua et maiora facere: raptus est citius quam credebat: dicente sibi domino. Stulte hac nocte repetunt demones animam tuam a te: que autem parasti cuius erunt? luce. xii. ¶ Para. v. Alii cruci affigunt per accidiam. Est autem accidia tristitia quamdam cor aggrauans ne aliquid agere libeat. Vnde. Reddit hominis membra quasi stupida et paralitica ad omne opus bonum imobilia. sicut in homine cruci affixo manus et pedes affixi sunt: et impossibiles ad motum operis cuiuscumque. Vnde ecci xxix. dicitur. multos occidit tristitia. Et. xxxviii. A tristitia se stinat mors et cooperit virtutem. Distingue tamen de tristitia sicut distinguit apostolus. ii. ad cor. vii. Que secundum deum est tristitia: penam in salutem stabilem operatur. seculi autem tristitia mortem operatur. Accidiosus ergo etiam si videatur viuere: tamen mortuus est. sicut dicitur apo. iiii. Nomen habes quod viuas et mortuus

es. Ideo sequit̄. Esto vigilans et p̄firma cetera que moritura erant. Non eni inuenio opera tua plena corā deo meo.

¶ §. vi. ¶ Alii viui sepeliunt̄ p̄ ingluuiē. Vnde ait hiero. Vile sepulchrū rationis est ebrietas. psal. Sepulchrū patens est guttur eorū. Vnde sepulchrū patens ex quo fumi et fetores exalant. sicut de cadaueribus mortuorū. nec mirū quia sic ait ap̄lus. i. ad. thy. v. Vidua que in delitiis est viuens: mortua est. Et ro. viii. Si scōm carnem vixeris moriemini Mortē esse in talibus vere possumus ex clamare cū filiis p̄ phetas. iiii. reg. iiii. Mors in olla: vir dei mors in olla. Naz̄ pocula delicata conuertunt̄ in absinthiū: et cibaria in venenū. Mirabile est q̄ hō nullomodo scienter gustaret aliquid vnde sciret se mortē incurrere corporalē. vtinā ita sollicite si bi cauerent hoies ab his gustandis que mortē inferunt spiritalē. Vnde iob. vi. Nūquid gustare potest quod gustatu affert mortē. Attende q̄ philisteos pariter epulantes samson concussit: colūnis domus oppressit: et mortui sunt vtriusq̄ sexus tria milia. iudi. xvi. Filius iob bibentibus vinū in domo fratris sui primogeniti: ventus vehemens irruens a regione deserti: concussit quattuor angulos domus et oppressit eos: et mortui sunt. Iob. ii. balthazar in cōiuuioidit digitos manus scribentis in pariete mane thetel phares et in ipsa nocte interfectus est et regnū eius translatum est ad iudeos et per fas. daniel. v. Terribile exemplum est de diuite epulone qui induebatur purpura et bysso et epulabatur quotidie splendide: qui mortuus sepultus est in inferno. luce. xvi. ¶ Paraphus. vii. ¶ Alii incendio comburunt̄: scz per luxuriā. luxuria eni est ignis vsq̄ ad consumationē deuorans. hoc igne luxuriosi comburuntur. sicut patet gen. xix. De hoc incendio ait beatus iacobus. Vnusquisq̄ tentatur a concupiscētia sua attractus et illectus. Cōcupiscētia vero cū conceperit parit peccatū. peccatū vero cū consummatū fuerit ope videlicet uel cōsensu: generat mortē. Nota de filio pdigo qui p̄sūp̄t oia sua viuendo luxuriose. de quo dixerat pater q̄ mortuus fuerat luxuria: sed reuixit per penitētiam. De mala etiam muliere.

¶ Secunda pars.

dicitur puer. v. Inclinata est ad mortē domus eius et ad inferos gressus illius penetrāt. Itē ecclestes. vii. Inueni mulierē morte amariore q̄ laqueus venatorū est. fagena cor eius. vincula sunt manus illius: qui placet deo effugiet illā. Nā sychē filius emor qui dynā filiā iacob oppressit: interfectus est cū toto pp̄lo ciuitatis. gen. xxxiiii. Amō q̄ thamar sorore abalon oppssit: in puuio occisus est. n. re. xiii. Quia pp̄lus isrl̄ fornicatus est cū madianitis: p̄cepit om̄s p̄ncipes suspēdi in patibulis. Et nume. xxv. finees hebreum qui ad scortum intrauerat occidit simul cū illa muliere.

¶ Sermo. iiii. de signis mortē mōstrantibus: p̄tinet §. xii.

Postq̄ distinximus diuersos modos moriendi sp̄ualiter videnda sunt signa quedā pronostica morituri. solēt medici in acutis egritudinibus vti signis pronosticis: q̄ scdm̄ hypocratis documētā vite nostre sunt indicatiuā vel mortis. A corporalibus igit̄ ad sp̄ualia trāseuntes: modis sibi iudicemus in hoīe mortē culpe. ¶ §. i. ¶ Primū signū mortis pronosticū est gustus deordinatio q̄ scz eger appetit que nocent: et reicit que iuuarent. Infirmi filii israhel spreta diēta quā celestis medicus eis indixerat: petūt carnes fiendo corā moyse dicētes (nume. xi) Quis dabit nobis advescendū carnes: recordamur pisciū rē. In mentē nobis veniunt cucumeres, et pepones, porri, cepe et allia. aīa nostra arida est: nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi māna. Impleuit autē dñs petitionē eorum mittens eis cōturnices in multitudine copiosa: sed in malū ipsorū. Nā sequit̄. adhuc erant carnes in dentibus eorū: nec defecerat hmōi cibus: et ecce furor dñi concitatus in populū percussit eum plaga magna nimis. mortui sunt ergo in sepulchris concupiscentie. Est igit̄ mortis signū abiecta sobrietate et ieiunio: carnalibus vacare delitiis. Vnde iob. vi. dicitur. Nunquid potest comedi in sulfū quod non est sale conditū. aut gustare potest quis quod gustatū affert mortē. Quotiens enim ciborum cruditas vitalia deicit. infirmat stomachū. corrumpit sanguinē. vitiat humorē. accendit colerā. febris inducit incendium. totiens eger perdit animū. illicitis fertur desideris. salutaria respicit. appetit cōtra

¶ Secunda pars.

ria. et noxia sibi querit. A duertendū est aut̄ quanta sit fatui-
tas, imo insania taliū et quanta deordinatio appetitus q̄ vi-
lissimos cibos appetunt cucumeres sc̄z et pepones porros ce-
pe et allia. cibum autē celestē fastidiunt: habentē in se omne
delectamentū et omnē suauitatē. Vnde bene uerificaf̄ in eis
illud psal. Omnē escam abhoiata est aia eorū: et appropinq̄
uerunt vsq̄ ad portas mortis: tales fastidio moriunt. ¶ Pa-
ragraphus. ii. ¶ Secundū signum mortis est degeſtiue defe-
ctio. q̄n sc̄z eger non potest cibū ficcare uel sumptū retinere.
uel retentū digerere: hoc aut̄ puenit ex defectu caloris natu-
ralis et humidū radicalis. Nam p̄seruatio vite consistit in ca-
lido et humido. Vnde quāto calor magis minuit̄ ⁊ humor
deficcatur: tanto citius neceſſe est vitā deficere patiētis. Et si-
cut prima digestio fit in stomacho. sc̄da in epate. tertia ī sin-
gulis mēbris/ digestiua t̄n virtute p̄ calidū et humidū opan-
te. Sic q̄n in mente fuerit calidū dilectionis et humidū deuo-
tionis: sufficiēt̄ celebraf̄ digestio p̄ quā vita aie conseruaſ.
Nā ad ea que dei sunt apponit meōria recordationē: ecce di-
gestio prima in stomacho. meōrie volūtas apponit affectionē
ecce digestio in epate. mēbra vero singula put̄ eis p̄gruit acti-
onem: ecce digestio in mēbris. et sic p̄ calidū dilectōis et hu-
midū deuotionis triplicis digestionis bonitas declaraf̄. Cū
autē diminiuit̄ calor dilectionis uel deficit: signū est mortis
spūalis. Quia sicut corpus sine aia mortuū est: sic anima si-
ne caritate mortua deputaf̄. Ideo. i. Io. iii. dicitur. Qui non
diligat manet in morte. Similiter deficiente humore dilectio-
nis deficcaf̄ homo et neceſſe est eū languere dū uiuit et defic-
cari iugiter et mori. Omne enim opus censetur ut mortuū:
si spiritū deuotiōis non fuerit animatū. bonū enim opus ex
uisibili constat actione et inuisibili deuotione. sed inuisibilis
deuotio est sicut spiritus. uisibilis autem actio sicut corpus.
Sicut ergo corpus uiuit per animā uiuificantē: sic et opus p̄
deuotionē interius operantē. Recedente siquidem anima:
corpus expirat: moritur et marcescit. et cessante deuotione
opus moritur et areſcit: et miser homo uelut humore defic-
iente tabescit. Vnde bene in persona taliū lamētabiliter con-

Pars. secūda.

querendo loquit̄ bern̄. sic dicens. Quō exaruit cor meū: coagulātū est sicut lac: factū est sicut terra sine aq̄: nec cōpungi ad lachrimas queo. Tāta ē duricia cordis mei: nō legere libet. non orare delectat. meditātōnes solitas nō inuenio. vbi inebriatio spiritus. vbi mentis serenitas et pax et gaudiū in spiritu sācto. Ideo ad opus manū piger. ad vigiliās somno lentus. ad irā p̄ceps. ad odiū ptinax. lingue et gule indulgētior. Heu oēs montes in circuitu meo visitat dñs: ad me aut̄ non appropinquat. Quid me aliud putē q̄vnū ex montibuf gelboe maledictis? quē p̄terit ī ira et ī indignatōe sua ille ceterorū oīm benignissimus uisitor. ¶ **Parag. iii.** ¶ **Tertiū** signū mortis est vultus imutatio. vultum habet sibi similem qui custodit pristinā honestatē. et vultus imutatio est honestatis desertio. Nā eo q̄ deuotio interius non habet: statim exterius honestatis cōuersatio nō seruat. Attēde q̄ ex decore conscientie emanat decor p̄uersationis honeste. Sicut docet bern̄. qui ait. Cum decoris claritas intima cordis repleuerit: p̄deat foris necesse est quasi lucerna latēs sub modio. imo lux in tenebris lucens latere nesciens porro effulgētē et veluti q̄busdā radiis erūpentē mentis simulachrū corporis excipit et diffundit p̄ membra et sensus: quatinus inde ois reluceat actio/sermo/aspect⁹/incessus/et risus: sit tñ risus mixtus grauitate et plenus honestate. Sic ecōtrario de interiore deordinatione p̄scientie mordinatā exterioris p̄uersatōis erūpit. Vnde de talibus potest itelligi illud hier. ix. Descēdit mors p̄ fenestras nostras. In mutatōne faciei p̄pendit signū mortis: si habeat eger nares acutas. oculos p̄cauos et obsecratos. aures p̄tractas et frigidās. Nares habemus acutas cū relictis his que circa nos sūt: aliorū vias/facta/dictaq̄ p̄rimus p̄ subtiles et curiosas/non tñ necessarias nec multū p̄babiles p̄iecturas. Nā q̄ p̄scientie sue negligēs est p̄scrutator aliene solet esse curiosus explorator. Oculos habemus cōcauos cū ea q̄ dissimulare videmus p̄fūdus intuemur. Hi sūt oculi qui uident q̄si nō uideāt et dissimilantes q̄ displicent in cordibus suis maliciose referunt: donec tps opportunū inuenerint qd̄ expectant. Obscuros et calligantes oculos hāt:

qui nec vite sue p̄siderāt breuitatē. nec mūdi picula. nec pcti
vilitatē. nec offense grauitatē. nec diuini iudicii seueritatē.
nec iehēne acerbitatē. Vñ scriptū est eccl̄a. ix. Mortui nihil
nouerūt āplius. Aures hñt frigidās/surdas/ꝛtractas q̄ nec
molliuñt dulcedine verbi dei. q̄ frigidās hñt aures. nec obli
uiscunt in iurie sibi facte: quia ꝛtractas. correctiōes aut ꝛ ex
hortationes vilipendūt audire: quia surdas. Talibus enī do
minus Io. viii. Moriemini in pctis vestris. Et sequit̄ rō. q̄ ex
deo est: verba dei audit. ꝓpterea vos nō auditis quia ex deo
nō estis. hoc aut̄ est signū reprobationis. sicut scriptū ē. i. re.
.ii. de filiis hely: nō audierunt vocē patris sui. quia voluit do
minus occidere illos. Vnde ber. Nonnullos interdū audien
tes inuenies ac si nihil ad eos ptineant que dicunt̄ nō intra
re. cor suū nō discutere. mores suos nō cogitare: ne forte qđ
audiunt dictū sit ꝓpter eos. magis aut̄ si sermo dei viuus et
efficax qui suo: et nō eius qui loquit̄ arbitrio fertur quocūq̄
voluerit: si vñq̄ aduersus vita sua ꝓcesserit quibus illi se sen
tiunt obligatos dissimulāt. auertunt oculos cordis sui ut q̄li
bet adiunctione palliunt facta sua. et seducunt miseri semet
ipsos. In his salutis signa non video. magis autem vecor ne
forte ꝓpter ea non audiunt verbū dei: quia non sūt ip̄i a deo
ꝓpterea igif nō habent vitā. quia nō recipiunt verbum vite.
sicut econtra dicit saluator. Io. v. Qui verbum meū audit et
credit ei qui misit me: habet vitam eternā et in iudiciū non
venit: sed transit de morte ad vitā. Et ibidē. Venit hora quā
do mortui scz in peccatis audient vocē dei: et qui audient vi
uent. Item Io. viii. Si quis sermonē meū seruauerit: mortez
non videbit ineternū. Et sic patet ex ꝓdictis qđ imutatio vul
tus dimoscitur qñ color nigrescit. visus tenebrescit. auditus
surdescit. ¶ **S. iiii.** ¶ Quartū signū mortis est ineqlitas pul
sus. pulsus est inequalis cuius ꝓcussio variatur: siue in q̄tita
te qñ salz modo paruus modo magnus. siue in motu modo
velox modo tardus. modo spissus mō rarus: ꝓ cuius ineqli
tates ꝓdictas mortis iudiciū declaraf. Pulsū diffiniunt me
dici: motū esse cordis in arteriis resultantē que a corde inci
piunt aerē continentes: spiritūq̄ vitalez. ꝓpter hoc indicat

Pars sc̄da

dispositōnem cordis (sicut et speculū mentis refulget in ver-
bis) et corporis motus exteriores. Vox quedā esse dinoscit̄
hominis nostri interioris p̄ signa quedam exterius apparē-
tia. Motus cordis debet esse regularit̄ vniformis. Inequali-
tas vero pulsus: in motu cordis inequalitatē demonstrat. in
equalitas ista pulsus inconstantia significat pectoris. inque-
tudinē carnalis desiderii et humani affectus. hec est muli-
ervaga quietis impatientis sed vbiq; insidians apprehensū iu-
uenē ducit in mortē. puerbi. vii. Ergo fm̄ consiliū sapiē.
puerbi. v. Ne intenderis fallacie mulieris: pedes eius descē-
dūt in mortem/vagi sunt gressus eius. quia sicut corpus pe-
dibus circumfertur: sic animus a carnali desiderio circūduci-
tur. Sicut dicit aug. Non mouet̄ anima pedibus sed affecti-
bus. Vnde humanus animus sequens appetitū: quietus es-
se non sinit̄ sed de vno in aliud semp̄ tendit: et vnū post ali-
ud successiue fastidians: auiditate maiori ad illud quod pri-
us fastidierat redit. p̄pter hoc enī cordis affectus de vno ad
aliud euagat̄. quia in nulla re creata sufficiens delectatio iue-
nit̄. Dicunt̄ etiā gressus eius inuestigabiles. quia nullus ex-
plicare posset q̄ varie q̄ mutabiles q̄ multiplices sint humano
noxa affectuū passiōes. Assilat̄ enī affectus pulsui q̄ mō ma-
gnus mō puus mō velox mō tardus. Nā ptim̄ ex ppria vani-
tate. ptim̄ ex ppria iniquitate. mō diligit̄. mō odit̄. nūc intēdi-
tur. nūc remittit̄. et nūc celerit̄ diligēdo qd̄ malū est puenit̄
iudiciū rōnis. nūc tardus ad diligendū qd̄ bonū est non po-
test trahi tribulationibus aut exemplis/p̄ceptis/psiliis/comi-
natōib; aut pmissis. ¶ **¶ 6. v. ¶** Quitu signū est inqet̄ sōnus
et nō p̄gruo tpe sūpt̄. Dī enī sōnus esse laudabil̄ qn̄ nec noc-
tē effugit̄/nec diē ipedit̄. improbat̄ aut̄ p̄trio mō sūpt̄. Dor-
mit ergo nō p̄gruo tpe q̄ dormit de die vigilat̄q; de nocte. Cū
ergo p̄ diē p̄speritas: p̄ sōnū negligētia designat̄. Mortuici-
nus ē q̄ tpe salutis sue p̄gruo negligit̄ semetip̄s. Iō clamat̄ ps.
Illuia oculos meos ne vnq; obdormiā i morte: ne qn̄ dicat̄ ini-
mic̄ me; p̄ualui adūsus eū. fac ḡ fm̄ psiliū aph̄ ephē. v. Sur-
ge q̄ dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuuiabit te xps. ¶ **¶ 6. vi.**
Sextū signū mort̄ ē sudor iordinat̄ si fuerit n̄ die cretico et

particularis nō ex toto corpore sed ex aliquo tm̄ membro. si fuerit frigidus. si non ex eo fortior effectus sit/ aut liberatus egrotus. Sudoris purgatio pctōꝝ ꝑfessio. crisis iudiciū sacerdotis. Subicif ille morti q̄ nōvult aut dissimulat ꝑpria peccata ꝑfiteri. Nā teste sapiēte ecclā. xvii. A mortuo q̄si nō sit ꝑrit ꝑfessio. apianf ergo pori. ꝑfluat sudor ex mēbris singulis .i. fiat ꝑfessio generalis tā de pctis generalibus q̄ de circumstantiis aggrauātibus. Tūc aut̄ est sudor laudabilis q̄n post ꝑfessione criminis sequif bone opationis effectus. aliogn q̄ baptizat⁹ a mortuo et iterū tāgit mortuū qd ꝑdest lauatio ei⁹ ecclā. xxxiiii. Fit aut̄ sudorū euacuatio sed nō laudabilis et q̄ si nō in die cretico cū pctm̄ tuū iactas uel accusas corā sociis qd ꝑfiteri nōvis uel nō audes in facie sacerdotis. Iactantiā dixerit cū nō solū de bono si qd fecisti te iactare ꝑsumus: sed qd longe deterius ē cū te minoris pudet esse decoris quo maiora cognoscis uel audis flagitia sociorū. ⁊ ne tua te reddat innocētia viliorē qd nō fecisti fecisse tu fingis. uel econtra ut humilis appeas supbissime et imanissime ꝑfiteris. ꝑfessione tāto piculofius noxia q̄ta subtili⁹ vana: cū nō q̄ris hūilis esse in ꝑspectu dei. sed corā hoibus reputari. Sudor etiā frigidus imo q̄si gelidus ē mortalis cū nō ex amore sed timore fuilis potius ꝑfiteris. uel sudor gelid⁹ ē ꝑfessio sine ꝑtritōe. Cū enī detestari pctm̄ et te peccasse doles sed nō sufficient: doles de ꝑterito nec caues de futuro: talis sudor ē frigidus. nec pctm̄ dolet sed ex ꝑsumptiōe diuine mie et uenie ꝑseq̄nde: miser remanet i pctō. sicut ex sudore frigido creature se credēs assumit ꝑfidetiā euadēdi: hoc ē pctm̄ ꝑsumptiōis. cui⁹ exēplū habemus hie. xx. de falsut sacerdote q̄ ꝑp̄lo ꝑmittebat securitatē. Cui hierē. ait. In babilonē uenies et ibi morieris. ¶ §. vii.

Septimū signū mori ē fetorū exalatio: q̄n ei fetet egrot⁹ si gnū est q̄ corpus iā resoluif: et aīa iā nō pōt retinere nec regere corpus suū. sic diffusio ifamie et ipudentia delinq̄ndi si gnū est mortis. Vñ de talibus dī hie. vi. Confusi sunt q̄ abhominatiōē fecerūt quinimo cōfusiōe non sunt ꝑfusi et erubere nescierūt. vulgō dicit q̄ q̄n vir honestus et uerecundus tempore sanitatis nō curat uel nō uerecundatur corā hoibus

denudari: signum est mortis. Sic quando negligit homo famam suam et non curat. uel dissimulat suam infamiam publicari signum est pessimum. De talibus ait sapi. puerbi. ii. Qui letantur cum malefecerint: et exultant in rebus pessimis: quorum uerse et infames gressus eorum. De hoc intelligi potest illud ioh. xi. Dixit martha soror eius quod mortua fuerat. Domine iam fetet. ¶ **Paraph. viii.** ¶ **O**ctauum signum est loquela amissio: quando scilicet homo perdit uerbum confessionis et diuine laudis. De primo dicitur eccli. xvii. A mortuo scilicet in peccatis: quasi nihil perit confessio. Item psal. Non est in morte peccati scilicet qui memor sit tui. in inferno autem. id est in profundis uitiorum quis confitebitur tibi quasi diceret nullus. Ideo sapiens dat sanum et salubre consilium (eccli. xvii) ante mortem confiteri. Sanus et uiuus profiteberis. Multi namque sicut pluribus exemplis et pluries est contemptum. quia in sanitate sua: opportunitate habita confiteri contempserunt. hora mortis aut non uoluerunt aut non potuerunt confiteri: iusto iudice deo non eis concedente gratiam aut facultatem confitendi. De secundo id est de uerbo diuine laudis ait psal. Non mortui scilicet in peccatis laudabunt te domine. et si laudauerint: deus tamen non approbat. Quia sicut dicitur eccli. xv. Non est speciosa laus in ore peccatoris. Sequitur: neque omnes qui descendunt in infernum. id est in profundum uitiorum. quia impius cum in profundum uenerit peccatorum: contemnit. puerb. xviii. Sed contra clamat psal. Non moriar sed uiuam et narrabo opera domini. ¶ **Paraph. ix.** ¶ **N**onum signum mortis est memorie obtusio: quando scilicet homo prorsus amisit memoriam signum est euidentissimum mortis eius. Sic quando miser oblitus est diuina beneficia. Sicut ait psal. Non est in morte qui memor sit tui. Ecce quomodo mors peccati aufert memoriam. De hoc etiam psal. in persona domini de peccatoribus misera obliuio preterit ait Obliuio datus sunt tanquam mortui a corde. At tunc diligenter miser hominitio: quod non solum mortui est peccato: sed et christus mortuus est in corde tuo. quia non tantum temetipsum interimis quimo christum quantum est de tua uersa uoluntate denuo crucifigis. Signant autem loque

Secunda pars.

ppha. d. mortuus a corde: nō in corde. Iusti nāq; iugē dñice
passiōis meōriā retinētes: xpm passū et mortuū in cordibus
suis hnt. Impii vero xpi meōriā nō hntes: ipm a suis cordib⁹
expulerūt. Vñ xps mortuus ē a corde taliū: qñ p̄fus expl̄sus
Sed ps ad diuinorū bñficiorū meōriā semetipm excitans ait.
Surge ania mea in requiē tuā. qā dñs bñfecit tibi. qā eripuit
aiam meā de morte. Nec solū pdit hō meōriā dei et oim ali
orū ex se: verū etiā sui ipsius. Sic pz de filio pdigo q i regiōez
lōginquā phibef abuisse. qā pcul a semetipso dimoscif reces
sisse: q etiā p tpe quo meōriā sui pdiderat mortu⁹ affirmat:
sed recuperata miserie sue meōriā viuere nūcupat. mortu⁹ in
quit fuerat et reuixit. luc. xv. ¶ §. x. ¶ Decimū signū est qñ
cessat motus. qñ scz hō nō pot mouere manū / pedē uel aliud
mēbrū corpis signū ē mortis. Sic aia qñ non mouet seipam
nec corpis sui mēbra mortua ē. qā defecit in ea mot⁹ bone
opatiōis. Cū ei fides sit uita aie sic dē abacuch. i. Iustus ex fi
de uiuit. Fides aut si nō habeat opa : mortua ē in semetipsa.
Iaco. ii. Sic et aia q se nō mouet ad opa mortua ē ¶ §. xi.
Vñ decimū signū ē qñ deficit alitus. Vñ uolētes scire de ali
quo utrū sit mortu⁹ ponūt plumā an os ei⁹ et nares ut uideāt
si pluma moueat. qā si nō mouetur certū ē ipm esse mortuū
qā nō ispirat aerē nec expirat. Ita spūalr mortu⁹ ē q nō inspi
rat spm p desideriu attrahēdo. nec expirat petēdo in orōe. q
rendo i meditatōe siue p̄fessiōe. pulsādo i opatiōe. vñ ps. Os
meū apui et attraxi spm. Mortu⁹ ē g q interb os nō apit ad
spm attrahēdū. Vñ de filio mulier m̄rissailias q heliā in ho
spitio suo recepat dē. iii. re. xviii. Erat lāguor fortissim⁹ ita
ut nō remaneret i eo alit⁹. Is ē pctm despatiōis. de quo. puer.
xi. Mortuo hoie ipio nlla erit vl̄ spes de eo. Exēplū de iudā
q despās laqueo se suspēdit. math. xxvii. Exēplū etiā de saul
q despās semetipsū occidit. i. pali. x. Mortu⁹ ē saul p̄pt iniq
tates suas. Signant aut dē p̄pt iniqtates suas. qā ex pctis p̄ce
dētibus orit despatiōis flagiciū. Istud pctm est gnissimū. qā
directe p̄trariū ē pietati diuine. Vñ plus peccauit iudas de
sperādo q xpm tradēdo. qā xpi traditio nō fuisset irremissi
bilis nisi desperatio subsecuta fuisset ¶ §. xii. ¶ Xii. signum

¶ Secunda pars.

mortis est q̄n deficit tactus. Tactus enī inter om̄s sensus p̄
mus est via generatiōis: et vltimus via resolutiōis. Vñ tact⁹
potest esse sine aliis. sed nō ecōtra. Q̄n igit̄ hō pdit p̄fus sen
sum tactus certū est illū esse mortuū. Sp̄ūaliter aut̄ loq̄ndo
tactū amisit hō p peccatū obduracionis q̄n videlicet nō sentit
nec dulcedinē diuine p̄solationis q̄tū ad gustū. nec verbum
exhortationis seu correctionis quantū ad auditū. nec cōside
rat vel recogitat diuine remuneratiōis b̄nficia q̄tū ad visum
nec exēpla sancte p̄uersatiōis christi et scōr̄ q̄tū ad odoratū
nec flagella diuine correctionis q̄tū ad tactū. Vñ scriptum
est. i. cor̄. xxv. Indicauit abygai nabal om̄ia uerba que au
dierat a dauid et mortuū est cor eius intrinsecus et factum
est quasi lapis. Est enī videre quosdā hoīes obduratos q̄ nec
verbis nec verberibus corrigunt̄: sed potius obdurantur. Ta
les sunt sises pharaoni quē dñs pctis suis exigētibus obdura
uit et ideo m̄iam non inuenit: sed ipse cū exercitu suo male
perit in p̄fundo. Vñ ber. ad eugenīū. Nemo duri cordis sa
lutē vnq̄ adeptus est: nisi forte miserās deus abstulerit ab eo
cor lapideū et dederit ei cor carneū. Quid ergo cor durum?
ipsū est qd nec cōpunctione sc̄ndif nec pietate mollitur. nec
mouet̄ p̄cibus, minis nō cedit: flagellis durat. ingrātū est ad
b̄nficia. ad p̄siliū infidū. ad iudicia temerariū. inuerecundū
ad turpia. impaidū ad picula. inhumanū ad hūana. preteri
torū obliuiscens. presentiū negligens. futura nō preuidens.
ipsū est qui p̄teriorū preter solas iniurias nihil oīno p̄terit:
presentiū nihil nō perit. futuroꝝ nulla nisi forte aduiscen
dum p̄spectio siue p̄paratio est. Et ut in breui cuncta horribi
lis mali mala cōplectar: ipsū est qd nec deū timet nec hoīem
reueretur.

¶ Incipit de mortuis in purgatorio
et inde sunt sermones tres.

Sermo primus de purgatorio q̄tū
ad sui existentiā p̄tinens. §. iiii.

Postq̄ dictū est de morte triplici nature. s. gratie et cul
pe et de mortuis tā corporaliter q̄ sp̄ūaliter in hoc m̄
do: dicen dū est de mortuis in purgatorio ¶ §. i. ¶ **Credet**

dum est enī purgatoriū esse in quo p peccatis venialibus puniunt̄ aīe uel p mortalibus de qbus penituerunt qd̄e: sed satisfactionē p̄dignā mīme cōpleuerunt. Sūt aut̄ multe rōs q̄ credendū est purgatoriū esse. Prima q̄ fm̄ augustīnuz̄ tria sunt genera hominū. quidā valde mali quibus ecclesie suffragia p̄desse nō possunt. Quidā valde boni quibus nō sunt necessaria. Quidā nec valde mali nec valde boni qui habentes venialia: indigēt purgari. Secūda est: quia sicut sūma bonitas non patit̄ q̄ bonū remaneat irremuneratū: ita sūma iustitia non patit̄ q̄ malū remaneat impunitū. Tertia est: quia tanta est dignitas sūme lucis q̄ eam soli mundi corde videre possunt: vnde necesse est ut anima ad baptismalē gratiā pueniat ante q̄ diuino cōspectui presentet. Quarta est: quia culpa offendit maiestātē diuinā. dānificat ecclesiā. et maculat siue difformat in anīa diuinā imaginē. Offensa aut̄ requirit punitionē. damnū satisfactionē. difformatio purgationē. Ideo necesse ē q̄ pena punitiua / satisfactoria / et purgatoriā respondeat culpe hic vel alibi. Et ideo qui hic ad plenū purgati non fuerunt: necesse est q̄ alibi puniant̄: satisfacciant et purgen̄t. Quinta est: quia p̄traria cōtrariis curant̄. ideo peccatū quod cū delectatione cōmittit̄: oportet p̄ penā deleri. Sexta est: quia nulli debet negligētia suffragari. sed si qs̄ neglexerit facere penitentia: videt̄ de negligentia cōmodū reportare / nisi eā in futuro pageret: quod esset incōueniens.

¶ Paragraphus. ii. ¶ Postq̄ aut̄ anime sufficienter in igne sunt purgate: statim sine recordatione euolant ad gloriā. si cui patet multiplici ratione. Primo quia post purgationē p̄fectā nulla remanet in aīa difformitas / diffilitudo vel ipuritas: p̄pter quā debeat a gloria retardari. ¶ Secundo quia ianua celi semp̄ est aperta illis qui obstaculū nullū habēt: anīma aut̄ nō habet obstaculum postq̄ nulli subiacet culpe nec debitor est pene. ¶ Tertio quia necesse est animā in qua est caritas eleuās / et nihil est retardās ad gloriā eleuari. Quarto quia cū deus p̄rior sit admiserandū q̄ ad puniendū: merito debet animā iam purgatā p̄iungere glorie quā purgandā subiecit pene. Quinto quia non punit deus bis in idip̄m. vñ

¶ Secūda pars.

cum aīa sufficiēter satisfecerit in penis: ideo nō debet ampli
us puniri in dilatōne premioꝝ. Sexto quia post purgationē
nō debet aīa esse in purgatorio postq̄ nihil habet cremabile
uel purgandū. nec in limbo: quia nō est de numero puerorū
nec in inferno: quia nō habet mortale. ergo debet esse in ce-
lo. quia post mortē nō sunt alia receptacula aīarū. Septimo
quia efficacior est caritas q̄ iniquitas: sed iniquitas in hora
separationis aīe a corpore statim ducit eā ad suppliciū. Vñ
de impiis dicit iob. xxi. In puncto ad inferna descendūt. er-
go caritas statim ducit ad premiū. Vñ sicut grauiora corpora
oi impedimēto cessante statim mouent deorsū. et leuia sur-
sum: sic spūs impiorū remoto carnis onere in ipso momen-
to separationis ferunt ad locū supplicioꝝ: ppter pcti nimā
grauitatē. spūs vero bonorū si non assit impedimentū culpe
aggrauātis uel pene retardātis: statim ferunt ad locū p̄mio-
rum. ¶ §. iii. ¶ De loco autē purgatorii sciendū est q̄ dupli-
citer assignat. aut scōm legē cōmunē. et sic est in vno loco/
scz in parte inferni. s. circa limbū patrū. aut scōm disp̄satio-
nem specialē. ⁊ sic aīe purgant in diuersis locis in quibus scz
peccauerūt: uel alibi sicut diuine sapie ex cā rōnabili: licz no-
bis ignota placuerit ordinare. Hec autē p̄cedit misericors de-
us. ppter ipsarū aīarū releuationē p suffragia pcurandā. uel p-
pter aliquā edificatiōem uiuorū quibus uidelicet pmittunt ali-
quo modo apparere.

¶ Sermo. ii. de penis purgatorii: continens paragraphos. v.

Iam nunc ad interiora purgatorii penetrātes: eiusq; se-
cretiora pia studiositate scrutātes p̄sideremus statum ⁊
ordinē aīarū in purgatorio existentū / q̄litate q̄titateq; pena-
rum ac modū purgationis earū: ut ex hac p̄sideratione seue-
ritatē diuine iustitie in puniēdo pctā clarius agnoscētes: de-
um timeamus offendere: et ne in penas hmōi incidam⁹: pec-
cavitare ac salutarē p̄niam agere studeamus: aīabus quo-
q; in purgatorio cruciatis viscerosa cōpati caritate: necnō et

Pars secūda.

oposa succurrere pietate curemus. Attendendū ē autē: q̄ in purgatorio duplex est pena. vna dāni q̄ est ex carētia diuine visionis. Alia sensus q̄ est ex afflictione ignis: vtraq̄ autē est grauis valde. **¶ §. i.** **¶** Dicūt enī aliqui q̄ minima penarū purgatorii grauior est q̄ grauissima pena mūdi. hoc autē apparet de pena dāni. Affectus enī quo aīa separata et a pōde re corporis absoluta desiderat sūmū bonū: maior est et intēsi- or q̄ affectus cuiuscūq̄ rei t̄pals in hac vita: maxie cū iā t̄ps hūdi aduenerit a quo se videt aīa p̄ suā negligentīā retardari quā retardationē potuisset existens in corpore p̄ modicā penitentiā amouisse. Si enī spes q̄ differē affligit aīam sicut dē puer. xiii. q̄nto maius est bonū separatū et magis cognitū: tanto in expectādo maior est afflictio. et quanto plixior est dilatio: tanto maior noscitur esse dolor: eiusq̄ carentia mole- stius toleratur. **¶ §. ii.** **¶** Istud etiam de pena sensus appa- ret triplici ratione. primo quidē declarat ex parte ignis affli- gentis. De igne enī purgatorii loquens beatus aug. ait. Hic ignis et si eternus non sit: miro tamē modo grauis est. exce- dit enim omnē penā quā aliquis passus est in hac vita. nunq̄ in carne tanta est pena inuenta: licet mirabilia passi sint mar- tyres tormēta. Idem. dicit aliquis: ad me non p̄tinet quādiu moras habeā in purgatorio: tm̄ ut ad vitam eternam pergā. Nemo ei dicat fratres carissimi quia ille purgatorius ignis durior erit q̄ quicq̄ penarum in seculo: aut videri poterit aut sentiri. Et cum de die iudicii scriptum sit q̄ erit dies vnus tā q̄ mille anni: et mille anni tanq̄ vnus dies. Vnde scit vnus- quisq̄ vtrum diebus aut mensibus aut forte etiam annis per illum ignem transitorus. Et qui digitum suum non timet in ignem mittere: quare non timeat nō paruo tempore in ani- ma simul et corpore cruciari. Et ideo totis viribus vnusquisq̄ q̄ laboret ut et crimina capitalia possit euadere: et minima peccata ita bonis operibus redimere: ut aut parum ex ipsis aut nihil inueniatur remanere quod ignis ille possit absume- re. Quāuis autē alia forsitan elemēta: uel elemētata corpa ad cruciatū aīarū p̄currāt: tm̄ ignis q̄ inter omīa elemēta mi- nus habet de matia: subtilior et purior est: magis actiuus et

Secunda pars.

penetratiuus. et magis afflictiuus: ideo magis dicunt igne q̄ alio materiali corpe cruciari. Itē q̄ pena purgatorii sit grauior q̄ aliqua pena huius mūdi: est rō ex pte aie patiētis. quia cū dolor essentiālr loq̄ndo nō sit lesio. sed lesiōis sensus. ania vero sepata viuacius sentit lesiū q̄ p̄iūcta. ideo vehemētiore est dolor aie sepate q̄ p̄iūcte. ¶ **§. iii.** ¶ **Ad idē** sumit rō ex parte iudicis penas infligētis. quia plus querit deus emendā q̄ penam. Non enim delectat in penis nostris inq̄tū sunt afflictive uel lesiue in natura: sed inquantū sunt satisfactorie p̄ offensa. Ideo plus ponderat in pena virtutē bone volūtatis et deuote assumentis ex mera libertate: q̄ grauitatē doloris affligentis: et tolerantia volūtatis nō recusantis ex necessitate. Vnde et actiones nostre et passiones quanto plus habent deuoluntario: tanto ceteris paribus plus habēt de merito / et sunt amplius grate deo. Quāobrē multo plus accēptat et approbat modicā p̄nāz volūtariā in presenti: q̄ penā longe grauiorē minus voluntariam in futuro. Quapropter exigit equitas diuine iustitie ut quod deest ibi deuoluntario suppleat acerbius in tormento. ¶ **§. iiii.** ¶ **Hoc autem** sciendum est q̄ sub eodem non om̄s anime equaliter cruciantur. sed vnaqueq̄ plus punitur et ardorem sentit secundū q̄ plus de cremabili uel aliquod magis cremabile secum tulit. Cum enim ignis ille agat in animas ut instrumentū diuine iustitie: ideo secundū regulā equitatis distinguuntur gradus in penis. sicut sunt gradus in culpis. Et secundū quantitātē criminū infliguntur cruciamēta penarū. Hec autem diuersitas non prouenit ex diuersitate ignis vrentis: sed ex parte spiritus patientis. Sicut enim in domo patris eterni mansiones multe sunt. sicut scriptū est iohannis. xiiii. et inequalitatem graduum facit differentia meritorū: sic in purgatorio diuersitatē penarū facit differentia peccatorū. Vnde greg. ait sic. Iehenna quāuis cunctis vna sit: non tamen cunctos vna et eadem qualitate succendit. Nam sicut sub eodem sole om̄s tan gimus: non tamen sub eodem vno ordine estuamus. quia iuxta qualitātē corporis sentitur etiam pondus caloris. Sic dā natis vna est iehenna: et purgādis vnus est ignis qui afficit

Ad idē om̄s e
in corpore h
grauissimas esse
paritas grauitat
punitur deo off
nas illas in de
re. quis tam dur
ter afflictis. qu
retur aius illis
p̄funtore de p
uerent ac in r
ter meditando re
penitere et penit
differunt. In ha
cilliter possent
et intercellore
lenissimā penit
sent nō tantū de
longe maius est
satisfactoria est pro
no presentis vite
meritoria felicit
nuntur que non
medicant. Magna
eare fractū peni
Sermo. iii. de
Quentes hāda
Ad compati
Adum effica
ribus vna spec
eoz pia p̄fider
grata recognit
p̄meditatio. Q
miserabilis itat
us demōstrat e

Secunda pars.

sed tñ nō omēs equalr cōburit. quia qđ hic agit disparalitu-
do corporū hoc illic exhibet dispar cā meritorū. Ex dictis p3
grauissimas esse penas purgatorū. licet in eis magna sit di-
sparitas grauitatis. ¶ §. v. **Q**uis igit tam insolens q non
pineret deū offendere. quis tā insanus qui nō horreret ī pe-
nas illas incidere. quis tā pnix qui nō deberet peccata fuge-
re. quis tam durus et ferreus qui nō cōpateret tam vehemen-
ter afflictis. quis deniq tam impius et crudelis qui nō cona-
retur aīas illas eripere de tormentis/ si cogitaret pfunde non
pfunctorie de premissis. Si nanq hoc homies diligenter ad-
uerterent ac in meōrie secreto recondent: necnō et frequē
ter meditando reuoluerent: ac reuoluēdo sepius ruminaret
penitere et penitentiā salutarē vsq in purgatorū agere non
differrent. In hac quippe vita tam per se q̄ per alios modo fa-
ciliter possent suam pcurare salutem. modo possent amicos
et intercessores acquirere. modo possent per se per breuē et
leuissimā penitentiā ab eterna morte redimere. modo pos-
sent nō tantū debitas p peccatis suis penas exsoluere: sed qđ
longe maius est merita cumulare. Pena enim purgatoria sa-
tisfactoria est pro reatu: sed non est meritoria. penitentiā ve-
ro presentis vite non tantū est satisfactoria pene: verū etiam
meritoria felicitatis eterne. Rursus ī purgatorio multa pu-
niuntur que non reputant esse peccata/ uel q̄ non ita grauia
iudicant. Magna itaq fatuitas est hoīs expectātis vsq tunc
agere fructū penitentie salutaris.

Sermo. iiii. de cōpassione ad aīas in purgatorio exi-
sentes hñda et adiutorio impendēdo: p̄tinens. §. x.

AD compatiendū autē visceraliter ex affectu: et succurrē-
dum efficaciter cū effectu aiabus in purgatorio existen-
tibus tria specialiter nos mouere debent. Primū est status
eorū pia p̄sideratio. scōm est beneficiorū q̄ ab eis recepimus
grata recognitio. tertiū est indigentie nostre future prudens
p̄meditatio. Quantū ad primū debemus aduertere q̄ earū
miserabilis status miseratiōe dignus et ad miserandū moti-
uus demōstrat ex quattuor. quorū primū p̄tinet ad penā sen-
f. iiii.

¶ Secunda pars.

fus: aliavero tria ptinent ad penā dāni. Istud p̄mū est dolor afflictiois. quia sicut dictū est durissime cruciāf. Nō est tyrānus in mūdo nec alius quisq̄ corde tā seuerus q̄ si corā oclis suis videret hoīem quantumlibet ignotum uel etiā impiū sic atrociter cruciari qui nō ad pietatē/ cōpassionē/ et misericordiā moueret. Quādamnabiliter ergo durus/ et detestabilis obduratus/ ac totius humanitatis est expers qui p̄m̄ et matrē/ filios/ et nepotes/ consanguineos/ et amicos p̄babit credit: si tñ recogitat in illius ardentissime fornacis incendiis cruciari: illos tñ nō solū liberare nō nitit̄: sed nec vlla pietatē cōpassione mouet. quodq̄ magis est nec faciē suā illic p̄uere. nec oculis mētis inspicere meditando dignat̄. Cōsiderare deberet hō rōnalis existēs: q̄ aīalia bruta naturaliter sibi similia diligūt ac mutuo sibi cōpatiunt̄: seq̄ coadiuuāt et defendunt. Vnde brutalis stoliditas et feralis crudelitas hūanam p̄demnat duriciē naturalis pietatis oblitā. ¶ §. ii.

Secundo mouere nos debet ad compatiendū eis damnū detentionis: qua a dei visione diutissime retardant̄. Detinetur ei in carcere donec penis addicti et debitis obligati plene satisfecerint vsq̄ ad nouissimū quadrantē. Si aut̄ pium est homines in carcere materiali detentos p̄sonaliter uel realiter p̄transmissū eis beneficiū visitare: q̄to maioris est pietatis et meriti plenioris animas diuino carcere maucipatas/ non solum mētaliter meditando: verūetiā realiter beneficiis adiuuando visitare. Hec autem pena detentionis propter retardationē a visione diuina longe grauior est omni pena sensibili: et preter hoc q̄ est qualibet pena presenti grauior: est etiā am proxior q̄ cōmuniter credant homines. Cuius diuturne detentionis aut̄ proluxe retardationis vna ratio est: quia nescit homo pondus diuine iustitie iudicātis/ id est q̄ districte iudicat et q̄ seure punit. Alia ratio est claritas diuine sapientie omnia specularis. videt enim multa que nō videmus in nobis. et multa inuenit puniēda que nos latent velut negligentia uel obliuione deleta. In auro quod videtur esse purissimū: inuenit adhuc ignis aliquid expurgandū. Alia ratio est quia tarde et male soluuntur defunctorū debita uel legata:

raro pauce uel nulle fiunt pro eis elemosine: nec pro eis orationes uel alia suffragia procurantur. et quod peius est eorum bona diripiuntur: et anime negliguntur et obliuioni traduntur. Vnde quilibet eorum potest dicere illud psal. Obluioni datus sum tanquam mortuus a corde. Hic notari potest exemplum quod in gestis karoli scriptum est. Miles quidam in exercitu karoli moriens: de paucis rebus quas habuit testamentum quale potuit ordinauit: equum uidelicet et arma sua committens cuidam quem sibi credebat esse fidelem: ut illo sublato de medio illo sine dilatione venderet: eorumque precium pauperibus erogaret. quo mortuo ille cupiditate cecatus res defuncti sibi retinuit: et de testamento prefato nihil soluit. Post dies vero triginta mortuus apprensus dormienti per somnum: illum quod de infidelitate corripiens dixit ei: quod quia triginta diebus eum in purgatorio torqueri permiserat nec erogarat pauperibus fidei sue commissa et que promiserat eroganda. ideo iusto dei iudicio traderetur demonibus: non triginta diebus in purgatorio: sed in inferno perpetuo cruciandus. Euigilans autem ille stupefactus et territus: sed postmodum que viderat et audierat paruipendens: dum in castro somnum suum quasi cum risu focus suis recitaret: auditus est subito fragor/strepitus et tumultus horribilis velut tempestatis in turbine uentientis. Turbatus omnibus et exterritus: ethiopes quidam tetri et horridi illum repente de medio rapuerunt: secumque corpus suum et animam deuexerunt. Cuius corpus per prerupta rupium. per defossa terrarum. per concava vallium requisitum. post triduum inuentum est tetrum nimis et fetidum. ac membris omnibus conuassatum. Prudenter ergo huius mundi sapientes agerent si dum uiuunt et sani sunt salubriter prouiderent: nec fidei cuiusquam sua sequi committerent: sed ipsemet potius elemosinas suas darent: debita soluerent: ac amicos sibi prouide procurarent: quod mihi grantibus ex hoc exilio eterna tabernacula procurarent. Si enim hec facerent homines certam uiam eligerent: et non se committerent in incertum. Item maius sibi meritum adquirent per se quam per alios faciendo. quia ex maiori deuotione fieri uiderent. Vnde beata lucia dixisse refertur matri sue: non satis deo carus est

¶ Secunda pars.

qui illi dat de hoc quo ipse p̄frui nō pōt: sed si tibi vis gratū esse deū hoc illi da quo poterisv̄ti. Nam qđ das moriēs ideo das quia tecū ferre nō p̄uales. viuēs ergo et salutē tui corpis obtinens da christo qđ possides. Dicebat quidā deuotus hō qđ das viuus et sanus aurū est. qđ das moriens argentū est. quod vero das erogādū post mortē plumbū est. Item q̄to te stamenta p̄solui diutius differunt tanto tardius p̄cipiuntur ab eis suffragia: et tenent diutius in tormētis. Si autē viuēs et sanus hec hō faceret: in celū sua premitteret. mansionēq; sibi in celesti palacio prepararet / ac precaueret sibi ut omīno purgatoriū nō intraret / uel saltem ibi longe breuiori tempore remaneret. Religiosus quidam litteratus et prudens salubriter sibi p̄uidere cupiens ante mortē quatinus securius et cum maiori spe salutis ex hac vita migraret: ac de penis purgatorii celerius expediri valeret. conuocatis fratribus de cōuentu humiliter eis dixit. Carissimi fratres ego sperans me ex hac vita infra tempus modicū exiturū: tota mentis affectione et feruenti deuotione depono ut missas / orationes / aliāq; suffragia q̄de tenemini soluere corā deo: tam ex cōmuni caritate qua tenemini omnibus christianis generaliter: q̄ ex p̄fessionis vnitate: q̄ etiam ex statutis capituli generalis mihi dum adhuc uiuo impendere vestra piissima caritate et carissima pietate uelitis nunc ante mortē meā exsoluere. Si enim vsq; post mortem distuleritis necesse habeo penas purgatorii sustinere quousq; per orationes vestras fuero liberatus. et sic forsitan per vnū annū duos uel amplius cruciabor et a visione diuina et fruitione glorie retardabor. Si uero me uiuente missas vestras et orationes exsolueritis: forsitan oīno ab ingressu purgatorii preseruabor / uel saltem celerius liberabor: citiusq; ingressus in gloriam uices vestre caritati repondēs pro uobis dominū deprecabor. O q̄ inestimabile dānum est a dei uisione uel modicum retardari. sicut colligere possumus ex uerbis augustini in libro de libero arbitrio sic dicentis. Tanta est pulchritudo iustitie: tanta iocunditas lucis eterne. hec est incōmutabilis ueritas atq; sapientie ut si non liceret amplius in ea manere q̄ vnus diei mora propter

hoc solum innumerabiles anni huius vite pleni delitiis et circumfluentia temporalium bonorum recte meritoque contemnerentur. Vnde non sine causa nec sine deuotione dictum est. Melior est dies vna in atriis tuis super milia. Quantum autem est bonum eius beata perfrui visione: tantum est damnum in eius carentia et retardatione. Vtinam diligenter attenderet homines ac profundius cogitarent quam inestimabile sit hoc damnum: profecto non sic faciliter ad peccata currerent. nec peccatum quodcumque leue uel modicum reputarent: quinimo quodlibet ueniale vehementius abhorrerent quam nunc mortalia peccata formident. Quis enim non totis uiribus euitaret quodcumque peccatum si firmiter teneret se propter illud unius diei morauel amplius gloriosa de uisione priuandum. quantum ergo dolendum esset et amarissime plorandum quod omnes homines sic passim quasi timore dei postposito eiusque iudicio sic contempto currunt: et precipitanter corruunt. non tantum in uenialia sed etiam in mortalia. nec est qui consideret quanta damna incurrere non uerentur: et ad quam horrenda supplicia dilabuntur. Ideo dicit ecclesiastici. xxii. Super mortuum plora: defecit enim lux eius. Super mortuum inquam in purgatorio plora. quia defecit lux beatificans. uel super mortuum in mortali peccato. quia defecit lux cognitionis eius. excecavit enim eum malicia eius. ¶ Paragraphus. iiii. ¶ Tertio compatiendum est eis quia quasi mentibus irretiti non possunt operari meritoria. Iam enim exierunt statum merendi et tempus est secundum meritum recipiendi. Vnde scriptum est ecclesiastes. ix. Mortui non habent ultra mercedem. 1. facultatem pro merendo mercedem ¶ Paragraphus. iiii. ¶ Quarto quia quasi pedibus uinculati non possunt ad uiuos uenire ad petendum suffragia. quod intelligendum est quantum est de lege communi. Sicut dicitur sapientie. ii. Non est agnitus qui sit reuersus ab inferis. Et Iob. xiiii. Homo cum mortuus fuerit ubi queso est? quomodo si recedant aque de mari. et fluuius uacue factus arefcat: sic homo cum dormierit non resurget. Et. ii. regum. xiiii. Omnes morimur et quasi aque dilabimur in terram que non reuertuntur. que omnia sunt intelligenda de lege communi. Nonnunquam tamen mortui

¶ **Secundā pars.**

caris suis uiuentibus apparuisse legunt. aut de gratia specia
ali facta sibi ad postulāda suffragia. aut ad instructionē / cor
reptionē / siue p̄solationē uiuorū quibus uidelicet apparebāt
que oīa p̄bari possunt euidentissime p̄ exempla. Sic igit̄ de
claratū est primo p̄positū uidelicet q̄ ad miserandū mortuis
in purgatorio: mouere nos d̄z eorū penalis miseria. ¶ **§. v.**

¶ **Scōm p̄ncipale** fuit q̄ ad eis mis̄adū mouere nos d̄nt de
p̄terito suscepta b̄nficia. Ad h̄ aut̄ nos inuitat dauid rex pi
issimus et p̄pheta. ii. re. i. Considera israhel p̄ his qui mortui
sūt saul sc̄z et ionatha q̄ regebāt eos ac p̄ eorū defensiōe p̄tra
aduersarios dimicabāt. Sequit̄. filie isrl̄ sup saul flete quive
stiebat coccino in delitiis. qui prebebat ornāmēta aurea cul
tui vestro. quomodo ceciderunt fortes in prelio ꝛc̄ q̄ sequun
tur. Sed prohdolor omnes pene hoies tam seculares q̄ etiā
regulares super receptis beneficiis mortuorūz ingrati: cor et
oculū habent ad reliqua que supersunt. p̄mptiores ad mor
tuorum spolia rapiendū q̄ ad ipsos mortuos adiuuandum.

Vnde scriptū est. ii. parali. xx. Venit iosaphat et omnis po
pulus cum eo detrahēda spolia mortuorūz. ¶ **§. vi.** ¶ **Tertio**
ad cōpatiendū mortuis mouere nos debet de futuro nostra
indigentia. Q̄n̄ enim liberati fuerint et in p̄spectu dei glam
a ssecuti ipsi nos iuuare poterunt suis orationibus: et nos in
digebimus adiuuari. Illos autem p̄cipue credendi sunt p̄pen
sius recōmendatos habere q̄ eos cū essent in locis penalibus
adiuuerūt. Et illi maxie merent̄ post mortē adiuuari suffra
giis qui dum uiuerent fuerunt solliciti pro mortuis adiuuā
dis. Vnde ruth. i. Faciat uobiscū deus miām sicut fecistis cū
mortuis. Et. ii. capitulo. Benedictus sit a d̄no booz: qm̄ ean
dem grām quam fecerat uiuis: seruauit et mortuis. Nota qm̄
aliquis generosus uel ualens homo tenetur in carcere de cur
ius liberatione sperat: et q̄ futurus sit magnus et ualde po
tens magnifice retribuere illis qui in sua necessitate cōpassi
fuerint: et b̄nficiis suis adiuuerit: et ad eius liberationē ope
ram dederint efficacē: tali libenter seruit̄ in carcere: et ad ei⁹
liberationem et solatium cura diligens adhibetur. Quanto
magis ergo iuuandi sunt mortui in purgatorio quos con

stat amicos esse magni principis qui de beneficio eis impē-
 so letant̄. ip̄i aut̄ ingrati esse non poterunt: sed beneficiis su-
 is retribuere ex sūma caritate valent: et ex sūma potestate
 valebunt. Religiosus quidā orationes et missas quas fm re-
 ligionis sue statutū soluere tenebat negligēter agebat. Qui
 mortuus dure est de negligentia reprehēsus: et insup sic pu-
 nitus: q̄ suffragia que p̄ ip̄o fiebant iustus iudex distribue-
 bat aliis: ut in quo peccauerat puniretur. ut sicut ip̄e mortu-
 os fraudauerat sic mortuus fraudarē. nec ip̄e mortuus iur-
 uarē a uiuis qui uiuus neglexerat que debebat soluere. p̄ de-
 functis. ¶ **Paragra. vii.** ¶ Possunt aut̄ iuari anime defū-
 ctōꝝ quattuor modis sicut docet augustinus. Primo p̄ ora-
 tionū suffragia. sicut dicit̄. ii. macha. xii. Nisi eos qui cecide-
 rāt resurrecturos speraret: supfluū uideret̄ et vanū orare pro
 mortuis. Et quia p̄siderabat q̄ hi qui cum pietate dormitio-
 nē acceperant: optimā haberent repositā gratiā. Sācta ergo
 et salubris est cogitatio p̄ defūctis exorare: ut a peccatis sol-
 uant̄. ¶ **Paragra. viii.** ¶ **Secūdo** iuari possunt p̄ oblatio-
 nū sacrificia. sicut scriptū est. ii. macha. xii. Iudas collatiōe
 facta. xii. milia dragmas argenti misit hierosolimā offerri
 ea ibi p̄ p̄ctis mortuorū. Sacrificiū aut̄ placens deo et sūme
 efficacie tā p̄ mortuis q̄ p̄ uiuis est eucharistie sacramentū in
 quo christus veraciter p̄tinet̄: ac deo patri. p̄ nobis in odore
 suauitatis offeret̄. Cuidam religioso oranti apparuit mater
 eius post mortem quasi supra crathem ferream extensa pru-
 narum ardētium ex supposita congerie copiosa. Cui proin-
 de quidem admiranti et inquirenti quenam esset? Respōdit
 q̄ mater sua esset que tali incendio durissime torquebatur:
 sibiq̄ p̄cessuz erat a deo de gratia speciali q̄ ad filium suuz
 posset accedere suffragia petitura. adiecitq̄ q̄ si triginta mis-
 sas pro ipsa deuote diceret: prorsus purgata rursus appare-
 ret ei. Completis igit̄ triginta diebus et missis ab illo deuo-
 tissime celebratis: mater omnino purgata deo summo gra-
 tias agens: apparuit oranti filio facie iocunda: et immenso
 lumine radiosa: seq̄ eius orationibus liberatam asseruit. ei
 q̄ cum gaudio ualedixit. ¶ **Paragaphus nonus.** ¶ **Tertio**
 iuari possunt per afflictiua ieiunia. Exemplū. ii. re. iii. de

Tertia pars.

abner mortuo. de quo dicitur quod percussit eum ioab in iguine et mortuus est. Quo audito dauid dixit ad ioab et ad omnem populum qui erat cum eo. Scindite vestimenta vestra et accingimini saccis: et plangite etc. quae sequuntur. Sequitur: Iurauit dauid dicens: Hec faciat mihi deus et hec addat si ante solis occasum gustauero panem uel aliud quicquam. ¶ **Parag. x.** ¶ **Quarto** iuari possunt per elemosinarum suffragia. Unde dicitur ecclesiastici. vii. Pauperi porrige manum tuam ut faciat propiciatio et benedictio tua: et mortuo non prohibeas gratiam. Minus dicit et plura signat. quia mortuo non solum non est gratia prohibenda sed etiam conferenda. Multi sunt autem qui non exhibent sed magis prohibent. ideo signanter dicit dominus. non prohibeas: ut si non uelis gratiam exhibere, saltem non presumas alii prohibere.

Incipit tertia pars huius operis. Sermo primus de tribulatione quam per antichristum excrucietur: continens paragraphos. x. In primo continuantur dicta dicentis. ¶ **Paragra. i.**

Dost considerationem prehabitam de morte triplici, uidelicet nature, gratie, et culpe. et de mortuis tam spiritualiter quam corporaliter in hoc mundo. necnon et de mortuis in purgatorio: nunc ordine consequenti, peunte, concomitante, ac etiam dirigente gratia iesu christi: conuertamus oculos ad considerationem finalis et extremi iudicii. hoc autem finale iudicium erunt duo precedentia, duo concomitantia et duo subsequencia. Precedentia iudicium erunt antichristi persecutio, et mundi presumptio. Concomitantia erunt mundi conflagratio, et omnium mortuorum resurrectio. Sequentia iudicium erunt supplicium reproborum, et gloria beatorum. de his omnibus est per ordinem subsequendum. ¶ **Paragra. ii.** de ortu antichristi. ¶ **Legitur** autem antichristus in babilonia de tribu Dan nasciturus. sicut factus patriarcha iacob non orando sed prophetando praedixit. gen. i. fiat dan coluber in via: cerastes in semita. Super quo beatus gregorius. xxxi. lib. moralium ait. Cerasta grece cornua dicuntur. Cerastes qui hic cornutus esse dicitur: digne antichristus asserit. quia pro